

ژوندون

Ketabton.com

شاهلی رئیس دولت و صدر اعظم سفیر

کبیر پاکستان را پذیرفتند

شاهلی رئیس دولت و صدر اعظم
شناخت حق تعیین
سر نوشت استقلال
و حاکمیت ملی
مردم فلسطین را
تبریک گفتند

شاهلی رئیس دولت و صدر اعظم هنگامیکه سفیر کبیر پاکستان را در قصر ریاست جمهوری برای تقدیم اعتمادنامه اش پذیرفته اند (عکاسی ژندباختر)

مدیریت اطلاعات و وزارت امور خارجه خبر داد که از طرف شاهلی محمد داود رئیس دولت و صدر اعظم بمناسبت تصویب فیصله نامه های اخیر مجمع عمومی ملل متحد در باره شناخت حقوق تعیین سر نوشت استقلال و حاکمیت ملی و حق انکار نا پذیر باز گشت مردم فلسطین به وطن و ملکیت های شان و فیصله نامه مربوط به دعوت موسسه آزادی بشری جهت اشتراک در جلسات مجمع عمومی و کنفرانس های بین المللی بحیث مشاهده تلگرام تبریکه عنوانی شاهلی یاسر عرفات رئیس آزادی بخش فلسطین مخابره گردیده است

شاهلی رئیس دولت و صدر اعظم تصویب این فیصله نامه ها را پیروزی های بزرگی برای مبارزات مردم قهرمان فلسطین در راه حق عدالت دانسته و اظهار آرزو کرده اند که مردم برادر فلسطین به زودی با موفقیت های زخشانتری به اعاده کامل حقوق غصب شده خود نایل گردند

دفتر ریاست جمهوری اطلاع داد که شاهلی علی ارشد سفیر کبیر پاکستان در کابل ساعت یازده قبل از ظهر روز ۶ فوس اعتماد نامه اش را مطابق مراسم معمول دفتر ریاست جمهوری محمد داود رئیس دولت و صدر اعظم در قصر ریاست جمهوری تقدیم نمود. درین موقع شاهلی وحید عبدالله معین سیاسی وزارت امور خارجه و شاهلی محمد اکبر رئیس دفتر ریاست جمهوری نیز حاضر بودند.

بانکnotes ۵۰۰ افغانیگی به چلندمی افتد

بانکnotes ۵۰۰ افغانیگی به چلندمی افتد. وزارت مالیه به تعقیب ابلاغیه قبلی خویش به اطلاع عموم هموطنان عزیز میرساند که دافغانستان بانک علاوه بر بانکnotes های هزار افغانی، صد افغانیگی، پنجاه افغانیگی بیست افغانیگی و ده افغانیگی جمهوری که بدوران چلند قرار دارد بانکnotes نوع پنجد افغانیگی آفرا که از نگاه رنگ و سائز و دیگر مشخصات با بانکnotes های سابقه متفاوت است و مزین به فوتوی شاهلی رئیس دولت و موسس نظام جمهوری میباشد، تهیه و عنقریب در پهلوی دیگر بانکnotesها به دوران چلند میگردد.

نوت جدید پنجد افغانیگی که مورد چلند قرار میگردد.

جهان در هفت روز گذشته

فشرده اخبار کشور

عزیمت اولین کاروان حج افغانی به بیت الله شریف

اولین کاروان حج افغانی قبل از عزیمت جانب بیت الله شریف .

اولین کاروان حامل حج افغانی ساعت هفت ونیم شام پنجشنبه ۷ قوس رهسپار بیت الله شریف گردید .

درین کاروان هفت سرویس یکصد و سی نفر حاجی رابه شمول عیال صحتی واداری اوقاف حمل نموده است .

قبل از عزیمت حجاف جانب مکه معظمه آیاتی چند ازقرآن مجید قرائت شده دکستور عبدالمجید و زیر عد لیه و بناملسی سید حکیم اجمال رئیس عالی اوقاف صحت باعایت رابرای حجاف ازبارگامخداوند

پنجشنبه ۷ قوس

امسال پنج هزار حاجی از طریق فضا و زمین عازم بیت الله شریف میشوند .

یک منبع ریاست اوقاف گفت: هشت کاروان حجاف افغانی رابه بیت الله شریف انتقال خواهد داد .

شنبه ۲ قوس

مطالبه ملیت خواهی مردم فلسطین دیشب توسط موسسه ملل متحد تائید گردیده و قرار است موسسه آزادیبخش ملی فلسطین درملل متحد موقف ناظر دایمی را احرار نماید .
مجمع عمومی ملل متحد دیشب بحث خود را در باره فلسطین بعد از تصویب دوفیصله نامه خاتمه داد .

در یکی ازین فیصله نامه هاق مردم فلسطین رابرای اینکه آنها ملتی هستند تائید کرده وخواهان باز گشت آنها یه خانه ووطن شان است .

فیصله نامه دو می قبول نموده است که موسسه آار دیبخش فلسطین موقف ناظر دایمی رادر سازمانهای موسسه ملل متحد داشته باشد .

یکشنبه ۳ قوس

رئیس جمهور فورد و بریژنیت رهبر حزب کمونسیت اتحاد شوروی امروز روی یک پیمان مربوط بمحدود کردن تعداد راکت های سترا تیزیک ذروی تعرضی موافقت کردند .

رادوی بی بی سی بعد از ظهر امروز خبر داد که در حالیکه مذاکرات ولادی واستکوروبه پایان میرو دکسینجر اعلام نمود که بالاخره هر دو طرف روی تعداد راکت های سترا تیزیک

تهاجمی بموافق رسیدند .

دوشنبه ۴ قوس

درامه طولانی ربودن یک طیاره مسافر بردار برتانوی با آمادگی تونس مبنی بر دادن پناهندگی سیاسی به ربایند گمان طیاره مذکور خاتمه یافت .

مبارزین عربی که طیاره مسافر بردار برتانوی را چند روز قبل اختطاف نموده ودر تونس طور گروگان آرا با مسر نشینان آن نگه داشته بودند بعد از اعلام آمادگی حکومت تونس در زمینه از طیاره خارج شدند .

خبر نگاران گفتند چار مبارز عربی درحالی از طیاره خارج گردیدند که سلاح دیا مواد منفجر با خود نداشتند .

سه شنبه ۵ قوس

کشتی طیاره بردار که به کانستانتینس موسوم است همراه با مخرب دارای راکت های رهبری شده آنچه راکه مقامات امریکایی عملیه آشنایی با آنها بین المللی خوانده است وارد خلیج گردیده اند و تا کمتر از یک هفته در آنجا توقف خواهند داشت .

این کشتی با مخرب های همراه آن قبلا در تمرینات قوای بحری سنتو در بحر هند حصه گرفته بودند این تطبیقات شامل طیارات و کشتی های امریکا ، انگلستان ، پاکستان ، ترکیه ، و ایران بوده ودر ۱۶ نوامبر شروع شده بود .

چهار شنبه ۶ قوس

داکتر والد هایم سر منشی موسسه ملل متحد مطابق یک اطلاع موافقه سوریه و اسرائیل رادر باره تهدید دوره خدمت شورای صلح ملل متحد در جبهه جولان حاصل کرده است .

والد هایم که اکنون در اسرائیل است قرار است در زمینه مذاکرات بیشتری انجام داده وبعد بمصر سفر کند واز آنجا به نیو یارک باز گردد .

تا حال کدام بیابیه رسمی در زمینه انتشار داده نشده است اما نماینده در بیت المقدس از قول منابع ملل متحد ومناسب اسرا لیلی گفت که صلاحیت کار قوای مذکور بدون قید و شرط تا ششماه دیگر تمدید خواهد شد .

پنجشنبه ۷ قوس

فبرس دیشب لندن رابمزم آن ترکا گردوی حلفت که قصد استعفا از مقام ریاست جمهوری فبرس راندارد .

مرجه اوضاع در فبرس فعلا آرام است اما مقامات ترکیه با عودت میکاریوس شدیدا مخالفت کرده و اعلام کرده اند که این امر دوام استقرار و استحکام صلح کمک نمیکند .

اخبار جالب

بعد ازین از مصارف کمر شکن عروسی در اندر خودداری بعمل خواهد آمد

به اشتراک علما و منورین تعیین گردید تا نامزدی هاییکه قبلا صورت گرفته نیز باساس همین فیصله اجرا نمایند .

اهالی ولسوالی اندر از این فیصله بسیار گرمی استقبال نموده آمادگی شانرا برای تطبیق آن ابراز کردند نامه نگار باختر از ولایت غزنی اطلاع میدهد که قبلا مصارف عروسی در این ولسوالی به بیش از پنجاه هزار افغانی بالغ میگردد .

بعد از این مصرف ازدواج در ولسوالی اندر ازده هزار افغانی تجاوز نکرده واز مصارف کمر شکن عروسی خود داری بعمل می آید .

این موضوع روز ۳ قوس در جلسه ای فیصله شد که تحت ریاست حاجی محمد آصف والی غزنی به اشتراک عده ای از علما معارف ، منورین و اهالی ولسوالی اندر در عمارت آن ولسوالی دایر شده بود .
همچنین در این جلسه یک کمیته هفت نفری

مطالب عمده پنجمین شماره

ژوندون

شنبه ۹ قوس ۱۳۵۳ مطابق ۱۶ ذی قعدة الحرام برابر ۳۰ نوامبر ۱۹۷۴

رسم و رواجهای اضافی

افغانستان عزیز که از جمله کشورهای کمترین انکشاف یافته جهان محسوب میگردد به تلاشهای پیهم و همه جانبه که سطح زندگی مردم ما را از حالت کنونی تغییر دهد ضرورت دارد. چون منشاء اصلی چنین تلاشها در یک جامعه به مردم آن ارتباط میگیرد از نیرو بر همه ماست که در راه پیشرفت و ارتقاء کشور خویش از هیچگونه زحمت و عرق ریزی دریغ نکرده و نظام مردمی خود را در ایجاد یک جامعه مرفه که آرامی اکثریت مردم ما در آن تضمین شده بتواند یاری نماییم.

با ذکر این مطلب نکته مهمی را نباید فراموش کرد که اکثر ممالک عقب مانده جهان در پهلوی سایر پرابلمهاییکه موانع در راه پیشرفت شان خلق نموده است بیک سلسله پرابلمهای اجتماعی نیز روبرو هستند که اگر جلو این پرابلمها گرفته نشود اکثریت مردم در همچو جوامع با حکومت شان در راه چاره جویی چنین پرابلمها همراهی نمایند بدون شک فرقی که اکنون بین سطح زندگی مردم کشور های پیشرفته و نا دار وجود دارد بحال خود باقی خواهد ماند.

یکی ازین پرابلمهاییکه اکثر کشورهای عقب مانده بشمول افغانستان به آن مواجه است همانا پابندی مردم از رسم و رواجهای بیبوده است متاسفانه این مرض مهلك اجتماعی ریشه های عمیق خود را در جوامع مانند ما پهن نموده است.

طوریکه مشاهده میکنیم هنوز هم رسم و رواجهای کهنه در میان مردم مانفوذ دارد. تقلید های کورکورانه از چنین رسم و رواجها بدون در نظر داشت شرایط اقتصادی محیط ما اکنون شکل رقابت را بخود گرفته است. بار اینچنین رسم و رواجها چه در مورد برگزاری محافل خوشی و سرور و چه در مورد مراسم تعزیه داری روز بروز سنگینتر شده میرود. در زمان صدارت رهبر انقلاب مایک سلسله اقداماتی در راه تقلیل یافتن مصارف گزاف چنین رسم و رواجها صورت گرفت اما متاسفانه چنین اقدامات در دهه اخیر دنیا ل نشد.

اکنون باروی کار آملن نظام مردمی جمهورییت در کشور همانطوریکه در سایر رشته های حیا تی مردم ما تحولات مثبت رو نما گردیده است یقین کا مل داریم این موضوع مهم نیز توجه دولت جمهوری را بخود جلب خواهد کرد زیرا دوام چنین وضعی از نظر بنیاد اقتصاد خانواده و مسایل عاطفی مضر تمام میشود اما قبل از اینکه دولت درین مورد اقدامی نماید باید مردم در قبول شرایط مطابق به خواسته های زمان اظهار آمادگی نمایند. در قدم اول باید قشر روشنفکر و چیز فهم جامعه ما در جهت از بین بردن رسم و رواجهای اضافی پیشا هنگ شوند. خوشبختانه این نوید هم میسر شده است زیرا در یکی از شماره های هفته گذشته روز نامه ها خبری داشتیم که مردم ولسوالی اندرولایت غزنی بصورت داوطلبانه فیصله نموده اند که مصارف برگزاری محافل عروسی را به ده هزار افغانی تقلیل دهند که البته این خبر در اکثر حلقه ها به گر مجوشی استقبال شده است.

امید داریم مردم دیگر ولایات کشور ما بشمول کابل ازین اقدام مفید پیروی کرده و بکوشند هر چه زود تر بار سنگین مصارف اضافی بر گذاری محافل خوشی و تعزیه داری سبک گردد.

اشتراک بخارندویان افغانی در هفتمین جمهوری هند

میز مدور ژوندون در خدمت خانواده ها

امتحانات سالانه شاگردان مکاتب سرد سیر کشور شروع شد.

به یوگو سلووا کی کلیوالی ژوند

فلسطینی‌ها در مبارزه خود برای احقاق حقوق پیروزی بزرگ بدست آوردند

تصویب فیصله نامه های اخیر راجع به فلسطین در مجمع عمومی موسسه ملل متحد پیروزی های تاریخی است که نصیب مردم مبارز فلسطینی ها بحیث شریک موسسه به همان تناسبی که از طرف صلح دوستان جهان و طرفداران مردم آواره فلسطین به نیکی و خوشی استقبال شده است به همان تناسب در حلقه های طرفداران اسرا ئیل به بد بینی و روحیه خوف و ترس مقابله گردیده است .

یکی ازین فیصله نامه ها از طرف بیست کشور عربی و هفده کشور غیر عربی جهان غیر منسلک تسوید شده و به مجمع عمومی ارائه گردید که با ۸۹ رای موافق ، هشت رای مخالف و ۲۷ رای ممتنع به تصویب رسید . به اساس این فیصله نامه فلسطینی ها میتوانند رسماً حکومت مستقلی از خود ترتیب و تشکیل دهند و علاوه با اساس این فیصله نامه حق حاکمیت ملی و تمام ارضی فلسطین تایید و تضمین شده است .

بموجب فیصله نامه دیگری که از طرف مجمع عمومی باز هم به اکثریت ۹۵ رای موافق ۱۷ رای مخالف و ۱۹ رای مستنکف به تصویب رسید فلسطینی ها بحیث شریک ثابت موسسه ملل متحد میتوانند در جلسات مجمع عمومی بحیث عضو ناظر اشتراک نمایند .

باید گفت کشور هایی که در برابر این هر دو فیصله نامه رای مخالف داده اند عبارت انداز اسرا ئیل ، ایالات متحده آمریکا ناروی، آسلیند، بولیویا، چیلی، کوستاریکا و اینکاراگوا و در جمله کشور هایی که

رای ممتنع داده اند نه کشور جامعه اقتصادی اروپا نیز شامل میباشند . نخست از همه تعداد کشور هایی که رای موافق داده اند مسلمان اکثریت بوده عده زیاد آنها کشور های روه انکشاف و جهان سوم اند . که این پیروزی را نه تنها به نفع موسسه آزادی فلسطین کمایی کرده اند بلکه خود شان هم بحیث یک قوت نیروی خود را تبارز دادند . چنانچه این امر شاید در اخذ تصامیمی در آینده هم

ظاهر شود از جمله همین اکنون مجمع عمومی ملل متحد راجع به چوکی کمبود یا بران موسسه بحث و مذاکره می نماید با این معنی که عده ای در صدد آنند تا رژیم لوندول از ملل متحد خارج ساخته شده و در عوض نماینده حکومت اتحاد ملی کمبود یا یعنی طرفداران حکومت جلدی وطن نوردم سها نوك رویکار آمده و کرسی کمبود یا را در آن موسسه اشغال نماید . شاید کشور های جهان سوم درین مورد هم موقف خود را به نفع رژیم سها نوك تثبیت نمایند .

ازین مسایل که بگذریم با تصویب این فیصله نامه ها موسسه آزادی فلسطین و نمایندگان مبارزین فلسطین بعد از این میتوانند وسیعاً مبارزه سیاسی خود را از طریق مجامع بین المللی دنبال کنند چه راه شان در بزرگترین موسسه جهانی باز شد و علاوه در موسسات مربوط آن هم راه خود را می گشایند .

قابل مسرت است که هر چند بیشتر فلسطینی ها به موفقیت نایل میشوند در مقابل اسرا ئیل محکوم

و مغلوب میگردند چنانچه همزمان با پیروزی فلسطینی ها در موسسه ملل متحد موسسه یونسکو در کنفرانس عمومی سالانه خود فیصله کرد که معاو نتهای خود را بر اسرائیل متوقف میسازد چه اسرائیل در تغییر دادن خصوصیات فرهنگی و تاریخی شهر و مقامات مربوط بیت المقدس به اعمالی دست میزند که این مخالفت روحیه یونسکو و مرامهای کلتوری آن است .

موسسه آزادی فلسطین در قبال فیصله نامه های مجمع عمومی ملل متحد خوشی و رضایت خود را ابراز کرده و طی جلسه ای که تحت ریاست یا سرعمر فات رهبر آن موسسه در دمشق صورت گرفت علاوه از ابراز خوشی و خرسندی این فیصله نامه ها را وسیله مهمی برای توسعه مبارزات سیاسی خود خواند و علاوه درین جلسه راجع به سیاست عمومی و سترا تژی نظامی آینده فلسطینی ها بحث و مذاکراتی صورت گرفت . رهبر موسسه آزادی فلسطین به سایر رهبران و زعمای مبارزان فلسطین اخطار داد که از بروز جنگ دیگری از طرف اسرائیل بر حذر باشند چه فیصله نامه ها بحدی بالای مقامات مسئول اسرا ئیلی تأثیر منفی نموده است که امکان دارد جنگ را آغاز نماید .

راه و طریق آنانیکه درباره فیصله نامه های مربوط به فلسطین رای موافق داده اند روشن و واضح است اما آمدیم راجع به آنانیکه رای مخالف و ممتنع داده اند .

نخست از همه اسرا ئیل که مخالف جدی و اساسی مساله است

مجبور بوده رای مخالف دهد ، رای ایالات متحده امریکا قبلاً درین زمینه روشن گردیده است چه هنگامیکه بر سر موضوع اشتراک نماینده فلسطین در مجمع عمومی موسسه ملل متحد رای گیری شد در آنوقت هم رای مخالف داد راجع به چند کشور دیگر در مورد اکثر آنها نظریات و عقاید سیاسی این است که از خود رای مستقل ندارند بلکه تحت تأثیر قوت و نفوذ دیگری به ابراز رای و عقیده خود پرداخته اند چنانچه کشور چیلی کوستاریکا امثال آن ازین قبیل اند .

و اما راجع به آن نمایندگان که رای مستنکف داده اند مخصوصاً موقت نمایندگان نه کشور عضو جامعه اقتصادی اروپا قابل تأمل است در رای گیری رژی اشتراک نماینده فلسطین در مجمع عمومی تقریباً نیمه ای ازین کشور ها به طرفداری از سهم گیری نماینده فلسطین رای موافق دادند اما هنگام رای گیری در مورد این دو فیصله نامه رای مستنکف دادند .

درینجا موضوع قابل تأمل این است که نمایندگان نه کشور مذکور قبلاً اصرار داشتند که در مسوده فیصله نامه باید راجع به موجودیت اسرا ئیل تذکری بعمل آید ولی چون چنین تذکری داده نشده است آنها رای ممتنع دادند اما جالب این است آن عده از اعضای جامعه اقتصادی اروپا که در گذشته هم رای ممتنع داده بودند درین بار باز هم رای ممتنع دادند که این نشان میدهد باوجود عدم تذکری مبنی بر موجودیت اسرا ئیل در فیصله نامه

بقیه در صفحه ۶۲

شاگردان در پشت میز

همانطوریکه خوانندگان عزیز اطلاع دارند امتحانات سالانه مکاتب شهر کابل و دیگر مناطق سرد سیر بتاريخ ۲۷ عرپ آغاز یافت و علاقمندان جریان دارد نامه نگار ما از یک عده مکاتب نسوان دیدن نمود قرار بود گزارشی از جریان امتحانات تمام لیسه های نسوان تهیه و ترتیب نماید ولی چون اینکار مدت زیادی را در بر میگرفت و هم در جریان امتحانات باشاگردان پیرامون درسها و بعضی موضوعات دیگر تبادل افکار نمودن کار است دشوار زیرا روزهای امتحان که در واقع سر نوشت یکساله شاگردان را تعیین مینماید - متعلم باید با افکار منسجم و خاطر آرام امتحانات را میگذراند یاد نظر گرفتن این مشکلات نامه نگار مادر باره امتحانات و بعضی موضوعات جالب با شاگردان یکی از لیسه های نسوان تماس گرفته، و راپور مفصلي ترتیب داد البته در شماره آینده راپور ما را در مورد جریان امتحانات لیسه های پسران مطالعه خواهید کرد .

مکتب و تعلیم و تربیت از دامان خانوادہ و محوطه مکتب آغاز میگردد و بلاخره با مبارزه و بیکار با سختی های زندگی در اجتماع بجلو رانده میشود و باز تاب زندگی میگردد و همچنان به پیش در مسیر تحول قانو نمندی اجتماع تاریخ را میسازند .
جوانان با حرکت ظفر نمون و پیشتر زانہ در ساختن تاریخ سهم میگیرند و هر حرکت و عمل شان از نظر تیز بین و نقادانه گردش جرخ تاریخ دور نمی ماند همانطوریکه ما امروز از سازندگان تاریخ دیروز و شرایط سازندگی شان میاموزیم نکات برجسته و بارز آن را باز تاب و برداشت می نمایم همان ایسان آینده گان نیز بر کردار پندار ما داوری و قضاوت خواهند نمود .

و اخلاقی خویش را در قباله جامعه و مردم خود بخوری شایسته ای بسر انجام رسانیده ایم و دامنه آبرویش از پیش گسترش و تعمیم داده ایم
شاگردا نیکه امروز در پشت میز امتحانات سالانه با سوالات موفقانه پاسخ میدهند و نمره کامیابی را بدست میآورند سحر آزمونگاه فردای کشور نیز با سر افزای و دزایت مصدر خدمات ارزنده ای خواهند گردید . امتحان در مکتب نیروی بیکار با مشکلات و دشواریهای زندگی در یک مسیری - باکم و بیش متفاوت جلو میرود مبارزه با دشواریها در صحنه بیکار زندگی رسالت تاریخی نسل جوان و قشر پیشاهنگ جامعه است . نهاد مبارزه با دشواریها از دروس

بمعیت معلمان آن لیسه داخل میشوند .
شاگردان باشتا بیو عجله مشغول حل کردن سوالات امتحان سالانه هستند . یک عده معلمان از شاگردان مراقبت مینمایند همه درد نیای حل کردن سوالات خود غرق هستند .
وقار و منانت خاصی در صنف حکمفرماست صحنه امتحان محلی است که قلب شاگردان را در وقت امتحان سال دوبار به تپش انداخته بخشیران آن رانند تر نموده و جریان خون را در شریان شاگردان نیز ترغیب نماید .
ایست و شکوه پشت میز امتحان بالای شاگردان سال دوم تریه سایه میاندازد موفق گذشتن از امتحان - پیروزی انسان را در صحنه دشوار زندگی آینده تامین و تضمین مینماید .

بامقایسه شرایط سخت سازندگان دیروزی تاریخ که رنجهای بیکران را تحمل کرده اند و برهنگاه در شرایط یک نهضت انقلابی جمهوری قرار داریم نباید چنان اعمالی از ما سر بزند که نسلیهای آینده بدان بنظر شک و تردید بنگرند و بامقایسه گذشته های دور پسر افکنده کی بر مثالاتی و غفلت مشیم گردیم .
سخنان ما پیرامون امتحان مکتب و امتحان زندگی کمی طولانی شد درین فکر و اندیشه غرقم که شاگردان از سر میز یکی دنبال دیگری بر می خیزند - عده ای چهره کشاده و عده محدودی باقیافه های درهم و فشرده با همصفا نشدر

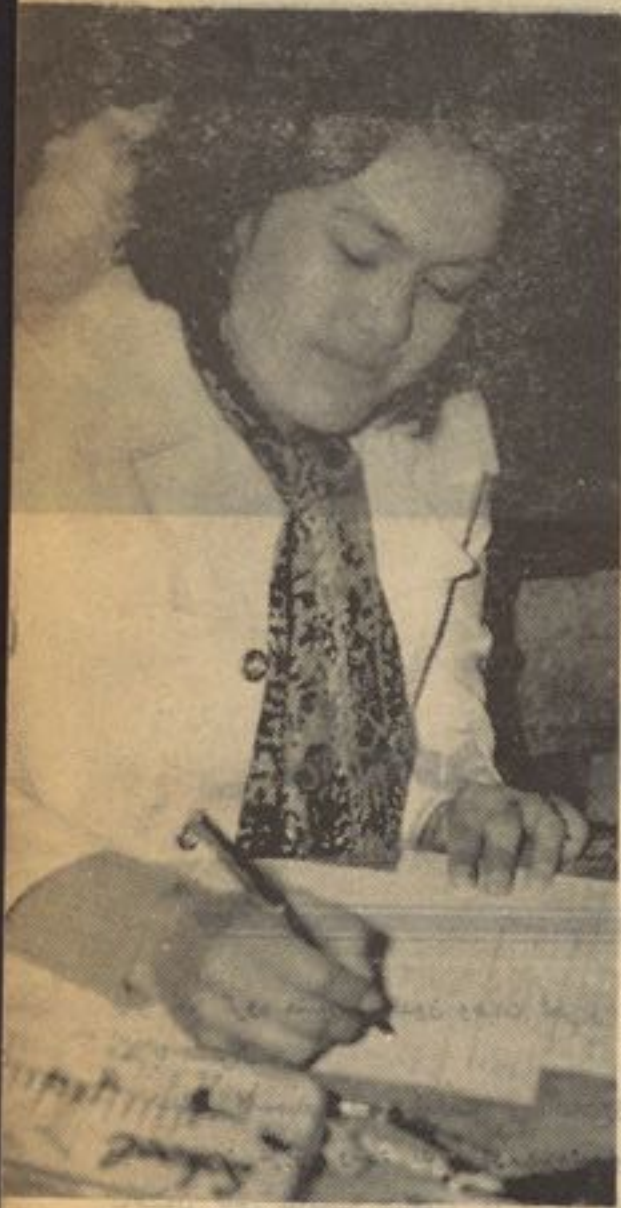
ساعت هشت صبح است برهنگام مکاتب میشود . شاگردان باشتاب و عجله جانب مکاتب شان روان هستند در قیافه های شان هیچان واضطراب بخصوصی مشاهده نمیشود .
به عمارت لیسه آینه فدوی که در شاه شیب (عقبه الرحمه) موقعیت دارد نزدیک میشود .
تعمیر لیسه در همین اواخر نظریه پلان انکشافی معارف در دویلاک دوطبقه و بطوریکه و کانکرینی اعمار شده است سحر داخل محوطه مکتب شاگردان از یکسو دیگر سو شتابزده میروند زیرا ساعت امتحان نزدیک است خود را با دانه لیسه معرفی میکنم و منظور خویش را از تهیه گزارشی باطلاع شان میروانم معاونه مکتب با چند معلمه دیگر باسیرانی مرا همراهی مینمایند تا جریان امتحانات را از نزدیک مشاهده کنم .
در یکی از صنف های لیسه آینه فدوی

سعی و تلاش خستگی ناپذیر در آموختن دروس و مضامین مکتب - سرمز خوقیت و کامیابی شمرده میشود . آنایک که در امتحانات دوران مکتب پیروز مندانه همای کامیابی را با غوشش کشیده کسانی باند که مساعی دامنه دار و پیگیری را برای آموزش و علم و دانش صرف نموده اند .
ساحه معرفت خویش را گسترش و ذخایسر معنوی خویش را افزایش داده اند . البته موفقیت و پیروزی همیشه با آنان پار خواهد بود جوانانیکه امروز در امتحانات مکتب پیروز میگرددند به یقین در راه ترقی و اعتلای فردای کشور نیز پیروز مندانه و موفقانه گام های متین و استواری بر خواهند داشت . زیرا هر قدمی که بجلو بر می داریم اگر از روی ایمان و صداقت از روی ایثار و فداکاری برداشته شود در واقع وظایف و مسولیت های اجتماعی

عده ای از شاگردان قبل از ورود در صنف امتحان روی مشکلات درسی باهم تبادل نظر مینمایند .
3 و آندون

امتحانات سالانه

لبغند و تبسم در چهره‌اش ظاهر شده و گویای آنست که به حل سوال موفق گردیده است .

نمیخانه اینست که در آوان امتحان دچار مشکلات نمیگردد .

درین بحث جالب مایک عدده معلمین هم اشتراک ورزیده اند . پیرامون لیاقت شاگردان شان که در بحث ما اشتراک کرده . جویسای نظریات یکی از معلمین میسوم زحمتکش و مساعی شاگردانش را تحسین مینماید و از کوشش پیگیر شان در درس خواندن و گذشتاندن موفقانه امتحانات باغرو و خاصی اظهار رضایت مندی و خشنودی مینماید .

شاگرد دیگر که قیافه محجوب و معصومانه‌ای دارد شمرده در باره این سوال چنین جواب میدهد :

راز موفقیت و کامیابی شاگرد درین است که همیشه فکر و ذکرش متوجه درسهایش باشد نه اینکه بسوی رقابت های بیجا و تقلید از نمود و فیشن برود . و از طرز لباس پوشیدن و آرایش ستارگان سینما تقلید و پیروی نمایند . البته اینچنین دختران و جوانان که افکارشان فریب مظاهر زلزدگی را خورده اندست به شکل درس و آموزش مکتب در مغز و ذهن شان جایگیر و استقرار پیدا میکند اینچنین دختران و جوانان عوض رقابت مشروع زحمتکش در درسهای مکتب و کسب علوم و دانش . باعث برانگیختن رقابت های مود و فیشن و موجب تولید عقده حقارت شاگردان بی بضاعت

بقیه در صفحه ۶۲

من پاسخ دهند . یک عدده از معلمین نیز این مناظره را تماشا میکنند می‌بینم که گیر و بار زیاد شد صحبت هامم پراکنده شد و تصور یاد داشت گرفتن نیز مشکل است از آنان می‌خواهم تامل در صنفی بنشینند تا سوالات من بالثوبه پاسخ بدهند . در همان صنف می نشینم به صحبت های خویش ادامه میدهم .

همه کسانی که به صحبت های ما دلچسپی و علاقه نشان داده بی صبرانه منتظر اند تا من چگونه سوالی را مطرح می‌سازم . تا آنان جواب های لازم را ارائه بدارند .

سوال نخستین را تکرار میکنم از قیافه های شان چنین استنباط میشود که در مورد این سوال همه آمادگی گرفته اند یکی از آن میان پیشدستی کرده میگوید :

من در درس خواندن روش مخصوصی برای خود دارم که البته همیشه کامیابی هم با من همراه است . هیچوقت در سهای روزانه را برای روز های مابعد نمیگذارم . تا از آموختن و جنب کردن آن عاجز بمانم در خانه درس را با صدای بلند میخوانم . پیش خود خیال میکنم که برای عدده سخنرانی مینمایم . ساقدر بنشق و تمرین ادامه میدهم که تا هنگام امتحان همان درس در مغزم نقش مینماید که البته بعد از یکمرتبه مرور هیچ نقطه میم در نزد من باقی

بازه چگونگی سوالات و اطمینان یافتن از حل درست سوالات داخل مذاکره و صحبت میشوند . و من هم موقع راجعتن شمرده به اولین شاگرد .

دیکه سر راهم قرار میگیرد . میپرسم : از چهره خندان تان معلوم میشود که همه سوالات را درست حل کرده اید ؟

بدون تامل شتابزده میگوید : درست حدس زده اید . بسایند هم سوالات را درست و صحیح حل میگردم زیرا در طول یکسال زحمت کشیده‌ام در واقع یکسال عمرم در دنبال آموختن همین درسها گذشته است .

اگر حل صحیح سوالات امتحان پییره گذشت یکسال گرانبهای زندگی ام را نمیگرد بیش وجدان خود سر افکنده و خجل میبودم چه رسد که با خانواده و همصنفانم روبرو میشدم .

از جواب منطقی وی خوشم میاید . باز هم میپرسم :

آیا تمام مضامین را بهمین نحو آموخته اید یا تنها آمادگی تان روی مضمون امروز بود ؟ اگر من تمام درسهای امسال را بهمین ترتیب نمیا موختم . بخاطر آموختن بهتر همین یکدرس اینقدر خوشحال و مسرور نمی بودم معلو مدار است که بالای همه مضامین تسلط کامل دارم . هرگاه انسان بالای خود اعتماد و اطمینان نداشته باشد . نباید ادعای بیجا و دور از منطقی نکند .

هنگامیکه صحبت مابد پنجا میرسد . متوجه میشوم که یک عدده شاگردان دیگر نیز اطراف ما را احاطه کرده و به مصاحبه ما با علاقمندی خاصی دلچسپی گرفته اند .

متعلمه مورد نظر که اسمش عزیزه است وقتی سخنانش بدینجا میرسد . روی خود را بطرف همصنفانش میگرداند . سوآنان را شاهد زحمتکشی و لیاقتش نشان میدهد . همه شاگردان دور اطراف ما بانگن دادن سر گفته وی را تصدیق مینمایند .

سر صحبت را با شاگردان دیگر باز میکنم و میپرسم :

شما گفته میتوانید که راز موفقیت و کامیابی یک شاگرد در چه نهفته است ؟ یکی از دیگری سبقت میجوید تا سوالات

در پنجا شاگردان لیسه آریانا هنگام ورود در صفا دیده میشوند . عیجان و ذوق در چهره های شان بهشاهده میرسد .

تبیہ و تنظیم: رؤف فراسع

میز مدور ژوندون در خد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون و هیات تحریر

با اشتراك:

بناغلی قاسمیار رئیس تدقیق و مطالعات وزارت عدلیه میرمن نفیسه عباسی مدیره مجله میرمن عزیزه رشاد مدیر در میرمشوتونکه بناغلی لطیف ناظمی نویسنده استاد پوهنتون کابل شایسته قاسمی در دیوان حقوق عامه و داکتر اسد الله حبیب نویسنده و استاد پوهنتون کابل.

به نظارت:

علی محمد بریالی مدیر مسئول و مریم محبوب الفسری و ظاهره نوشین اعطای مسلکی ژوندون

محل جلسه: سالون هتل سپین زد

در زمان تصدی صدارت رهبر انقلاب تلاش های پیگیری برای ریشه کن ساختن عنعنه های مضر اجتماعی آغاز گردید و بعد دوام نیاورد

از دواج خوب معنی خانواده خوب را دارد و خانواده خوب معنی اجتماع خوب را.

• • •

تمام محافل عمر و سی با ید برگزار شود و هیچ خانواده حق نداشته باشد از حد معینی بیشتر مصرف نماید.

بناغلی علی محمد بریالی مدیر مسئول مجله ژوندون آغازی جلسه است اوصیگوید:

ژوندون مجله نهاد خانواده های افغان نستان است و به همین دلیل نیز مایگو شیم این مجله باز هم بیشتر در خدمت خانواده ها باشد و محتوی مقالات و سلسله بحث های ما را موضوع عائی تشکیل دهد که به زندگی عینی و واقعی مردم ما متاسفانه همانطور ریکه آگاهی داریه ضوابط و قرارداد های اجتماعی و رسم و رواجهای کهنه و فرسوده که گاه در حد انحرافی بود نیز قرار میگیرد در میان افشار و گروه های متفاوت اجتماع مانفوز دارد و تقلید های کور کورانه بیشتر از آنکه تابع شرایط و اقتصاد خانواده

باشد از رقابت هادیه میگیرد و موجب شده است که بار مصارف محافل و مجالس از دواج و تمیزیه هر روز گرانتر و سنگین تر گردد که دوام چنین وضعی چه از نظر بنیاد اقتصاد خانواده و چه از نظر مسایل عاطفی افسردار زیادی بدنیال دارد و کانونهای خانوادگی را با دشواری های روز افزون مواجه میگرداند.

و آنچه بیشتر در این بحث جالب است اینکه گروه روشنبین و قشر منور اجتماع که خود داعیه مجادله با چنین سنتی را دارد بیشتر در گرداب این مشکلات می چرخد و در زندگی عینی خود فقط توانسته است در کمیت هاتفسیر وارد آورد و کیفیت همان هست که بود.

نگاهی کوتاه به چگونگی مراسم عروسی در هتل های طریقه اول، تبیه لباس های گرانیقیمت و رقابت برای تبیه و وسایل منور به عنوان چیز به وسیره های سنگین و کمر شکن در همین رده نمودی دارد از این قبیل مصارف و گرانتر چی ها.

در دهه قبل از این بود زمان تصدی صدارت رهبر انقلاب ما با طرح یک پروگرام همه جانبه تلاشهای صورت گرفت که رسم و رواجهای خرافی محدود گردد و اقتصاد خانواده های بی جهت متضرر نگردد که مانند بساز پروژه های مفید دیگر در جریان دهسال گذشته دنبال نشد و بار مشکلات سبک نگردید.

واکنون هدف ژوندون از بدنیال نمودن این بحث و تدویر میز منور امروز بیشتر از آنکه بخش شمار های فرمولی و کلیشه ای باشد این است که نخست علت یا بی نزدیک به واقعیت از چنین گرایش های صورت گیرد و بلاز طرق چاره و پیشگیری آن با توجه به تمام شرایط خاص زندگی مردم ما به شکل پیشنهاد ارائه گردد.

و در این بحث ما روی قشر روشن فکر تکیه بیشتری خواهیم داشت و دلیل آن هم اینکه رهبری عادات و رسم و رواجها در مرحله تغییر آن ساده تر و آسانتر خواهد بود از رخنه کردن در عقایدی که در طول قرنها اطاعت گردیده و ناشی از علل زیاد اجتماعی است.

امید وارم بحث ما را نتیجه باشد و پیشنهادات جمیع شما مورد تطبیق قرار گرفته بتواند اکنون صحبت را بشما و امیگذارم. بناغلی قاسمیار سخنگوی نخست مدعوین است. او بعد از اشاره کوتاهی به پهلوهای اقدام مفید مجله ژوندون در زمینه ادامه چنین بحث ها در سلسله های میز منور میگوید: ازدواج یک پدیده طبیعی است. پدیده ای که نظم و دوام اجتماع را تضمین میکند از نظر من خانواده خوب معنی ازدواج خوب را دارد و با توجه باین نکته که خانواده خود اجتماع کوچک محسوب میگردد و چگونگی شرایط آن به

دست خانواده ها

گوناگون اجتماعی از شرایط خاص اقتصادی و فرهنگی مردم در طول زمان مایه می‌گیرد و در مجموع خود از تپاط زنجیری اش را در طول فرسها حفظ میکند .

فکر روشنفکر نیز به همین دلیل که خارج از شرایط زندگی اجتماعی نمیتواند زندگی کند قرار داد های قبول شده اجتماعی را ناگزیر است بپذیرد فقط شکل فرم و روکش آنرا تغییر میدهد و مثلا جای چاروی عادی را در زندگی او لفظا ورق بزیند

یکی از عللی که که کار مجادله باقرار دادهای قبول شده مردم را مشکل میسازد این است که هر یک از این قرار دادها از مناسبات

درونیقه شرعی نکاح تعهد گرفته شود که لباس عروسی از تکه وطنی باشد و از موسسه نسوان خریداری گردد قبول کنید که همراه باربزش اولین قطرات اشك از چشم مرده دار لست مخارج کمر شکن نیز مقابل چشمش قرار میگیرد و اندو هشراد و چند ان میسازد .

امروز مردم ما با میل و رغبت از قوانین اطاعت میکنند و دلیلش هم این است که میدانند این قوانین کاملا به نفعشان است .

تبلیغ از راه مساجد به منظور تغییر عنعنههایی که مضار اجتماعی دارند موثر ترین راه و روش است .

باید ثابت ساخته شود که خیلی عنعنه ها ریشه مذ هبی ندارد

مهریه زن در حقیقت تضمینی است مالی برای زن در مقابل حق امتیاز طلاق برای مرد .

یاد داشت این هفته برای خانواده های افغان نستان

گروه مشورتی ژوندون به همراه هیات تحریر مجله در این هفته جلسه پرسواری داشت که اجندای بحث آنرا ارزیابی و رسیدگی به نامه های وارده در دلدلها و شکایات دوزمین مشکلات خانوادگی تشکیل میداد. جالب توجه این بود که اکثریت نویسندگان و تنظیم کنندگان یاد داشت ها که از گروه های متفاوت اجتماع نمایندگی میکردند بیشتر روی پرابلم حاد مصارف کمر شکن محافل عروسی مراسم نکاح و رسم و رواجهای تعزیه مرگ و میر ها اشاره نموده و از ما خواسته بودند که یکبار دیگر این موضوع را در مجله مطرح سازیم و با علت یابی عینی از مشکلات و بادرکی عینی تراز شرایط متفاوت زندگی گروهی و شناخت انگیزه واقعی به چنین گرایش ها طرق مجادلوی ای را پیشنهاد نماییم تا مورد مطالعه و تحقیق شعب مربوط قرارگیرد. محتوی این نامه ها از آن جهت توجه گروه مشورتی ژوندون را جلب نمود که هر هفته در تعداد آن افزایش مییافت و درخواست و انتظار خانواده ها در دوام این بحث افزونی میگرفت.

به همین دلیل بود که گروه مشورتی و هیات تحریر بادر نظر داشت اینکه ژوندون آئینه زندگی مردم است و در خدمت مردم تصمیم گرفت یکبار دیگر پیرامون این مشکلات دستجمعی در سلسله بحث های میز مسدور صحبت نماید و در چار چوبه امکانات و شرایط موجود زمینه ساز زندگی کانون های گرم تر و سوا لمتنر خانوادگی را فراهم آورد .

ما از فرد فرد شما دوستان مجله و خانواده های عزیز که این مجله را از خود و در خدمت خود میدانید بخواهر محبت و صمیمیت شما سپاس داریم و باز هم وعده میدهیم گروه مشورتی ما هم چنان کوشش در خدمت شما خواهد بود و در دل ها و یادداشت های شما با علاقه مورد مطالعه قرار خواهد گرفت .

صناعات خانوادگی ژوندون نیز با طرحی جالبتر و محتوای آموزنده تر به همین منظور دنبال خواهد شد

مفهوم بزرگتر و شرایط جامعه متر دختر و پسر ماقرار میدهد . میتوان گفت که سازندگی میباشد. بنابراین ما از این ارتباط خانوادگی و نحوه عاطفی آن روی اصل پدیده باید عینی تر باشد و علمی تر .

اقتصاد استوار است و دوام مناسبات آن و شوهر و بچگی نگی آن در نحوه تربیت کودکان شما از منن خرافی نام گرفتید که در اقتصاد و ساختمان عاطفی آنها نقش بارز و اساس دارد خانواده نقش اساسی دارد . این موضوع کاملا درست است و رسم و رواجهای در میان خانواده های ملایج است که از همان آغاز زندگی نو همان آغاز تشکیل خانواده بیان میآید .

درد نمای مشکلات فراوانی را در چشم انداز

پیامهای کوتاه

بناغلی محترم م . م . از کابل

برای ما بسیار عجیب است و باور نکردنی که جوانی با ۱۸ سال تحصیل و دیدی روشن فکرانه باز هم سالها فقط و فقط به چشمان سیاه دختری بیندیشد که یگروز او را براه دیده است و سواي آن نه او را می شناسد نه با او آمیزش دارد و نه هم به خصوصیت های او آشناست آقای محترم! عشق فقط نوعی عادت میتواند باشد و از جبهی دیگر نیز مولود يك سلسله امیال و خواست های سرکوب شده و بر آورده نگشته چرا شما باید شش سال تمام اساس زندگی خود را بغاطر يك جفت چشم سیاه و بقول خود شما دلکش در هم بریزید و جرات دوبر و شدن با او و یا خواستگاری رانداشته باشید و چرا اکنون باید از يك بورس تحصیلی بغاطر او چشم ببوشید؟ شما در حقیقت باتلفین های خود او را برای خودتان بزرگ ساخته اید، خوشبختی هم انطور ایکه شما نوشته اید در وجود آن دختر خلاصه نمیکردد، بهتر است از نو مطالعه کنید و اگر باین نتیجه رسیدید که اوفیتواند با شما توافق داشته باشد مردانه از او خواستگاری کنید. اگر جواب رد هم شنیدید متاثر نباشید چه آینده پیش روی شما است و شما خود با گذشت مدت کمی به عشق آتشین امروز خود خواهید خندید از بورس خود استفاده کنید و موفقانه بازگردید شایستگی شما تضمین موفقیت شمارا می نماید همین و پس، الله یار تان.

بناغلی محترم ج . م . م . از خیرخانه!

خواب ها و بیدار های شبانه کوچکترین ارتباط و تلفسی در زندگی آینده شخص ندارند، خواب در حقیقت تجلی و تبارز يك سلسله خاطره ها و ایمال فراموش شده است که از شعور نام بخورد تبارز میکند و شکل میگیرد، اگر شما آن دختر رادوست دارید و تحصیلاتتان را هم تمام نموده اید بهتر است موضوع را با خانواده خود در میان گذارید و او را خواستگاری کنید و اگر وقت داشتید یگروز سوری هم بدقتسر ذوندون بزیند تشکر و خدا حافظ.

محترمه قدسیه!

راهی که در پیش دارید شمارا به تباهی میکشاند همین و پس فراموش نکنید نجابت و حیثیت دو عنصر اساسی شخصیت هر انسان است و اگر این دو عنصر بیازی گرفته

شود معنی ختک شخصیت را دارد و توسعه خود انسان باراده شخص مشوره ما همین است الله یار تان.

ژوندون

فاتحه ، شب جمعه شب چهل شب سال، عید اول و ... در پیش چشمش قرار میگیرد و گاه اتفاق می افتد که غم تهیه پول چانگاه تراغم اصلی میشود من میگویم باید شکل تعزیه داری، بعد از مطالعاتی تنظیم قانونی بیاید و مقرره های وضع گردد که با شرایط زندگی مسافقی بیشتر داشته باشد امروز مردم به عیال از قوانین کشور اطاعت دارند و آنرا احترام میدارند و دلیلش هم اینکه حالا خلاف گذشته مردم اعتماد دارند و میدانند که قوانین و ضابطه های قانونی به نفع شان است و همین است که تنظیم يك قانون مدنی هم در تشکیل خانواده بشکل سالم نقش ارزنده دارد و بار مشکلات مردم را سبک میگرداند .

پیشنهاد دوم من این است که مجله مردمی ژوندون باید این گونه مسایل را در صفحات خود بافراخ گذارد تا صاحب نظر آن و آنایکه در زمینه مطالعاتی دارند به شکل گسترده تر نظرات خود را بنویسند فایده این اقدام این است که در موقع تدوین و تنظیم قانون خانواده و یا قوانینی فرعی برای مراسم نکاح تعزیه وغیره میشود از این نظرات استفاده گردد و در آن صورت معنی آنرا دارد که تمام گروه روشنفکر در تدوین قانون موثر بوده اند. عزیزه رشاد :

من به تأیید گفته های آقای قاسمیسار میافزایم که در پهلوی تدوین قانون مدنی که صورت گرفته باشد مساله تبلیغات و لزوم آنرا نباید از یاد برد .

تبلیغات از راه رادیو ، تبلیغات از راه مطبوعات ، تبلیغات از راه سینما و تیاترو حتی تبلیغات بوسیله گروه های سیار درهمه جا دوشهر ، در ده در ولایت و حتی تبلیغات از داخل مساجد و از زبان واعظان و شخصیت های که مورد احترام مردم قرار دارند يك علت بزرگ نفوذ بیش از اندازه عرف های خرافی در میان مردم ما این است که بیشتر این عادات به غلط با عقاید مذهبی مردم اختلاط یافته است و اکنون راه مجادله این نیز همین است به مردم ثابت ساخته شود که بیشتر این عادات شان نه تنها وجه مذهبی ندارد بلکه ضد مذهبی نیز میباشد و به همین دلیل نیز مخصوصا موسسه نسوان تبلیغات جامع اجتماعی را از طریق مساجد پیشنهاد نموده است که زیر مطالعه قرار دارد .

در سخنان شما اشاره ای بود به اینکه موسسه نسوان در زمینه مجادله با خرافات سهم موثر داشته است در حالیکه این موسسه سالها است این کار را جز وظایف خود قرار داده و در زمینه مطالعات بسیار وسیعی هم صورت گرفته است .

بناغلی محترم م . م . ع و م ز

از نظر من و با تجارب موسسه نسودن مشکلات مورد نظر شما در میان همه طبقات مردم عام است و با توجه باین نکته که استفاده از وسایل سمعی و بصری عام نیست و همه مردم

مطالعه و بحران ععننه ها در میان طبقات ناهمگون جامعه و اقشار اجتماعی و سنجش رسوم و خرافات ناهمگون يك امر التزامی است .

جاروی برقی میگیرد و همین است که شرایط زندگی این گروه مشکل تر میگردد .

این عرف ها عادات میتوانند زیر يك فشار قانونی تغییر شکل دهند مشروط باینکه تمام موسسات بناروانی موسسه نسوان و مطبوعات و رادیوی کشور هم آهنگ با آن بیان مرتبی وضع نمایند و پیگیرانه دنبالش کنند . یکی از راههای ممکن که این مشکل را آسان میسازد این است که دولت به هیچ صورت اجازه انعقاد محافل عروسی و نکاح را بصورت شب نشینی ندهد و تمام کلوب ها و هتل ها با وضع مقررات تازه در همین راه مکلف گردند جز در محدوده معین که تعداد همیاناك نوع پذیرایی و مقدار مصارف در آن معین شده باشد دعوت ها را نیز بزنه تمام اینگونه محافل نیز عوض شب نشینی بشکل عصریه انعقاد یابند .

برای جایگزین ساختن يك عرف بجای عرف دیگر راهی نیست جز مطالعه و پیگیری همه علل و انگیزه ها و شناخت قومی ساختن اجتماعي با همه بعد هایش که این کار یاست مشکل که ایجاب سالها تحقیق را مینماید . اما این بدان معنی نیست که شرایط موجود بحال خود باقی بماند و حداقل تلاش برای اصلاح آن صورت بگیرد ، همین اکنون از دور افتاده ترین روستای کشور تا شهر های بزرگ ما و ولایات رسم و رواجهای در میان خانواده ها نفوذ دارد که به هیچ وجه نمیتواند پسندیده باشد و این خاص يك گروه يك قشر و يك طبقه نیست عام است همگانی است و به شکل قرار دادهای قبول شده باشکال گونه گون و متفاوت احترام میگردد .

يك پیراهن عروسی از شش تا دوازده هزار افغانی فقط اجرت دارد و میگذریم از قیمت سر سام آور تکه ها يك شب نشینی ساده از ۲۰ تا چهل هزار افغانی خرج دارد که برای اکثریت مردم ما و خانواده های ما غیر قابل تحمل است و اجتناب از آن نیز اگر غیر ممکن نباشد مشکل خواهد بود .

میرمن نفیسه عباسی و عزیزه رشاد منتظر هستند تا سخنان شانرا با بران نمایند .

اشتراک کنندگان مجلس به سیاردکت و توجه به صحبت های جالب موضوع مصارف اضافی مراسم خوشی و تعدیه داری گوش فرا میدادند .

نمیتوانند از آن بهره گیرند فقط تنویر از راه تبلیغ نمیتواند موثر باشد مگر اینکه نخست تنظیم قانونی یابد و بعد تبلیغ از راه تسمیم وسایل ارتباط جمعی و همانطور یکه گفتیم از راه مساجد نیز عملی گردد دوام یابد و در نوع و تاثیر تبلیغات تحقیق گردد .

نقیسه عباسی :

هریک از عادات و عرف های که در میان مردم ماریج است و شما از آن نام گرفتید نمیتواند به تنهایی به حثت یک پیرینه چدامورد مطالعه قرار گیرد مگر آنکه ریشه های تاریخی آن مورد ارزیابی قرار گیرد و مخصوصا رابطه اقتصادی آن کشف گردد هیچ يك از این همه سنن بحالت خود بخودی در شون زندگی مردم راه نیافته است به عنوان مثال اشاره میکنم به لزوم مهریه های سنگین و خارج از توان اقتصادی مرد از نظر جامعه که ارتباط میگیرد به برخورد دار بودن مرد از امتیازات حقوقی فراوان و محروم بودن زن از همه آنها مرد در جامعه ما همیشه مظهر قدرت بوده است و ممثل حاکمیت در خانواده وزن در چار چوبه شرایط اختناق آوری کوبیده شده است در بدایی همیشه تصمیم به مرد بوده است و همین حاست که پای مهریه های سنگین در قسار داد های اجتماعی کشیده شده است . برای دختر مهریه طلب میگردد تا مرد با استفاده از امتیازات حقوقی خود نتواند آسان آزرن جدا گردد وزن آسانتر زندگی اش بیاد رود .

جامعه ما آماده گردیده است و به همین دلیل نیز در قدم اول مطالعه و تحقیق در علت های و انگیزه جویی عادات خرافی را که به قول همکاری عام است پیشنهاد میکنم . بعد از آن تدوین یک قانون مترقی را که با ضابطه های قانونی تطبیق سر تا سری آن ممکن باشد و در پهلوی آن تبلیغات گسترده تر از این که هست توسط همه شبکه های مطبوعاتی کشور و مخصوصا نقش گروه های سیار مبلغ و تبلیغات گسترده از طریق مساجد را بیشتر در شرایط کنونی موثر میدانم در غیر آن وضع همین است که بود .

در تدوین یک قانون مترقی با اساس شعاعین اسلامی و مدنی حقوق زیادی را برای بقای خانواده و اجتماع بزرگ واگذار خواهد گردید و از همین جاست که اساس مناسبان اجتماعی به نفع همکاری تغییر می خورد ، این تغییر مسیر زندگی را بسوی انکشاف باز میکند مهریه زن در حقیقت تضمین است مالی برای

بناغلی قا سمیار حین صحبت در مورد جلوگیری از مصارف اضافی عروسی و امثال آن

زن در مقابل حق امتیاز طلاق برای مرد که چون زن نیز از آن حق برخوردار گردد لزوم مهریه های سنگین نمی ماند تمام سنن های دیگر را نیز به همین شکل میتوان از اساس آن تغییر داد اسد الله حبیب :

میتوان سنن و رسم و رواج های را که باز زندگی مردم ماست بدو گونه توجیح نمود یک بخش از این سنن بار اندیشه مردم ماست و بخش دیگر آن بار اقتصاد نامتوازن ما موهو ماتو سنن خرافی که حاکم اندیشه ما شده اند ظاهر در بر گیر خطرات کمتری برای اجتماع است در حالیکه نقش اساسی را در یک عقبگرد اجتماعی بازی میکنند و بالا اقل جلو خیلی از انکشافات ذهنی و عینی را بند می اندازند .

امروز نیاز به داشتن قانونی مترقی در زمینه عادت مردم و تنظیم مقرره های خاص بیشتر از هر زمان دیگری مشهود است باین صورت مردم نمیتوانند همه جرات ازدواج نمایند هم به جرات بپذیرند .

در شرایط موجود و با توجه به ریشه های اصلی سنن در میان مردم نمیتوان بصورت مشخص طرح و یا پیشنهادی را ارائه نمود که با بکار بستن و تطبیق آن مثلا جلو نمایل و گرایش مردم باینگونه مصارف گرفته شود .

سخن گوئی در همین جلسه اشاره ای داشت به لزوم مقررات خاص برای کلوب ها و هتل ها ولی برای من پرسشی مطرح میگردد که بقیه در صفحه ۵۹

درسراشیب اشتباه

گروه محترم مشورتی ژوندون!

این نامه را دختری برایتان مینگارد، که در سپیده دم بهار زندگی برگریز آرزو هایش آغاز گر انجماد همیشگی است که شادی های خیالی را از او میگیرد و سر اشیب تندی که تا پیشهات زندگی او دوام مییابد ، پدیده های ژرف و سیاه نم های ابدی آشنایش میکند . اکنون که من این فریب خورده سراپهای گویر گسترده زندگی این غمناکه را برای شما تنظیم میکنم، بار کشنده اند و هی بی پایان در قلبم چنگ میزند و فشار آن احساس گرم ودانی را که زمستان جاودانیش را آغاز نموده است به بازی میگیرد . در حالیکه لبخند استیوا آمیز گذشته های نه چندان دور قصه بادی را می خواند که بیاد رفته و جز ندامت و آسوس از خود بجای نگذاشته است .

نمیدانم شما - شما گروه محترم مشورتی ژوندون بدختر جوان که السون مردی او را راهی دیار ناآشنای پدیده عاطفی بنام عشق نموده و بعد ناگهان دو یالته است که آن همه انسانه های پر شور از سرگشتگی های بی آایشی که در گوشش فرو خوانده شده جز فریب و دروغ و نیرنگ نبوده چه گفتی ای خواهید داشت و فضاوت شما در این ماجرا وحاده چگونه خواهد بود؟

ولی من آنروز که باین مرد رو برو شدم و جادوی کلام و شخصیت گدایی او بدام کشیدم، باهر سخن او، باهر نوید او و باهر ترسیم ماهرانه او از آینده، الحق روشن و تابناکی از روز های خوش و بیگانه از اندوه در چشم اندازم نقش می بست و من عشق را کلید طلایی تعبیر میکردم که دروازه کسانون گرم و لبریز از محبت زندگی خانوادگی با آن گشوده میگردد و من با گرمی احساس خود این کانون را دلپذیرتر و خواستنی تر میسالم .

عده‌ای از شاگردان در میز پروگرام جوانان پسیرا مونی موضوع مورد بحث، نظریاتشانرا ابراز میدارند .

عکسها از - ظاهر

از - سلطانه‌لی دانشور

پروگرام دنیای جوانان

پروگرام حتی المقدور بکوشد تا نوع، نو آوری و دلچسپی مطالب و موسیقی مراعات گردد تا سیل انتقادات متوجه اش نشود، زیرا شنوندگان مشکل پسند و سخت گیر هستند. مطالب و مواد پروگرام باید توسط پرو دیو سر حد اقل یک هفته قبل از تاریخ نشر تهیه و ترتیب گردد و هر هفته مواد پروگرام از لحاظ کمیّت و کیفیت باید از هفته پیش مطالب پروگرام را تهیه نماید، در نوشتن مضامین و تهیه آن فوق و خواسته شنوندگان را از نظر دور نداشته باشد، مبتکر باشد و در هر

در حساسترین لحظات تاریخی با ایثار و جانبازی شجاعانه ای از میهن خود دفاع - پاسداری و صیانت نموده اند درس بزرگی که ما امروز از خودگذری آنان میگیریم قوت قلب بیشتر و احساس توانایی بهتر بما می بخشد و رهنمون ما بسوی آینده تابناک است . . . در مجله ژوندون صفحه‌ای اختصاصی برای طبقه جوانان پیشرو داریم که در آن به نیاز مند یهای زمان شان، بخواسته ها، ارمانها و مشکلات جوانان نوشته ها، اندرزها و رهنمود ها درج میگردد و در آن خود جوانان نیز عملاً سهم فعال

مقدمه بی پر این گزارش: جوانان یعنی نیروی پیشا هنگ و دورانساز يك جامعه نیرویی که اهمیت عمل و پراتیک آنها از لحاظ تاثیر مثبت بر شوونسات مختلف اجتماعی از هر لحاظ ارزنده و مستمرگ است. جوانان دوشا دوش اجتماعات درادوار مختلف تاریخ بمشابه نیروی پیشتاز مترقی و بسیجنده کار نامه های عظیمی از خود بجا گذارده اند. پیکار بی امان و دامنه دار آنها در برابر تهاجم استعمارگران اجنبی و در مقابل نیرو های متخاصم و اشغالگر بیگانه با حرف درشت نیت تاریخ پرافتخار کشورماست آنان

دارند. همچنان رادیو افغانستان پروگرامی برای جوانان دارد که در هفته یکمرتبه انتشار مییابد. درین گزارش شمارا با طرز نشرات این پروگرام آشنا میسازیم. پرو دیو سر سازنده اصلی و مسوول درجه اول يك پروگرام میباشد. پرو دیو سر رول بارز و عمده ای در تنوع و دلچسپی پروگرام دارد، پرو دیو سر مکلف است مطالب پروگرام را تهیه نماید، در نوشتن مضامین و تهیه آن فوق و خواسته شنوندگان را از نظر دور نداشته باشد، مبتکر باشد و در هر

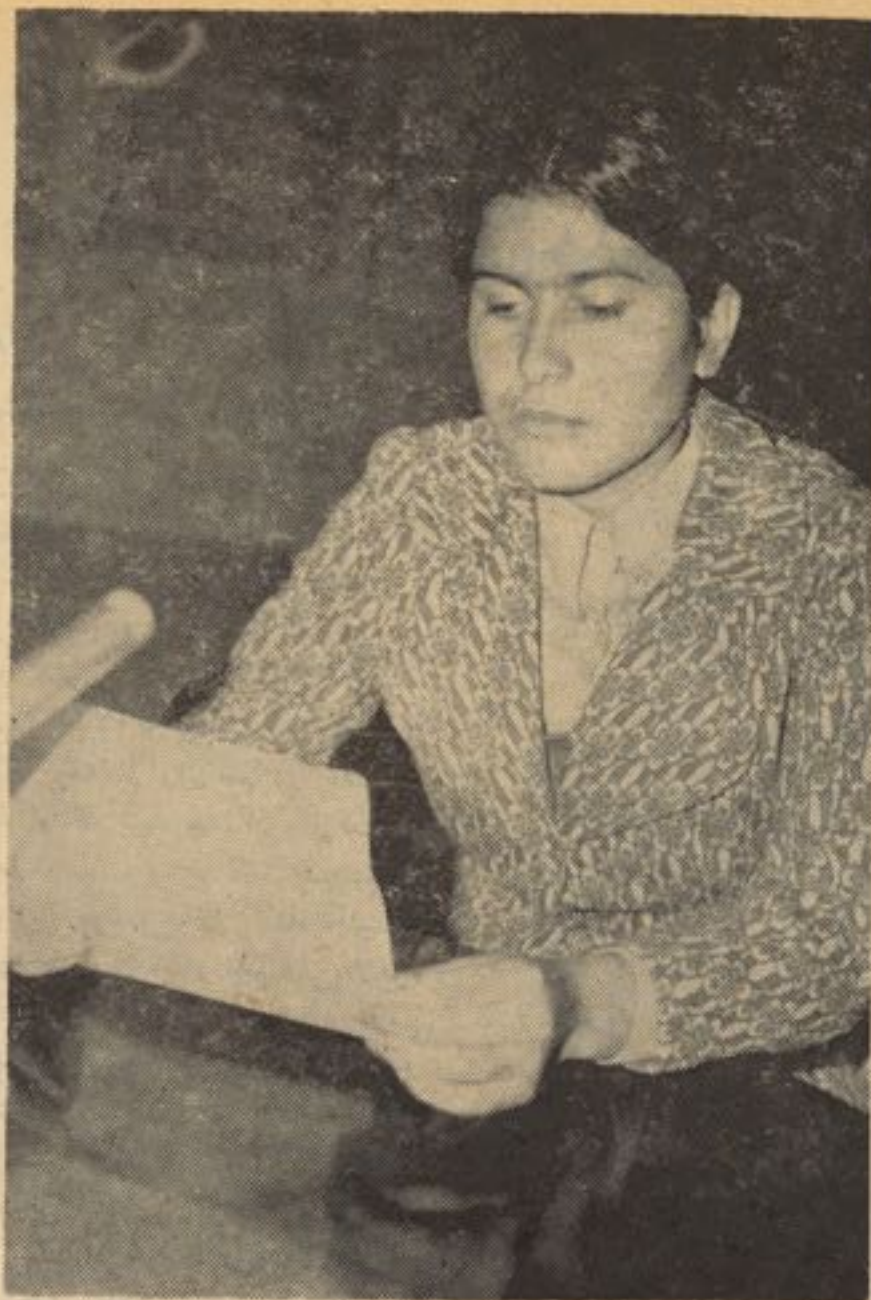
ژوندون

حالا میرویم بسراغ پروگرام جوانان رادیو افغانستان که بنا م پروگرام (دنیای جوانان) شام روز های چهارشنبه از ساعت ۹ تا ده شب منتشر میشود. این پروگرام به مدیریت تربیوی اداره روزنه رادیو افغانستان مربوط است.

این پروگرام درین اواخر نظر بعلاقمندی و استقبال جوانان از نیم ساعت بیكساعت تحول یافته و کنجایش مواد و مطالبی بیشتر ومو سیقی زیاد تر را پیدا کرده است که محتوی آن نیز برای جوانان آموزنده و سرگرم کننده میباشد. درین پروگرام بر بسیاری از مشکلات و نیاز مندی جوانان انگشت گذاشته میشود و هم جوانان رامتوجه وظایف سنگین و خطیر شان که نسبت بگذشته در برابر اجتماع مسوولیت عظیمی بعهده دارد، میسازد. بناغلی فریاد پردیوسر پروگرام جوانان است.

در اتاق کارش يك عده جوانان مصروف صحبت هستند، یقین دارم که در پروگرام خود شان سهم دارند، جای نشستن در اتاق موجود

نیست، دهن کلکین می نشینم، از یکرنگی و صمیمیت جوانان احساس شادمانی و غرور بمن دست میدهد. بعد از چند لحظه واضح میشود که آنها بدعوت پرو دیو سر پروگرام دنیای جوانان جهت اشتراك در میز گرد، آمده اند تا پیرامون از مانها (لطفا ورق بزنید)

پرو دیو سر هنگا میکه مواد پروگرام را تهیه نمود و آن را منسجم ساخت، جهت اصلاح، تدقیق و بررسی به آمرین مسوول شعب خویش میسپارد تا از لحاظ نوعیت مواد و پالیسی نشراتی ارزیابی گردد البته مواد بدون امضاء آمر مسوول ثبت و نشر شده نمیتواند. بعد از تدقیق و ارزیابی و امضاء آمر اداره، مواد پروگرام آماده ثبت میشود درینوقت پرو دیو سر با مواد پروگرام و پارچه های انتخابی موسیقی که آنها باساس یک سیستم معین از طرف اداره موسیقی تعیین میشود جهت ثبت ر هسپار ستودیو مربوط میگردد، وقت وزمان ثبت هر پروگرام باساس تقسیم اوقات معین ومعلوم است.

نطاقاتیکه مواد پروگرام راقرائت مینمایند باید بیش از همه دقت وسعی بخرچ دهند تا مواد پروگرام صحیح، کلمات و جملات رادرست تلفظ و ادا نمایند. تکنیشن های که مسوول ثبت پروگرام است، تا حد نهایی میکوشند که ثبت پروگرام

بدون نقص و عیب تخنیکی بروی فیته ها ثبت شود، تادر ارز یا بی نهایی که توسط اداره مسوول پروگرامها صورت میگردد، انتقاد متوجه آنان نکرده. از طرف اداره پروگرامها فیته تیب پروگرام یکروز قبل جهت نشر بشعب نشر سپرده میشود.

متعلمه جوانی که مقاله اش را از طریق (مکروفون پروگرام جوانان) قرائت مینماید.

پروگرام می را که ما و شما از ورای امواج رادیو میشنویم بعد از طی مراحل بالا انتشار مییابد، حالا بخوبی بی برده اید که پروگرام چگونه تکمیل و قابل نشر میشود. هر پروگرام از خود همکارانی دارد و در يك پروگرام چندین نفر سهم میگیرند تا آماده ثبت و نشر میگردد.

در خدمت جوانان

عنایت شریف و رشاد بهیر نطافان دری و پینتو پروگرام جوانان صفحه ۱۳

مامور فنی ستودیو در حال ثبت پروگرام جوانان شماره ۳۷

ستارگان افسانه ساز

از جهان مود بسوی سینما :
 «کامیلا کیستون» دو شیزه بیست و سه ساله که مدتها بحیث فوتو مودل کار میکرد و از این رهگذر شهرتی هم بدست آورده بود اخیرا از کارو بارش خسته شده و بسوی هنر پیشگی روی آورده است .
 «کامیلا» که خواهر زاده بوستر-کیتون (کمدین مشهور سینمای آمریکا میباشد) بعد از يك سال زندگی در هیاهوی شهر روم بالاخره موفق شد در فلم (برای خوشبختی عده گیرد که بعداز نمایش فلم موفق او چه باید کرد) نقش کوچکی را به از آب در آمد و پرودیوسر فلم) روز انو براسی که از این مدارك پول قابل توجهی بدست آورد در مورد (کامیلا) اظهار نظر کرد که او می تواند مثل مامایش مشهور شود . برای اینکه استعداد او درخشان و گیرنده است .
 (کامیلا) طی يك مصاحبه کوتاه گفته است : تصمیم نداشتم پای

بدایره سینما دراز کنم و خودم تعجب میکنیم که چگونه و بیک بارگی تصمیم و اراده ام در این مورد متزلزل و عقیده ثابت من آنرا عوض شد و نقش کوچک يك فلم را بعهده گرفتم و حالا که چنین شده است مخالفت نامه از والدینم در یافت داشته ام که باید جدا از شرکت در فلم ها اجتناب نمایم . اما خودم در برابر این موضوع دو گانه تکلیف خود را نا معین میخواندم ولی بالاخره فیصله کردم که اینا لیا وطن دومی من است . اینجا در س گرفته ام و بزرگترین راه تبرز را در ساحه هنر برایم مساعد ساخته است در شرایط موجود بی اصرافی خواهد بود که در پرتو استعداد خود برای ایتالیا و برای خود خدمتی را انجام ندیم . (کامیلا) در حال حاضر قرار داد سه فلم را در روم امضاء نموده تا دیده شود از آن چه نتیجه یی به دست میآورد .

کامیلا کاتون به موانع غلبه حاصل کرد و اکنون مصروف کارهنری خود میباشد

بار بارا هنگام خمیر کردن

هنرمند بیکه نان پزی میکند:

«باربا راروتنیک» ستاره فلم و تیاتر و تلویزیون آلمان که چهل و هفت سال از عمرش میگذرد و نام و عنوانی در جهان هنر حاصل کرده اخیرا برای اینکه ثابت نموده باشد

بار بارا وقتیکه نان های پخته را به مشتریان عرضه میکند

از «ویتوریا» آخرین یاد گار هنری که باقی مانده همانا فلم (مسافرت) است که در آن ریچارد پرتسون و سوفیا لورن نقش های اول را بدوش دارند .

دنیای سر کس و بازی هفت ساله:

از عرصه يك سال ونیم باینطرف «کاتی رو برس» طفل هفت ساله همواره در بازی ها و نمایش های سر کس در خشش بخصوص داشته و غالباً با چهار فیل بزرگ توجه اکثریت بینندگان را بسوی خود جلب می نماید .

نام های این فیلم ها «جیتی، آنی، اییکا و مورین» است که وزن هر چهار آن بصورت عمومی به ده تن میرسند و هر يك آن بین هفت تا سه سال عمر دارند .

«کاتی» طفلک کوچک انگلیسی در بازی های سر کس بقدر با ایمن فیل ها به جرئت بازی می کند که فکر می شود او با گدی های خود مصروف بازی است .

گفته شده «کای» یکی از فیل های و مصروف بازی در يك فلم انگلیسی است که ظاهراً برای اطفال تهیه می شود اما ناظران اظهار عقیده کرده اند که بازی های دلچسب «کاتی» جای آنرا دارد که فلم مورد دلچسپی و علاقه خاص بزرگ سالان هم واقع شود .

در آرزوی داور کتر شدن :

«ناصر خان» برادر دلپ کمار که یکی از هنر پیشگان موفق و مشهور سینمای هند بود چندی قبل در اثر يك بیماری کوتاه چشم از جهان پوشید که در اثر این سانه صدمه بزرگی به صحت دلپ کمار عاید شد و مدتی در شفا خانه شامل بستر گردید ناصر خان تقریباً بیست سال در سینمای هند بحیث ستاره درخشش داشت در چهل و پنج فلم بحیث هیرو ظاهر شده بود که از فلم های مشهور او می توان نگینه خزانه ، هنگامه نازنین ، جهازی لوترا ، گنگا جمنا و یادون کی برات را نام برد .

ناصر خان در آغاز ۱۹۷۴ کارتهیه و پردیوس فلم «ضدی» را شروع نموده که امور داور کتر شدن را نیز خودش ایفا می کرد هنوز فلم نیمه نشده بود که اجل مهلتش نداد و

ولی مادر هما آنرا نپذیرفت . این اواخر تازه ترین اخبار میرساند که هما وقتی برای تهیه فلم «چرس» به لندن رفته بود با جوانی بنام (رما چکرو رتی) که در آنجا اقامت دارد آشنا شده که در زمینه ازدواج آن دو توافق های هم حاصل شده است . مادر هما گفته است برای قطع افواها تا درست حاضر شده به ازدواج همابارما چکرو رتی رضایت بدهد .

يك ضایعه هنری :

چندی قبل یکی از رؤسوران نامدار جهان (ویتور یا دسیگاه) که شهرت بین المللی را صاحب بود بصورت ناگهانی بمر هفتاد و سه

ویتوریا دیسکار در یکی از نقش هایش

سالکی چشم از جهان پوشید که این مرگ را حلقه سینمایی ای تا لیا یک ضایعه جبران ناپذیر خوانده اند .

«ویتوریا» هفتاد و سه سال پیش در میلان بدنیا آمده بود و بعد از تحصیلات در رشته ادبیات بسوی فلم و سینما متمایل شد و با تهیه و داور کت فلم بایسکل دزد نام و آوازه او در سراسر اروپا بخش و نشر شد .

«ویتوریا» گذشته از هنر پیشگی و ایفای نقش های برارنده کمیدی در جهان سینما بحیث تهیه کننده ، و داور کترواید ویتور و حتی سناریست نقش نهایت مثبت و فعالی در بادی سینمایی ایتالیا داشت که این خصوصیت فقط محدود و منحصر به سینمای ای تا لیا نمانده و از آنجا به قاره اروپا و امریکا نیز انتشار یافته است که بهمین ملحوظ او را هنرمند بین المللی می گفتند و او هم بحیث يك هنر مند شناخته شده جهان در خشش عظیمی در سینما کرد .

«ویتوریا» جوایز متعددی بدست آورده که از جمله این جوایز جایزه اسکار برایش افتخار آفرین و دلچسپ بود که در طول عمر هنری اش سه بار باین افتخار بزرگ نایل آمده است .

که استعدادش صرف در بادی هنر و داور هنر نمایی محدود نیست دست بیک ابتکار زده است و این اینکه خودش شخصاً نان پزی می کند و نان های نهایت لذیذ و با سلیقه تهیه و بدسترس علاقمندان می گذارد .

او بیک خبرنگار گفته است : امور موسیقی نان پزی متعلق نان پزی را شخصاً خودش انجام میدهد . او نمیخواهد ذوق و علاقمندی خود را در این موضوع نزد دیگران تضعیف نموده باشد از این جهت خود ش خمیر میکند و بعد از این که ازین رهگذر مطمئن شد خودش بدست خود آنرا بفروش میروساند که تجربه چندین ماهه نشان میدهد نان های او علاقمندان زیادی را بخود جلب نموده و ممکن است از این رهگذر بقدری پول بدست بیاورد که کمتر از حق الزحمه فلم ها نباشد .

هما مالینی در دایره ازدواج :

شایعات فراوانی پیرامون ارتباط همامالینی باچندر و دهر مندر و قسما ازدواج این ستاره با همین هنر پیشگان موجود است یکی از نزدیکان همابیک خبر نگار گفته است . دهر مندر بمادر همیا پیشنهاد نموده که حاضر است تمام پول و دارائی و حتی خانه و مایملک خود را رسماً بنام همیا کند در صورتیکه اجازه دهد با او عروسی نماید .

مگر مادر هما چون میدانند دهر مندر قبلاً ازدواج نموده و فعلاً پدر چهار طفل است باین پیشنهاد موافقت نکرد همچنان چندر حاضر شد از نامزدش صرف نظر کند و هر چه

هما مالینی

درد آنرا به هماتحویل بدهد مشروط باینکه هما را بهمسری او بدهند

شهری با جاده‌ها و عمارات مجلل

از قرن چهارم قبل از میلاد

از مگ - سراب

خزانه با ارزش‌های عهد باستان از شهر آی خانم، کشف گردیده است. دفاتر دولتی؛ منازل شخصی؛ حمام و عمارات باشکوه دیگر در شهر کهن آی خانم وجود داشته است.

باستانی قرن ۴ ق م آن بر بالای ۱۸ ستون استوار است و صدها پایه برنده های آنرا نگاه داشته است، برنده های که در گردا گرد حویلی دیده می شود.

تا لار بزرگی با دروازه زیبای ازعاج برای مجالس مشوره تسالار زیبای دیگری که مرکز حکمرانان شهر است، از عمارات این شهر زیبا بشمار می آیند.

این شهر باستانی «آی خانم» است. شهریکه از بزرگترین شهر های دوره یونانی است، که تا حال کشف گردیده است.

آی خانم در حدود قرن چهارم تا ۱۳۰ سال قبل از میلاد از محل های پر تجمع و تمدن باستانی سر زمین مابوده است، که یکصد و پنجاه سال عمر کرده است.

این شهر در زاویه اتصال دریای کوچک و آمو موقعیت دارد و درین سال های اخیر کشف گردیده است. طول این شهر به دو کیلو متر می رسند، در حفریات یکی از منازل شخصی این شهر که بنام کوچکه مسما شده، معلوم گردید که در آن زمان همه منازل این شهر با پیلان های بسیار مدرنی اعمار شده و همه ضروریات یک زندگی تمدن در آنها پیش بینی گردیده است.

همچنان در اثر تحقیقات امسال

دو دهلیز از شهر در قسمت شمالی آبدات کمتری است در مرکز آن دفاتر مرکزی شهر واقع شده، حویلی که هر ضلع آن یکصد متر امتداد یافته و در آن قصر بزرگی قرار دارد. قصری که سقف

شهریست با شکوهمندی خاص و این دروازه مدخل شهر است، عمارات، مجلل، باجاده ها سرای ها مدخل شهری که گردا گرد آن را دیوار های عظیمی احاطه کرده و یک دروست در وسط دیوار شمال غرب سرک عمومی آن رایه دو حصه تقسیم آن دروازه بزرگی خود نمایی میکند نموده است.

معبد شهر باستانی آی خانم

مصرع اخیر شعار فلسفی «دلفی» درج گردیده است. (شعار دلفی يك سلسله نصاب فلسفی یونانی است) داکتر طرزی میگوید:

مطالعه آثار این شهر نشان میدهد که ساختمان محل و شرایط آرت یونانی را برهه دیگری کشانده و در آن مخلوطی از هنر یونان و باختری بوجود آمده است.

در معماری شهر آی خانم خشت خام و مقداری خشت پخته بکاررفته است و بیشتر تزئینات آن سنگی است.

در شهر «آی خانم» آسیاب های کشف گردیده که نشان میدهد که این منطقه در قدیم سر سبز و زراعتی بوده است.

از روی دیوار های عظیم آن که عرض يك قسمت آن نژده متر است معلوم میگردد، که این شهر از مرکز حربی آن زمان نیز بشمار میرفته است.

يك مدال یا قاب سیبیل که ازین شهر بدست آمده ۲۵ سانتی متر قطر دارد و روی آن طلا کاری شده سیبیل را در روی عراده یی با تصویر چند فرشته بالدار و يك خادم نشان میدهد.

همچنان کشف سکه های نقره بی ازین شهر از نگاه باستان شناسی حایز اهمیت خاصی است و از عهد اسکندر، تا آخرین شاه یونانی را روشن میسازد.

در «آی خانم» بالا حصار ی نیز وجود دارد، تحقیقات علمی در آن شروع نشده است.

در شماره آینده گزارش دیگر ما را درباره تپه باستانی (سردار غزنی) مطالعه می کنید.

.....

نمایی از حفاریات شهر آی خانم

باستان شناسان، حمام بزرگی درین شهر کشف گردیده که سطح آن با موزاییک های از سنگ ریزه فرش شده است.

«آی خانم» از شهر های کهن افغانستان است که کشف آن باعث شد تا نظرات گروهی از دانشمندان را، راجع به تمدن های یونانی و باختری در شمال افغانستان تغییر دهد.

کاوش های این شهر به اثبات می رساند که برعکس نظر باستان شناسان در گذشته، تمدن یونان و باختری در شمال کشور ما مسکن گزین شده است.

داکتر زمیریالی طرزی مدیر باستان شناسی وزارت اطلاعات و کلتور در مورد کشفیات عمده دیگر درین شهر کهنسال، میگوید:

در جناح شرقی سرك عمومی آی خانم، معبد بزرگی کشف شده که از روی پلان ساختمانی آن معلوم می گردد که یونانی نبوده و شاید آریایی باشد.

وی می افزاید: به گمان اغلب این شهر به امریکی از شاهان قدیم، سولیکوس اول، یا سکندر آباد شده و موسس آن شخصی است بنام «کنی آس» که قبر آن در خود شهر موجود است. در کتیبه قبر این شخص پنج

مجسمه يك عسکر جوان که از شهر آی خانم کشف شده است.

دهدير کليوني

تورجان دخيل کور سره ډير مينددرلوده دده کور دسند پرغاړه پروت و. تور جان دخيل کور په مخکينی يو ښا پستهو هو کی بن آباد کړی ووچی دخيل ذوق په خوښه يی راز راز میوه داری اوبی میوی ونی پکښی کښینولی وی . تور جان دگلانو سره هم مينه ساتل او په دغه بڼ کی یی دگلانو بیل بیسل ډولونه کړلی وه. ددغو گلانو ښکلا او بوی دومره په زړه پوری وچی هرڅوک یی ځان ته کشاوه .

دتور جان پلار تقریبا پنځه و یشت کاله مخکی دلوئی تپی په ناروغی مړشوی و . مور یی اته کاله کیده چی ددی نیمکړی جهان څخه سترگی پتی کړی وی وروزی دلس کلنی سن په تابی په نوموړی سینه کی چی دده دکالهو دمخه بیدی داو بازی په لوبه کی ځان دلایسه ورکړی وو. اوس نو تور جان بیکسه ومیرمن یی هم نه درلوده . خو دپلار دهغه ور پاته شوی پتی او بڼ سره یی ډیره دلچسپی ساتل اودهغو په روزنه اوسرپرستی کی یی ډیر زیار پوست .

تورجان ددغه کلي په ښوونځی کی تر شپږمی ټولگی پوری لوست او لیک کړی وه خو دپلار دمړینی اودکور دسربپرستی له کبله یی نور زده کړی ته دوام نه و ورکړی . تورجان ډیرغث او تکړه ځوان و. په رنگ سپین او په قدجگک وسن یی دډیرشو کالوته رسیدنه څرنگه چی لمر ډیر وهلی و نو دمخ او لاسو پوست یی څور کی اچولی وه . په تندی کی یی کنجی له ورايه ښکاریدلی. تورجان ډیر مینه خواخوږی ځوان و ډیر نرمه اوبی غرضه طبیعه یی درلودل لاکن کله چی بقیی دیوی موضوع په باره کی چرت واوښت نو هیچا توان او طاقت نشوای ورته کولای.

تور جان همیش خپری جامی الموستی پښه پکړی به یی ټول او توری چوټی به یی په پښو کولی . ده دچلم اودخولی دنصوادر سره عادت درلود دخولی نضوار یی په خپله جوړول. دنصوادر دپلی به یی دپکړی په ول کی ورکړی و. تورجان دخيل کلي دځوانانو په نزد ډیر تجربه کاره او پوه ځوان وو په ټول کلي کی یی دمپړه توب اوښه سرپټوب

هنگامه توره وه اودکلی ټول ځوانان پری را ماتوه ځینو به یی دخپرو څخه خونه وړی او ځینو به دخپلو کارونو په باره کی دهغه دسلا اومتوری څخه استفاده کول .

دغه کلي دکندهار دښار په شمال لویديځ سیمه کی دخو کیلو مترو په فاصله پروت دی اوتول خلک یی په زمینداري اود باغو په روزنه لگیادی اودژوند مایحتاج دهغی لپاری څخه تامینوی .

پنځلس کاله پخوا دښوونځی داوړی د رخصتی په دوران کی دیوه راتیر ملگری دلیلو په هڅه ودله کلي ته ولاړم . زما دملگری ادد تورجان کورونه څنگک په څنگک کی پراته وه ماخوښی اورځی دخيل آشنا کړه تیری کړی ددغو ورځو په جریان کی بهرمازیگر اورتورجان سره ایډل اودباغ اوپتی په باره کی ښه می مجلس ورسره کاوه .

یوه ورځ دمازیگر تابی و . زه دتورجان سره دده دکاله په مخکی ناستوم. هوا ډیره ښه لکیده . کله کله به دسند له پلوه ډیره تازه او خوشحالونکی شمال راولوت چی په خپلو نرمو څپو به یی دگلانو اوونو څانگو ته حرکت ورکاوه اوبدی ترتیب به یی یوه ارامه زمزمه څپروول کله به بیا دسند څرو ښتاگه اوبو دخپو آواز دسړی په غوږو کی یوه ډیره زړه وړونکی نغمه پغول . رشتیا هم طبیعت ډیر ښکللی و . موږ دواړه طبیعت په ننداره کی محو وچي ناشابه تورجان خپل نورازه چلم راواخیست دتمبوکو څخه یی بی بی ډک کی اورلگیت یی پرو واهه لومړی رودی کشر کړ . بیایی نودنصوادر دپلی دلنگوتی دول څخه راوکښ دوه دری واړه یی په کوټه وتیکاهه سړی ور خلاص کی نضوار یی خولی ته واچول سړایی بیرته ورو تاره بیایی نودهغه په هنداره کی وکتل اوپسر خپلو بریتوی کوتی تیری کړی . اووروسته یی نوزما ځوانه وکتل اووی ویل :

ځوانه ! ولی پته خوله ناست یی خبری وکړه . په څه جرت کی ورک یی . څه به ووایم . جرت اوخیال می دسند داربو په څپو اودچمن په گلایو اوجایستو گلانوکی و ته وگوره . کسری طبیعت ته متوجه چی څومره

پرکیفه اسرارآمیزه دی . رشتیا هم ... دا خو ډیر ښه خیال دی . حقیقتا چی طبیعت ډیر ښکللی او زړه وړونکی دی کسری فکر وکی سربربره پر طبیعت زموږ دڅلکو په ورځنی ژوند کی ډیری داسی پښی شته او پښیږی چی انسان یی په لیدلو او اوریدلو سره په تعجب کی لویږی .

تورللا ... ستا په خبرو ونه پوهیدم که دی خوښه وی خبری دی لږڅه روښانه کړه . ځوانه ! زه پوهیږم چی ته تابی لاتراوسه دژوند نه په ډگر کی دیوه معصوم مثال لری پرتا باندی دژوند سړی اوتودی نه دی راغلی اونه په ژوند کی دحیرانوونکو پښو سره مخ شوی ئی نوددی لپاره چی زه و تاته زموږ دژوند هغه واقعی تابلو ښکاره کړم او پری پوهدی کړم چی انسان ژوند هم ډیری داسی صحنی لری چی په خپله دانسان دنابوهی څخه ښیږی اوبیاپه خپله همدغه انسان پرځاندی اوهم پری غمنجن وی .

تور لالا ... نن ستا څخه عجیبی خبری کږی . زه نه پوهیږم چی ستا ددی خبرو څخه مقصد څه دی .

ځوانه ... اوس نوته غوږ راته ونیس . زه و تاته یوه داسی کیسه کوم چی به هغه کی ډیر ښان تاته څرگند اوښکاره شی .

یاره تورللا څومره خوږ او مهربانه سړی یی . ښه زماستا وکیسی ته غوږ دی اوبه ډیره مینه یی اورم . پدی وخت کی تورجان دوباره دخيل نورازه چلم پر سلخانه باندی اورلگیت وواهه څو رودونه یی کش کړل بیایی شاوخوا ته په خیر خیر وکتل د لنگوتی دول څخه یی دنصوادر دپلی راوکښ نضوار یی خولی ته واچول. تندی ته یی غوټه ورکړل اریوه سپکه خندا یی پرشونډو اتو ښکاره شول نوزه چی مخاطب کړم اودانگه یی په خبرو شروع وکړه .

ځوانه ... تقریبا دوکاله اودری میاشتی مخکی په دغه کلي کی یوه عجیبه ویرجښه اړزده خوونکی پښه منځته راغله . چی نه یوازی زه بلکه دکلی اودوطن ټول خلک یی متاثر کړل کیل که چیری اوری زه به یی درته وکړم . څدای دی

وکی چی و تاته دلچسپه وی .

یاره تورللا که رشتیا راڅخه پوښتی . زه ددغه راز ولسی پښو سره ډیره علاقه لرم . ځکه چی دغه راز پښی زموږ دژوند سره ډیر اړیکی لری یا په بله ژبه زموږ تننی ژوند ددغه راز کیسه څخه جوړښت موندلی دی ... نوښه به داوی چی کیسه شروع کړی .

سږپښه زما هم خوښه ده . نوغور راته ونیس ددغه کلي په لویديځ پلوی تقریبا پنځه میله لیری یوسړی ژوند کوی چی نوروز نو میږی . هغه وخت چی دده پلار مړ شو نو یو پتی یوه ژونده او دوه باغونه په میراث ورپاته شول . نوروز دپلار تر مړینی وروسته دیوی پښلی

سره واده وکړ چی به ډیره خوښی او خوشحالی سره یی ژوند کاوه . وروسته له یو کال څخه څدای ودی ته یوه ډیره ښکللی لور ورکړل . دلور نوم یی بختوره کښینود . بختوری دخيل مور او پلار په غیږ کی دډوډوکتوب اوڅاپوڅشو دخوب وخیال خوږه دوره تیروله میاشتی کلونه شول اوکلونه یو په بل پس تیر شول

بختوره هم دخوانی ایسه مور پسرلی را کښوتل هرچاته نوی فکرونه او ژوندی احساس ورپه برخه کوی . بختوری هم دخوانی په تابی کی دځان . دکور کلي اودطن په باب بل راز سوچ واهه . بختوری دخپلی مهربان مور تر لاسوندی لاندی ددغه کلي دوطن دعتمنی . دوداودستور سره سم یوه کارمنده . چالاکه او په زړه پوه پیغله شول په لږ وخت کی یی دښکلا او کاریند توب اوازه په ټول کلي او وطن کی خیره شول مور او پلاری په هرڅای کی ویاړنه اوسرلوړی په کول ددغه کلي او نزدی وطن ځوانانو چی دبختوری دښکلا او کارمیند توب صفتونه اوریډل . نو هرچا هڅه کول چی دغه ښایسه او گلالی پیغله ترکوټو کړی . ځکه نودتوروز اکا دکاله وخوا ته دنزدی اولری شاپو څخه دمروکو چور شو . څو هره مرکه چی به راتللل دبختوری دکاله څخه بیا

نایمیده اوماپوسه تلل . پدی ځای کی مادتور جان خبری پری وکړی او پوښتنه می ځنی وکړل

تورللا . داڅه چل وچی مرکی به دنوردز کاکا دکور څخه نایمیده تللی . یوه نجلی څو ددغه لپاره ده چی سړی یی ویوه ځوان ته ورپه نکاح کړی اوبیا نودهغه سره کداومشترک ژوند شروع کړی . یا په بله ژبه نجلی څومیش دبل دکاله ده .

ځوانه ! ستا خبره سمه ده لاکن زموږ به ولسی کی ډیری داسی خبری شته چی سړی باید پری پوه شی .

مثلا څرنگه خبری . وروړه ! ته بیا څومره ساده ځوانی یی تراوسه پوری نه پوهیږی چی زموږ په کلي او وطن کی خوږ اولاد دپسوپه مقابل کی خورشپږی .

عجیبه ده . اولاد څرغوی . یعنی څنگه . کیسه خوداسی ده زموږ دوطن په زیاترو شاپونو کی خلک خپلی لونی دیوی اندازی پیسو

په عوس کې د مېرۍ نه ورکوي تر هغه وخت پوري چې د يوي نجلۍ پلار پيسې وانخلي هغه ميڅکله ودي ته نه وي چمتو چې خپله لور چاته ورپه نکاح کړي دغه پيسې زموږ په وطن کې د لور په نامه يادېږي او زموږ په ولس کې يو ډير ناډېر عنعنوي شکل غوره کړيدی په ځينو ځايو کې خو دو لور د پور کولو ته دهېچاوه نه لکيري بلکه دسړي ملاماتوي، په ځينو ځايو کې بيا دومره تر توان پورته نه وي ځکه نو ديسو ځوانوس پري رسېږي چې يوه پيغله ځانته وغواړي.

- پدې اټکل نوموړې په وطن کې په ديسې پيغلي په کاله کې شپږي.

- هو... ځوانه د هسي همده. زه به دغه کلي او شاوخوا وطن کې ديري داسې پيغلي بېرته چې د پلار دناپوهې او ظلم له لاسه يې په کور کې ځوانه ځوانې خاوره نشويده د پلرونو اونورو دوستانو ترې شايه خود خواهې او غوښتنو قربان شويدي او يا ډير ځله داسې پيښه شويده چې خپلې نازولي لور دزياتو په پيسو په بدل کې يې ويوه.

زړه بودا ته ورپه نکاح کړيده نو طبعاً ددغه راز نجلۍ ژوند خراب او ورځ يې په ورسو او ماتم تيرېږي په حقيقت کې دغه راز پيغلي دنورو خلکو دناپوهې او بې شايه هوسونو قر بانې گڼل کېږي.

- نه گوره تولالا. که ستا اجازه وي يوبله پوښتنه هم گوم.

- وکه ... وکه ولي نه .. پوښتنه خو عيب نه ده تشکر .. تاسو پدې باره گډېږي خبرې وکړي او زما سد هم په خلاص شو خودارانه ووايه چې زموږ په ولس کې ددغه راز موضوعاتو دخل لياره کې لاري چاري شته چې هرڅوک يې عملي کړي او ددغه ډول يې شايه دود او دستور څخه ځانون په امان کې.

سای ځوانه .. زموږ اته شه ووايم .. لاري چاري څنگه شته . موږ شکر دې مسلمانان بود اسلام مقدس او مترقي دين نه يوازي په نوموړې موضوع کې بلکه دژوندانه په نورو اړخونو کې تردی اندازې پراخ او معقول قوانين د پري ايښي دي چې ددغه قوانينو په تطبيق کې د ټولو انسانانو د ليکمرغرو او هوسا ژوند ضمانت پروتدي که چيرې موږ په خپلو مذهبي لارو ولاړشو او هغه څي چې دې هغه عملي کړو زه اطمینان درکوم چې زموږ ټولې نيمگړتيا دي به اصلاح او ليکمرغه ژوند به موبه برخه شي.

سجبه ده په دغه موضوع کې نو د ولس خلک ځله دیني قوانيني له عملي کړي ددغو قوانينو په عملي کولو کې څو ډښه او خوشاله ژوند را ژوند نشي دي .

ځوانه دغه خبرې به نو پردغه شای پريږدو.

که چيرې دغه خبرو ته دوام وکړو، نو هغه اصلي کيسه راڅخه پاتېږي ښه يه داوي چه هغه کيسه پيسې را واخلو او وگورو چې دبختوري دژوند پای څرنگه شو .

- بلبل مې خوښه ده .. تاسې په کيسه شروع وکړې زما ورته پام دی .

- پدې وخت کې تو رلا لایا د لنگوټي د ډول څخه د نورو د پلي راوکيښي، يوه کيسه نورا يې خولي ته واچول بيا نو دځای څخه جک شو دسندد او بو څخه يې دچلم او په تازه کړي. د پاره خپل ځايته راغی ، چلم يې و مخته کښيښود دچمن دگلانو ولورته يې وکتل. خپل چپه لاس يې پرېرېتو راتير کې . بياني نومانه وکتل اودارنگه يې وويل .

ځوانه ازه خويو سر هزار سودا سړي يم . کله مې فکر په بن کې وي او کله بيا د گلانو په باغچه کې چرت وهم زه نه پوهېږم چې کيسه مې تر که شايه پوري رسولي ده . که ستا په يادوي هغه وروستې ټکي يې راپه زړه کړه .

- هو اتور لا زما په بادده تا وويل چې د نوروژ اکا لور بختوره يوه ډيره شياسته او کارينده پيغله شوه. کله چې د هغې دښکلا او کارينده توب آوازه توده شوه توږير وغواناښو دا هغه کول چې بختوره وغواړي ځکه نو دکاله په لور دمرکو چورشو . خوبه بختانه چې هيڅوک بريالی نشو .

- هاها کور دی ودان راپه ياد دی کړه . اوس به يې هغه پاتې برخه درته پيل کړم .

- ډير ښه زما غوږدي .

- هو نومامخکښي درته وويل چې زموږ په لوي ديسو په مقابل کېښي څر شوي کلي او وطن کې زياتره پلرونه خپلې چې د پرخلک يې د پوره کولو توان نلري همدغه وجه ده چې ديري پيغلي په کاله کې سببېن سړي شي او يا يې ويوه داسې بودا سړي ته ورپه نکاح کې چې ژوند يې ډير ناوړين وړباندې تيرېږي او خامخا يوه يادوي يني هم لري نو که رشتيا راڅخه پوښتي نو روز اکاهم ددغه ډول انسانانو دډلې څخه واوگرښي يې گاوه چې دخپل گرانې لور کې (بختوري) په ورکړه کې زياتې پيسې لاس ته راوړي.

نوروز اکا د همدې مقصد دپاره ډيري هڅې وکړي لاکن دوطن اوکلي ځوانانو يوه هم ددی توازنه درلود ځکه نو بختوري د پلار او مور د لاسو او آرزوگانو په اميد په خپل کاله کې د پيغلتوب دوره تيروله او هرڅه ته يې د احساساتو بې پروايي او خوب وځيال په دوربين کې کتله اودخپل راتلونکي سرلوش څخه بې ځره اودخپال په تال کې زلگيده . بختوره پدې نه پوهيده چې د زماني جريان اودناپوهو انسانانو بې شايه هيلې او غوښتنې به زما ددا تلونکي ژوند دپاره څه راز د بدمرغي او فلاکت تمسويه دپاش . بلکه بختوره

هرڅه نه دخپلې معصومي اوسپنې عقيدي له رويه ورايله وه . پلار مور او خپلوان تر هر څه بختوري ته گران وه .

بختوره پدې نه پوهيده چې ځيني وختونه پلار اومور دخپل اولاد د ليکمر غې دپاره يسه خپلو دماغو کې تردی اندازې پوري وپرجنې اوله گروهه دکي آرزو گانې مستجوې چې پوه انسانان يې په اوريدلو سره په تعجب کې لويږي لنده داچې ښکلي اولدير بابختوره د پلار اومور تر بې شايه هو سو او هيلو قرباني شول .

- نه وپوهيدم څرنگه قرباني شول .

- تمخو مې پرېږده چې زه لاشه درته وايم .

- هوسونو او هيلو قرباني شول .

- تور لا بختينه غواړم. ته په خپله کيسه شروع وکړه .

- ډير ښه نو پدې ترتيب شمې اورشې تيريدلې . په پای کې دکلي او وطن ټولو ځوانانو ته څرگنده شوه چې نوروز اکا خپل لور هيچانه نه ورکوي ځکه نو دمرکو څخه يې لاس واخست .

اته مياشتې وروسته ناڅاپه په کلي او وطن کې ډنډوره خپره شوه چې نوروز اکا خپله لور دسلو زرو افغانو په بدل کې وحاجې پيرو ته ورکړه .

- تور لا حاجې پيرو څوک وو ؟

- حاجې پيرو د هغه بل کلي د پيرو شتمنو اوسو دڅورو سببېن پيرو څخه شميرل کېږي . هغه دکلي دخلکو په منځ کې ډير عزت او حرمت لري . ځکه چې ديري پيسې لري ځکه نو نفوذ يې هم زيات دی سړي يې وينځه شپيتو کالو ته رسېږي څرنگه چې مال، ثروت او بې شايه هوسونو د هغه دشعور سترگي پټې کړي دي . ځکه نو د معصومو انسانانو ژوند هغه ته کم خاص ارزښت نلري اودخپلو ناوړو هيلو او نامعقولو غوښتنو د سر ته رسولو په لار کې هيڅ شي ته اهميت نه ورکوي همدغه علت وو چې دخپل شپوانې تندي او زړه هوس درفع کولو دپاره يې بختوره دسلو زرو افغانو په بدل کېښي دنورو اکا څخه وپوښتله ددغې کيسې په اوريدو سره دکلي او وطن ټول خلک ، ځوانان اوښځي غمجن شول او په هرځای کې يې دنوروز اکا او حاجې پيرو پردغه ډول ظالمانه عمل باندي تبصرې کولې اودکلي په ټولو باندارو کې دودې ته سپک ويل کيده او هرچا دخپل ذهن په اندازه دبختوري د راتلونکي ژوند په باب وپشې واخ گاوه او ويل به يې . خدای وچ هدي دی دغه ډول ظالم پلرونه ، سودخوره او هوسناکه بډايان له منځه واخلي او په خپله گستاخه دي و دسيسې په هر حال بختوره په لاس يې شپو او ورغو کېښي چنداني غمجنه نه ښکاريدنه ځکه هغې دافکر

گاوه چې د حاجې پيرو مال ، ثروت او عزت به زما دژوند د ټولو هيلو او آرزو گانو غوښي وپرانستي اوراتلو ونکي ژوند به مې په خوښې او خوشحالي سره پېرشي . لاکن له بدمرغه د بختوري دغه راز خيال يې معنی اوله حقيقت څخه ليري پروت و او هرڅه شيبه به يې دبختوري د پاکو هيلو او غوښتنو ښکلي مانې ته دښکلا ظاهري بڼه ورکوله . قدرت د هغې دراتلونکي ژوند سر نوشت بل واډ تراشلي وو . څه وخت تيرشو . له يوي خوا حاجې پيرو دبختوري داووه دپاره ترتيبات نيول اوله بله پلوه ورور د دکلي او وطن دنورو پيغلو ، مير مستو او ځوانانو خبرې دبختوري و غوږوته رسيدلې . په لږ وخت کې مظلوم بختوره ودي تر څه حقيقت ته متوجه شول چې پلار او مور يې د هغې په ورکړه کې لويه اشتباه کړيدې او زما دژوند ټولو آرزو گانو او هيلو ته يې په تورو خاورو کې ځای ورکړي دي او دژوند ښکلي مسالې پيسې وړانده کړې ده . همدغه راز چرتو ته او اندېښې وي چې دبختوري دژوند ټول اړخونه يې د لې زول . په ظاهره يې دشرم او حيا تر عنوان لاندې څه نه و پل لاکن په باطن کې يې د پلار ، مور او حاجې پيرو اعمالو ته په کرکه کتل او دغه کار يې دخپل ځان په حق کې لوی خيانت تلقی گاوه . په پای کې دبختوري په پاک او بې الايشه زړه کې دحقارت کرکي دښمن او غچ اخستلو نساوړو ناروغيو ريښې وغفلولې اوس نو بختوره هغه پغوانې پيغله نه وه بلکه هرڅه ته يې دحقارت بدېښي او انتقام اخستلو په هندهاره کې کتل دځان ، جهان او ټولو خلکو څخه يې نفرت کيده نه ته يې څنډل . نه هوسيده اوله يې دچاسره خبرې کولې . شپه او ورځ به يې دځان دخلاصون په نيت چرت واهه او يا په يې سر په زنگانه ايښي وو اودځان سره به يې ورو وروډول او پدې ډول به يې خپل وپرجن اودرد رسيدلې زړه ته رسوده اوډاډ گيرنه ورکول په لږ وخت کې ځوانه بختوره لکه د هغې ښکلي گل سره وروښل خپره يې تکه زړه او ورځ په ورځ ډنگريدنه پلار او مور دبختوري بدغه وضعيت ډير اندېښن وه هرڅو نه يې به يې دبختوري څخه حال وپوښتي لاکن دډيري څخه آواز خوت اما بختوري د هو او يا شواب نه ورکاوه اوله بختوري وچاته ددی موقع ډرکول چې د حق هغې به باطن يې درد او وپرسره خبر شي .

په دغه ترڅ کې دبختوري داووه نيته را ورسيد د هغې بې فکره دوستانو او خپلوانو ددغې ورځې درانژدي کيدونه خپوشحالي کولې . هوسيدل لاکن ځوانمړگي دبختوري دناورين شمې او ورځې تيرولې او هيچانه يې دژبه حال نه وایه . يوه شپه ناڅاپه ددغه کلي په چنوبي سيمه

پاتې په ۵۸ مخ کې

تلاش برای پیشی از کمرهی عکاسی

اکنون سعی می شود تا از عکاس،
نقاشی های بزرگی بهمیان آورند.

در این شیوه اکنون دو مکتب
جداگانه را دیده می توانیم

که در نیمه دوم سده گذشته می
زیستند - جوانان زیاد را بخود
جلب نمود تا سفری به باطن با دن
نمایند .
همچنان نمایشگاهی از نقاشان
آلمانی که در آغاز سده نژده به روم
مصروف کار بوده و سعی می کردند
که نقاشی قرون وسطی مسیح دارا
اجیا کنند ، بر پا شد .
در خزان سال جاری نمایشگاهی
از آثار کامبر داوید فرد دریک در
هامبورگ برپا می شود .
کوتاه اینکه پیروزی های نقاشی
تصویرگیری واقع گرا امریکا
تشویقی برای نقاشان جوان آلمان
گردید .

اکنون سعی می شود به کمک عکاسی تصاویر بزرگ نقش یابد .

نقاشی در حال نقش نمودن تصویر بزرگنمایی از چهره انسان .

عدم رضایت از اثر ناکی قوی علوم و فن (تکنولوژی) در زمان ما، دو تمایل که در دو مسیر جداگانه حرکت نموده یکی با شدت این اثر ناکی غول آسا را زیر آتش انتقاد قرار میدهد و دیگری سعی می نماید با پای چوبین بر آن پیشی گیرد، بوجود آورده است .

حادثه و رخداد دو می را می توان در وجود تصویرگیری واقع گرا (فو تو ریالیزم) دید. این جنبشی است جهانی ، و در مجموعه ای آن آثار حتی سال های بیست و سی را دیده می توانیم که زیر دو مکتب جداگانه نقاشی بنا م (عینیت نو) و «واقع گرایی معجزه گر» بمیان آمد.

تصویرگیران اولی نقاشان بودند . واگوا در فرانسوی که خودش صحنه آرا تیاتر بود او لین گام را در این ساحه بر داشته و نمایشگاه «دید وسیع» در پاریس براه انداخت در این نمایشگاه بینندگان تصاویر بسیار بزرگ را دیدند .

اکنون یک قرن بعد روشن شد که نقاشان اهل و نشن چون لنباخ وستک در اوایل سده نو نقاشی های بزرگ نمای خود را از روی تصاویر عکاسی شده نقش نمودند .

ولی اکنون سور ریا لست های چون مان وای و هم چنان «سازندگان» چون موهلی نگلی برای کارهایشان برادران را فامیل - گروه از نقاشان

از عکاسی کار میگیرد دو مکتب نو و جدید نقاشی بنا م (عینیت نو) و (واقع گرایی معجزه گر) رد پای همانهای را گرفته اند که پس از جنگ جهانی اول ، کارهای شان را برای فراموش کردن مصیبت ها و دهشت های جنگ ، بوجود آوردند در همین زمان ، آنان سعی کردند تفاهم دست جمعی ای را بمیان بیاورند که مایه هایش را از شعار «تمام مردم برادرانده گرفته بود» و لی اینان نیز مانند اکسپرسیو نست ها (بیان گران) . به هدف خویش نرسیدند .

ولی طرفداران نقاشی مکتب واقع گرایی سعی نمودند تا از تصاویر عکاسی برای نزدیکی هرچه طبیعی تر با حوادث کار گرفته و به ادعای آنان جهان را هم چنان که من و شما می بینیم روی پرده نقاشی آورند . هر دو تمایل اکنون یک بازگشت شکاکانه را بمیان آورده است .

نقاشی نقادانه با درشتی عکاسی و دومی بارو مانتیسیم پیوند یافته است . و در برخی موارد نمی توان خط فاصل روشن بین این دو جریان کشید .

یک نمایشگاه نقاشی پیش از برادران را فامیل - گروه از نقاشان

زن ها موجودات پر قدرت ، توانا و با اراده اند .

گفتنی ها و خاطرات فاضله يك پوليس جوان

میرمن فاضله

وقتی قدم به سالون میدان هوایی بین المللی کابل میگذارید ، با چهره مصمم میرمنی که در یونیفورم پولیس زیبایی خاصی دارد ، رو برو می شوید او لبخند ملیحی بر لب دارد و چشمان در شمتش با کنجکاوای بسوی شما خیره میشود ...

این میرمن درست یکسال است که در اینجا خدمت میکند ، او با فداکاری برای خدمت بوطنش این شغل را برایش برگزید ، درین راه تحصیل کرد ، تلاش ورزید و امروز چون دیگر هموطنان نش خدمت می کند ، پولیسی است ورزیده و زنی است پر معلومات ، مادری است مهر بان برای یگانه فرزندش و همسری است وفادار ، پای بند و کمی هم حسود برای شوهرش ...

میرمن فاضله را میگویم ، زنی که پس از ختم دوره لیسه ، وارد اکادمی پولیس شد . تحصیل کرد ، تمرین کرد ، مطالعه کرد و بحیثیت يك پولیس وارد جامعه شد ...

همین چند ماه قبل بود ، که در شعبه ویژه میدان هوایی ، با زیرکی خاص پولیسی اش ، آن مرد را شناخت ، بهتر است قصه را از بان خودش بخوانید میرمن فاضله می گوید :

تازه در اینجا موظف شده بودم ،

ژوندون برای جلب رضا نیت بیشتر خوانندگان خود ، در تلاش آن است تا در هر شماره مطالب جالب و خواندنی بی تهیه و نشر نماید ...

اینک سر از این شماره به نشر گزارش ها و گفتگو های اختصاصی می پردازد .

اداره مجله از عکاسخانه رنانه در تهیه عکسهای رنگه پشتی مجله واز بناغلی نژند عکاس باختر آژانس که در قسمت عکسهای دیگر این گزارش همکاری کرده اند ، بدینوسیله تشکر می نماید .

آرزو داشتیم که راستی وظیفه ام را با قدسیت آن ، با صداقت انجام بدهم و همیشه این آرزو با من است آن روز مانند معمول به بررسی پاسپورت ها میپرداختم ، چشم به آن مرد افتاد او را شناختم ، یکبار بجرم حمل قاچاق نزد پولیس سابقه داشت در ورق پاسپورتش طبق مقرراتی که داریم ممنوع السورود نوشتیم .

و برایش اجازه اقامت در شهر را ندادیم .. این مسافر خارجی با همان طیاره واپس پرواز کرد و از کشور ما خارج شد ... هنوز یکروز نگذشته بود ، که در یکی از پرواز های دیگر وارد کابل شد ، با تغییر قیافه در برابرم ایستاد ، به بررسی پاسپورتش پرداختم ، هیچ چیزی دیده نمی شد ، در حالیکه یقین داشتم روز گذشته در پاسپورت او ممنوع الورد نوشته بودیم ...

خوب .. با دقت بیشتری پاسپورتش را مطالعه کردم ، تازه متوجه شدم که او با مهارت عجیبی یک ورق از پاسپورتش را از بین برده ، طوریکه هیچ دیده و فهمیده نمی شد ...

میرمن فاضله از خاطرات دیگرش ، اینطور قصه میکند :

ما مسافرین خارجی را در نهایت احترام ، بصورت گروپ وار در سالون گمرک میدان هوایی بررسی می کنیم

یکروز هنگام وظیفه ، در بین مسافرین چهره زنی توجه مرا جلب کرد ... زن بسیار خونسرد بود ،

ادامه میدهد :
- هنگام بررسی معمولی ، مقصداری (حشیش) از نزد زن توریستی که حامله بود ، کشف کردم ، این زن با حالت عجیبی در تلاش آن شد که مرا برحم آورد و او را رها سازم .. همانطوریکه گفتم وظیفه را بالا تر از همه چیز می دانستم از همین سبب تحت تأثیر گپ ها و حالت آن زن نرفتم ، بلکه به وظیفه ام عمل کردم .

میرمن فاضله زنی است ۲۴ ساله شش سال قبل ازدواج کرده و حال فرزندنی دارد که تازه قدم به دو سالگی گزارده است ...

از این میرمن که از خلال گفته هایش معلوم میشود با مطالعه و پر معلومات است ، یکبار می پرسم :

- تا جاییکه از حرف های شما معلوم میشود ، عشق در ازدواج شما ... سختم را قطع میکند - راستی زن ها کمتر به عشق شان اعتراف میکنند - ولی فاضله می گوید :

- بلی من عشق را قبول دارم و ازدواج ما هم روی يك عشق روی تفاهم و روی يك درك منطقی استوار بود امروز زندگی سعادت مندی داریم ...

به عقیده من هر ازدواجی که روی تفاهم و درك طرفین نباشد عوا قب خوبی ندارد ...

میرمن فاضله سکوت میکند و من به فکر پرسش دیگری می افتم . میگویم :

- سال ۱۹۷۵ در تمام جهان بحیث سال بین المللی زن تعیین گردید . بحیث يك زن روشنفکر افغان ، نظرت چیست ؟

فاضله چشمان درشتش را بمن می دوزد و شمرده شمرده میگوید :

- بیایید کمی وسیعتر صحبت بقیه در صفحه ۶۲

عکسها و مطلب ها

بزرگترین موسسه غذای سوئیس (نستله) است

میزان مفاد کارخانه «نستله» که تولید کننده شیر و چاکلیت و سایر مواد غذایی است، در سال ۱۹۷۳ شانزده میلیارد و چهار صد میلیون فرانک سوئیس بوده است. که ۹۶ درصد محصول آن در خارج بفروش رسیده است.

دو مین موسسه اقتصادی سوئیس از نظر میزان کار کرد در سال ۱۹۷۳ کارخانه های دوا سازی «سیپا» بوده است که هشت میلیارد و دو صد میلیون فرانک سوئیس بدست آورده است.

با اینهمه موسسه غذای «نستله» از نظر صنایع غذایی در جهان در مرتبه دوم قرار دارد. و بزرگترین موسسه تولید مواد غذایی جهان شرکت مختلط انگلیسی، هلندی است به اسم «اونی لور».

تام جونز باز زشتش

کنسرتی، هزاران دختر زیبا و طناب برای دیدن و پوشیدنش سرود است می شکنند، خوب است بدانید که تام جونز شیفته زن زشتی است که بقرار گفته او:

یک لبخندش رابه هزاران دلبر صاحب جمال نخواهد فروخت، این زن همسر تام جونز است که (لیندا) نام دارد و به چاقی، زشتی و بی نمکی شهرت دارد. اما تام جونز که مسایل عاطفی را بر مسایل مادی ترجیح می دهد میگوید، وقتی که من گمنام و بی پول بودم، لیندا بلعن بود و شانزده ساله بودم که با وی ازدواج کردم اکنون که در سایه چتر و حمایت و مهربانی او به همه چیز رسیده ام، دلم را به کسی تقدیم نخواهم کرد.

علاقه مندان سیر و سیاحت

از قرار معلوم امریکائی ها بیش از ملل دیگر شیفته سیر و سیاحت اند. سالانه بیش از پنجصد میلیون دالر صرف سیر و سیاحت در امریکا و کشورهای مختلف جهان میگردد، که بدین ترتیب هر امریکائی سالانه مبلغی در حدود ۳۰۰۰ هزار دالر را برای مخارج مسافرت خود تخصیص داده است. و حالانکه سه هزار دالر، عاید متوسط سالانه یک فرانسوی است.

جزیره‌ی خاطره

بخش دوم

جواب دادم :

(بلی ، من ایودری پالم هستم .)
(اگر دو باره به آنجا بر می‌گردید با هم می‌توانیم برویم ، به پائین قدری کاردارم . من کسن و الاس هستم) بار دیگر احساس نمودم که چشمان نضواری تیره‌اش مرا زیر نظر دارد قدم زدن با او در آن محل برایم در سی بود نه او همه را دانست ، حتی می‌دانست که هر کس چه کرده است (این خانه به دااکای اندرسن متعلق است اوشغل نجاری دارد. آنطرف ترزنی که بسوی درختی می‌نگرد تا در این ماه می‌از آن میوه ای بدست آورد گلادیز مک کال زن نکهبان خانه میباشد . او یازده طفل دارد و زمانیکه بخانه اش انفلو انزا راه می‌یابد حکم‌ایندمی‌را دارد) او چنان حرف می‌زد که ما دوستان قدیمی هستیم.

ناگهان از خانه‌ی که بیشتر مرا صدا کرده بودند همان ویکتور بر آمد .

ویکتور بسوی من دستهای گل زنبق آبی رادراز نمود و چهره‌اش را هاله‌ی شرم و حیا پوشانیده بود گفت (مادرم می‌گوید که من از شما باید معذرت بخواهم . ولی من هیچ نمی‌خواستم بشما آزاری برسانم.) در حالیکه من به جستجوی جواب بود واکتوروالاس با علاقمندی نگریست.

(درست است . ولی اگر می‌خواهی صدا کنی نامم پیغله پالم است .)

(بلی)
(تشکر از گل های تان ، بسیار زیباست.)

(این ها را برای شما چیده ام) دست دکتور والاس را بشانه ام احساس کردم وهر دو بروی جاده‌ی باریک براه افتادیم ، زیر لب گفتم (چرا او چنین کرد؟) دکتور پرسید: (چه کرده بود ؟) (بیشتر مرا بنا م

صفحه ۲۴

زن زیبا ناامید و بعد که ما درس او را ملامت نمود این دسته‌ی گل را برایم آورد .)

دکتور موضوع را گشتانید و پرسید: (يك پرستار جوان امریکائی در کوهستان های جامیکا چه می‌کند؟) (داستان دراز دارد ، چه فهمیدید که من امریکایی هستم .)

(از لهجه‌ات زیرا انگلیسی انگلستان نیست .)

(ولی لهجه آستر ایایی مانند شما .)

خندیدم .

(از این که لهجه‌ی خوب دارید در تمام این جزیره و بخصوص بلو ویز تا از شما بخوبی یاد میکنند.)

تبسم نمود .

(شما می‌دانید آنها راجع بمن چه می‌گویند؟)

(به صورت عموم از اینکه دکتوری چون شما دارند خوش هستند .)

(حتی اگر به خانواده‌ی والاس متعلق باشد؟)

(چرا چنین حرف می‌زنید؟)

ولی اکنون در برابر خانه‌ای قرار داشتیم که قصد دیدارش را داشت و بر نزدیک دروازه مردی با پای بسته ایستاده بود. دکتور در حالیکه به

داخل دروازه می‌شد گفت : (پیغله پالم هنوز زود است که چیز های

در اینمورد بدانید .)

به تنهایی بسوی بلو و نیز براه افتادم .

طوری که بیشتر گفتم من یکی از دو مهمانی بودم که بلو و نیز اقامت

داشتم . نان شب را به تنهایی صرف کردم و فقط بعد از آن با پیالسه‌ی

قهوه به اتاق دیگری که میرمن دمفری صاحب هتل وشوهرش اقامت

داشتند ، می‌رفتم . میرمن دمفری رفتار

مادرانه و مهربان داشت و با خوش

روی با من صحبت میکرد . شوهرش خاموش بوده و کمی پیر میشد .

مهمان دیگر که زمانی معلم یکی از مکاتب عالی بود يك جا میکانی بلند

زیبا و ریش دار بود که سنش در حدود چهل سال نموده و نامش الین

جنسن بود که کتاب تاریخی در مورد قصر های بزرگ جزیره می‌نوشت .

جنسن بمن وعده داد تا مطالبی در مورد قصر والاس که تاریخ سحر آمیز دارد ، بگوید ولی این را به بعد

از دیدارم از قصر والاس به تعویق انداخته بود . آنشام بعد از اینکه دانست

دیداری از قصر نموده ام ، يك عکس زیبا وشکو همنده که بفاصله دورترها

از قصر برداشته بود ، نشانم داد .

من از خوشی فریاد کردم .

(اوه ، بسیار خوب است . از کجا گرفته شده است ؟)

جواب داد .

(از سنگلاخ قضاوت) . و در حالی

که چنین به پیشانی اش انداخته بود گفت دد پیغله پالم ، صلاح نمی

دانم آنجا بروید نقطه خطر ناکی است .)

من چیز های در مورد (سنگلاخ قضاوت) از میرمن دمفری که کمی

پر گوی بود . شنیده بودم ولی میخواستم مطالب بیشتر بدانم روی

همین دلیل پرسیدم .

(خطر ناک ! چرا ؟)

تشریح داد: در زمان پر دگی ، زمین های والاس مزرعه کنونی که

می‌بینی نبود .

آنجا یکی از بزرگترین کشت نی شکر در جزیره بود . اسپانیولی ها

اولین کسانی بودند که آن را بوجود آوردند . خانواده‌ی والاس زمانی روی

کار آمدند که اسپانیوی ها توسط انگلیسی ها از جزیره‌ی جامیکا رانده

شدند .

از آن زمان تغییراتی در ساحه قصر

بوجود آمد در اول مزرعه نیشکر و

بدنبال آن کشت نارگیل وساحه آن گسترده تر شد تا کوه‌های آنطرف

رسید و همین قصر بیش از ۲۰۰ سال عمر دارد . او ادامه داد :

(افسانه نفرین جادوگر افر یقایی

پس از ساختن همین قصر بمیان آمد و آن زمانی بود که مهمانی بزرگ

در قصر براه افتاد .

تجمع مردمان در آن زمان چیز کوچکی نبود وسایل حمل ونقل خیلی

پیش پا افتاده بود . همه چیز توسط کراچی های گادی حمل می‌شد ،

جاده‌ها نا هموار وخطر ناک بود و بسیاری مهمانان از راه طولانی می

آمدند . در آن زمان مهمانی برای يك شب صورت نمی‌گرفت ، معمولا

روز های طول می‌کشید .

در این مهمانی حتی والی و زنش که از راه دور از شهر اسپا نیایی ،

سفر نموده بود ندرکت کردند و هم

اگر برآستی بگویم همه جوانان تحصیل کرده که توانسته بو دندرچ

سفر رابخودهموارکنند ، بخاطر دیدن زیبایی دختر والاس که پیگگی نام

داشت ، در مهمانی شرکت داشتند .

تراژیدی در اوج شادی مهمانی به وقوع پیوست . بعد از يك سلسله

رقص ها و نوازندگی ها ، پیگگی که در مرکز توجه قرار داشت از مهمانان

برای چند لحظه استراحت عذرخواست بجای رفتن به اتاق خواب برای قسم

زدن از قصر بر آمد نور ملایم و نقره فام مهتاب بر همه جا زیبایی

می‌بخشید . تنها به کنیزش گفته بود که کجا می‌رود . يك ساعت

گذشت و او نیامد کنیزش پریشان شده و مطلب را به پدر پیگگی گفت

پدرش جوانان چندی را انتخاب نمود تا بدنبال دختر به جستجو بپردازند .

شب نیمه بود که او را یافتند ... در دورتر ین بخش باغ‌هادر حالیکه

خنجری روی بدنش قرار داشت بیهوش افتاده بود ساعت ها گذشت

تا او به هوش آمد و حادثه را با ز

گو کرد . کسی بر او حمله نموده بود يك برده بنام قواني بود كه كار هاي باغ ها را رو براه و شب ها براي نكهباني در آنجا گردش ميگردد . آيا دختر غلط نكرده بود ؟ نسي او يقين داشت . باوجوديكه در همان لحظه نورماه را بر پاره اي پوشانیده و قواني از پشت حمله کرده بودولي دختر نگاهی به او انداخته بود . وقتيكه قواني رادر اتاقش خوابیده يافتند واز او مطلب را پرسيدند ، انكار كرد . گفت بهمين زودي ها خوابیده است و بيان داشت كه او هرگز به چنين كاري اقدام نمي كند . ولي كسي گوش نداد .

يكی از جوانان پرايش جزا تعيين كرد . سپيده دم هنوز نزده بود كه قواني را كشان كشان به سوي سنگلاخي كه بر لبه ي پر نگاه قرار دارد ، بردند . او سعی كرد كه آنان را قانع بسازد ولي موثر نشد . بعد از اينكه دانست كه گفته اش اثر نمي كند از عذر خواستن دست كشيده و شروع به نفرين كرد .

قواني ، يك جادوگر بود و ايسن مطلب را پرايشان گفت : «آنان چيزي دانستند . بگذار كه بدانند بسياري نمي دانند راجع به برده هاي خود حقا يق كمي ميدها نستند و در مورد سحر و قدرتي كه اين برده ها از افریقا آورده بود هيچ چيز نمي دانستند . ولي آنها خواهند دانست بگذار كه بدانند .

او در حاليكه مي لرزيد فریاد نمود . اگر شما مرا بكشييد بزودي جادوگر ام از شما اي خانواده والاس انتقام خواهد كشييد ، انتقام كشنده و شديد) .

در جواب او را به لبه ي پرتگاه كشانديد و پايين سر نگو نش كردند ان جنسن ادامه داد: (از آن پس اين محل را سنگلاخ انتقام نام نكذارند بلكه پس از افتادن بروس والاس از آن سنگلاخ نامش را سنگلاخ انتقام گذاردند در اين موقع مير من دمفري اعتراض كرد . (اگر مطلب تان بروس والاس باشد كدام دليلي نيست كه افتاد ان او را ثابت كند) جنسن در حاليكه متاثر بود اضافه كرد . (او را در ته دره يافتند و شاهد تاريخي وجود دارد كه پس از آن حادثه محل را سنگلاخ انتقام نام

گذاردند . از آن به بعد مردم محل عقیده یافتند كه والاس را نفرين جادو گر از بين برده است . (خوب ، من فكر نمي كنم . براي اينكه خود بروس والاس آدم بسي احتياط بود و ممكن از بي مبالايي به پائين دره افتاده باشد) . معلم سابق دستش را به علامه تسليم دراز كرد . (خوب اين بسيار پيشتر ها بود . آيا اين را هم متگريد كه كنت والاس از سنگلاخ افتاد) . سر كنت ، مي دانستم كه او پدر كلان دكتوری بود كه من صبح او را ديده بودم و اين حادثه بسيار پيش ها اتفاق نيفتاده بود بتازگي بوقع پيوسته بود . ميرمن دمفري اعتراض كرد : (شما مي گويد كه او فقط افتاد؟ يك مرد ۵۰ ساله كه تمام عمر خود را در اين محل تير كرده و سنگك من پرسيدم : (ولي كي ؟) (كي مي داند بيغله پالمير ؟ يكسي نمي تواند چنين زمين و زندگي را اداره كند و دشمن نداشته باشدايا وجوديكه صاحب همين مهما نخانه ي بقيه در صفحه ۵۸

و باز هم راجع به دلفین

قسمت دوم

دولفین بعد از شش سال به مهر حله بلوغ میرسد

دلفین جوان تا آنکه به سن هجده فرسد در هر دو سال یک مهر اقبه تولید مثل میکند. طول عمر دلفین ۲۰-۲۵ سال است

عده کثیری از دلفین ها چون دیواری در برابر کشتی صیادان قرار گرفته و یک عده دلفین دیگر آن دلفین زخمی و یا مرده را از منطقه دور می سازند .

حادثه ای در منطقه (مارین لیند) نزدیک لوس آنجلس بوقوع پیوست **دولفین نری** را که هنگام شکار زخمی ساخته بودند و در اکواریوم مخصوص دلفین ها قرار داده بودند با وجودیکه دلفین مذکور زخمی هم بود از واژه خود را چنان به دیوار اکواریوم کوفت که از شدت دیوار ارم شکست و زمانی که دلفین در حال مرگ به قمر دریا فرومی نشست دلفین ماده نماینده های دلفین های بحرالکامل بوده. این دلفین نر را به سطح آب بلند کرده تا هوا بگیرد ولی با وجود زحمات زیادی که این دو دلفین متحمل شدند متاسفانه دلفین نر مرد .

موضوع جانب دیگر عبرت از توالت و تکثیر دلفین ها است: بطور مثال دلفین بوتل مانند دریا در نظر میگیریم .

دولفین در اوایل بهار زمانی که رقص عشقی دلفین ها برپاست با دلفین ماده مقاربت میکند

دوره حمل دلفین در حدود ۳۳ روز ادامه می یابد بصورت عادی دلفین یک طفل می زاید و از طریق دم پایه عرصه وجود میگذارد و وزن یک نوزاد در اکتای تولد ۱۵ کیلو گرام میباشد

آن یکمتر طول می داشته باشد مادر خودش ضغلتش را (ناف) می کند سایر دلفین های ماده در بین آنها و طبقه دایه را ایفا نموده از طفل نوزاد مراقبت می کنند آنها دورا در نوزاد دور خوردن اوراد در سطح آب بلند کرده برای آنکه اولین بار تنفس کند حتی اگر طفل مرده هم تولد شود مادر همراه با دایه حاجم را به سطح آب بلند میکنند و سعی می نمایند تا هرطوری هست حیات دربار به طفل نوزاد باز گردانند. دایه ها وظیفه خود را تا زمان جوانی طفل ادامه میدهند آنها از طفل مراقبت می نمایند و همینکه مادر طفل شروع به تهیه غذا و شکار نمود از مراقبت طفل صرف نظر می کنند ولی اگر کدام حادثه غیر متوقبه رخ میدهد دایه ها به طفل و مادرش کمک می نمایند. طفل از شیر مادر تغذیه میشود. مخزن شیری دلفین در قسمت قاعده دم قرار دارد مادر و طفل هر دو در نزدیکی

دولفین دوست دارد نوازش شود و کسی که به سر و رویش دست می کشد باعث خور سنتی او میگردد و مانند سایر حیوانات پستاندار حاوی حسن فوق العاده خوب ذایقه میباشد و میتوان گفت که همین حس است که ارتباط دلفین را با انسانها بیشتر تغیرت بخشیده است (زیسترا انسانها همیشه غذاهای لذیذ را به خورد آنها میدهد و لذت آنها البته علاقه دلفین را به انسان بیشتر می سازد).

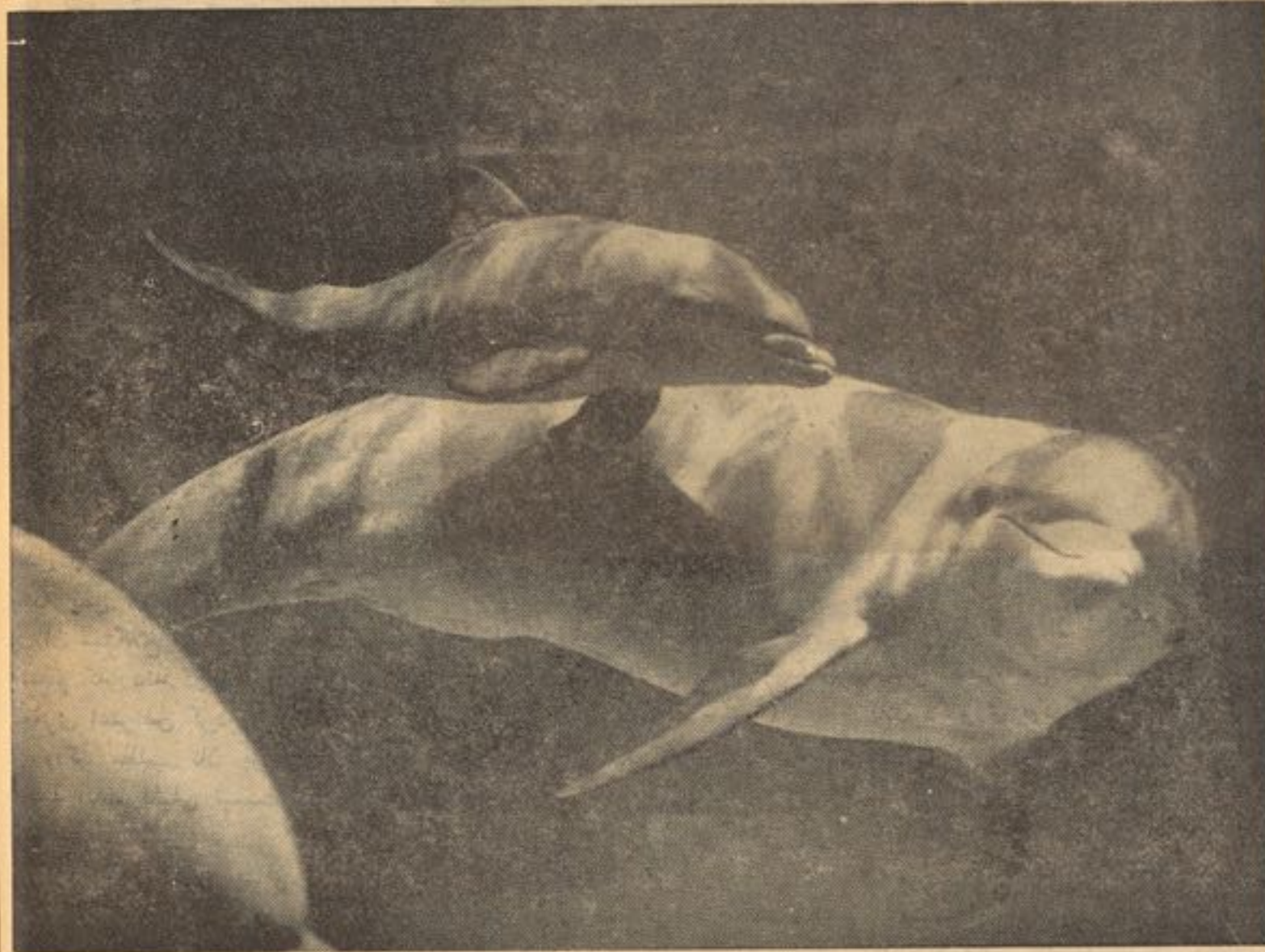
دولفین دوست دارد بازی کند و به بسیار سهولت ممکن است توپ بازی را به آنها آموخت و پایه آنها طرز تیله کردن بعضی اشیا را در آب بیساز داد

این خصوصیت دلفین را برخی از علما مربوط به آن می دانند که دلفین بعضی اوقات در اثر دیدن موجوداتی که در حال غرق شدن اند از آب بیرون کشیده و از غرق شدن نجات می دهد.

مثلا در اواخر سالهای ۱۹۴۰-۱۹۳۰ میلادی در سواحل فلوریدا دلفین زنی را که در حال غرق شدن بود نجات داده و به لب ساحل آورد. همچنان حادثه ای در زمان حرب دوم جهانی رخ داد .

پیلوت های امریکائی زمانی که در اثر حادثه ای که طیاره شان خساره برداشته بودند بحرالکامل روی دوشک های بادی قرار داشتند دریسه دلفین ها به خشکه رانده شدند و به این ترتیب از مرگ حتمی نجات یافتند .

دلفین قرار معلوم دارای احساس کمند و همکاری نیز بوده حتی سایر حیوا ذات بحری ولو از جنس و خانواده دلفین نباشد اگر به کلام دردد و خطری مواجه شوند از طرف دلفین معاونت

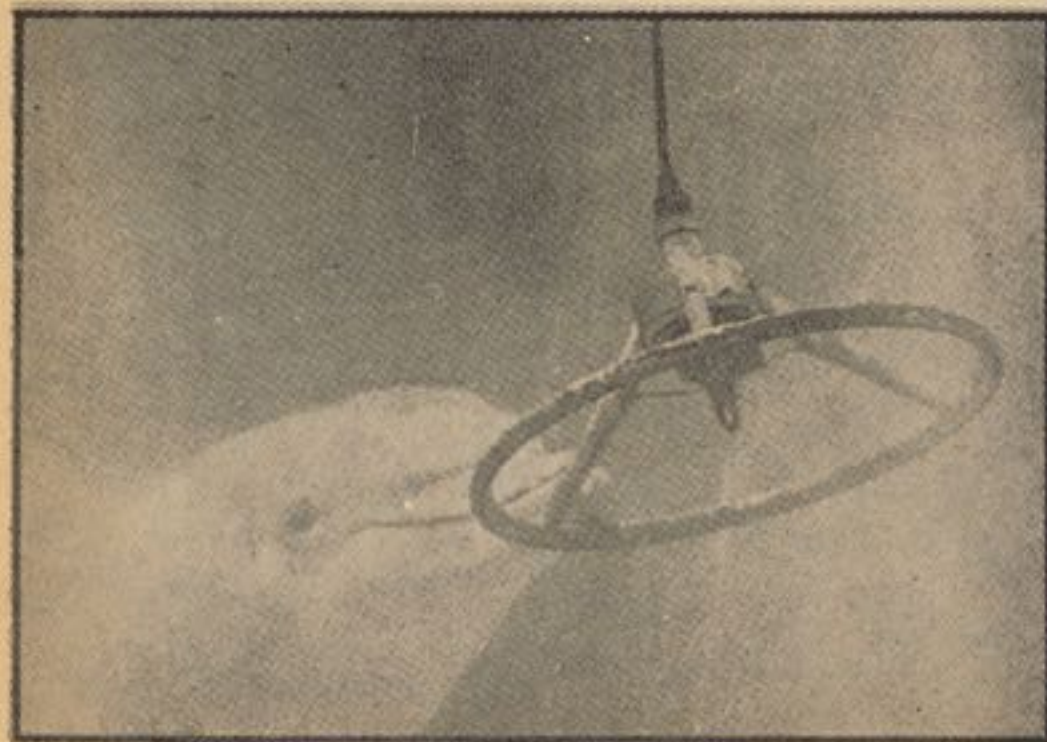
دولفین عموماً از ۲۰-۲۵ سال عمر میکند .

عکس دولفین را در حال پرش در داخل آکواریوم نشان میدهد .

نموده از بین می رود زخم های کوچک را جربوی سفید رنگی پر میسازد که از قسمت های چرب داخل وجود دلفین ترشح کرده و به این ترتیب خونریزی وجود دلفین قطع میگردد .
دولفین مطلقا فاقد حس شامه میباشد .
برعکس حس باصره فوق العاده قوی دارد و این حس برای آنست که مواد (شکار) را در فواصل ۱۵ متری خویش ببینند و پس از قابو بر آن حمله ور گردند .
او را درین مورد حس ششم کمک می کند که این حس را حس (سوز) یاد می کنند و بعبارة دیگر (آخند صدا) یا صداگیر نیز نامیده میشود .
دولفین با کشیدن صدا اش پلاک قادر است مواد پرا

که در قعر دریا موقعیت دارد . کشف کند و این حادثه به ترتیبی صورت می گیرد که امواج آواز دلفین به مواد زیر آب برخورد کرده ژما نیکه انعکاس می کند و دلفین از حس ششم (صداگیر) استفاده کرده محل اشیاء را تثبیت می نماید .
خوک های بحری و دلفین ازین خاصیت خود استفاده می کنند که تا بحال علما قادر نشده اند ساختمان و طرز فعالیت آنرا کشف و تشریح کنند .
(کنت نوریس) عالم حیوان شناسی زمانیکه با دولفینی بنام (کیتی) کار میکرد در اواخر سالهای ۵۰ نشان داد که این حیوان با چشمان دولفین با کشیدن صدا اش پلاک قادر است مواد پرا

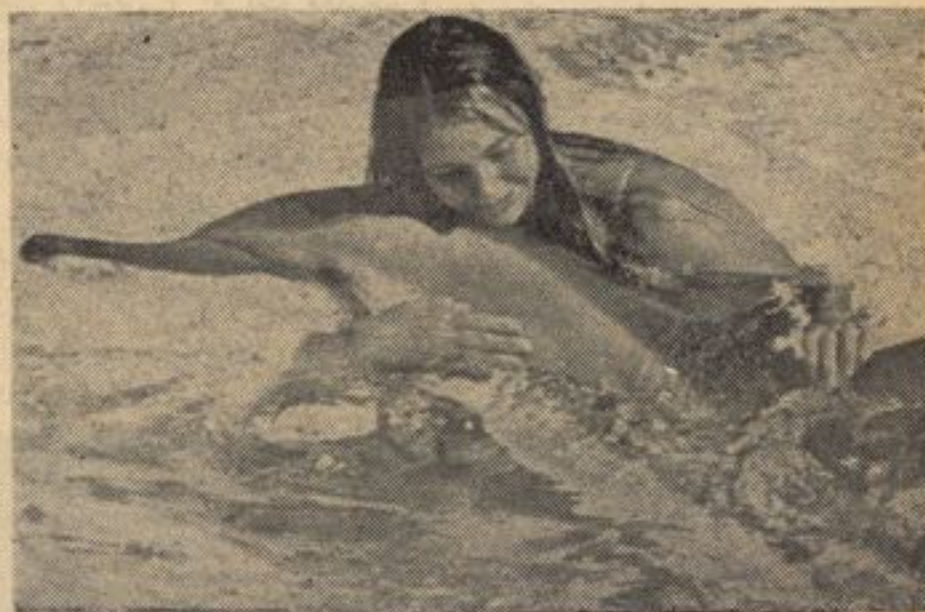
دولفین را میتوان برای بعضی حرکت های داخلی آب پرورش کرد.

به سببی مقاومت آب را کم میسازد که حادثه یونیزی شدن آب در اثر ترشحات بعضی مواد از جدار کله و پوست دولفین سبب می شود تا مقاومت آب را در برابر دولفین از بین ببرد و این حادثه عبارت از انتقال حرارت از یک حصه جلد دولفین به حصه دیگر آن است که عمل مذکور در سراسر وجود دلفین در انبساط حرکت بوجود می آید و هر اندازه ای که سرعت دلفین بیشتر شود انتقال حرارت نیز در حصه مختلف وجود حیوان مذکور تغییر می نماید .

همچنان بعضی علما نظریه داده اند که چمک نمودن پوست بدن دولفین در هنگام حرکت بنا بر یک هیجان شدید صورت می گیرد و این عمل باعث تقلیل مقاومت آب شده سرعت دولفین را بیشتر میسازد که البته این عقیده بیشتر قرین حقیقت است .

لشم بودن وجود دولفین و سایر خصوصیات جلد دلفین نیز در کم ساختن مقاومت آب و سرعت دولفین نقشی به سزا دارد . چنانچه (برای سز کمپانی) کمپنی کشتی سازی امریکائی ازین خصوصیت استفاده نموده و در جدار بشووی کشتی های خود چنان موادی را نصب نموده اند که دارای خواص جلد دولفین بوده و باالنتیجه سرعت کشتی ها را در مورد دلفین باعث سرعت بیشتر کشتی های شان شده است .

مدتهای زیادی بشر در فکر آن بود تا بداند دلفین به کدام سرعت حرکت میکند (قابلیت حرکت دلفین تا چه اندازه است) آزمایش ها نیکه صورت گرفت و سرعت حرکت دولفین اندازه گیری شد نشان داد که بطور عادی یک دلفین با سرعت تقریباً ۴۵ کیلو متر در ساعت حرکت می نماید .
سالهای زیادی این سرعت غیر عادی و سرسام کننده علمائی را که در مورد دلفین باعث سرعت بیشتر کشتی های شان شده است

دولفین ها عموماً اشخاص را که در حال غرق شدن باشند از مرگ نجات میدهند

ممانعه و تحقیق نمیدوند مسایل بفرنجی را در برابر شان قرار داده بود .
آنها عقیده داشتند که اگر به قوانین هاید درودینامیک رجوع شود در آن صورت عضلات و ساختمان خارجی دلفین اجازه نخواهد داد که سرعت آن از ۲۰ کیلو متر در ساعت اضافه تر گردد ازین لحاظ این کیفیت سرعت دولفین تا بحال نزد علما لاینحل مانده و علت آن واضح نگردیده است .

برخی از آنها را عقیده بر این بود که دولفین ها دارای قابلیت خاصی اند و میتوانند با کمک پیشانی خود هر نوع مقاومت را که در برابر شان در عمق آب بوجود آید از بین ببرد و یا کم می نمایند .
بعضی از نظریات علمی بمیدان آمده است که بعضی حقایق عجیب و غریبی را تشریح می نماید یکی ازین عقاید مبنی بر آنست که دولفین

برخی از آنها را عقیده بر این بود که دولفین ها دارای قابلیت خاصی اند و میتوانند با کمک پیشانی خود هر نوع مقاومت را که در برابر شان در عمق آب بوجود آید از بین ببرد و یا کم می نمایند .
بعضی از نظریات علمی بمیدان آمده است که بعضی حقایق عجیب و غریبی را تشریح می نماید یکی ازین عقاید مبنی بر آنست که دولفین

بناغلی فخرالدین علی احمد رئیس جمهور هند چینیکه عالی ترین مدال خاوندوی هند را به گوردن رئیس دافغانستان خاوندوی پولنه می آویزند .

راپور تر: راجه راسخ

اشتراک خاوندویان افغانی در هفتمین جمهوری هند

برای اولین بار در تاریخ خاوندوی کشورها امکان شرکت جمعیت بزرگ خاوندویان در یک جمهوری جهانی میسر گردید .

مصاحبه خبرنگار ژوندون پیرامون مسافرت یک گروه خاوندویان افغانی به هند بناغلی سید یوسف واعظی معاون و کامله راسخ واعظی آمر عمومی تعلیمات مسلکی دختران خاوندوی .

درین جمهوری از افغانستان چند دختر و پسر اشتراک نمودند و هم لطفاً در باره شرایط اشتراک کنندگان معلومات دهید ، درین جمهوری ۱۰۲ نفر از دختران و پسران سراسر کشور اشتراک نموده بودند ، شرایط قبلاً به تمام جمعیت های خاوندوی دختران و پسران در مرکز و ولایات ابلاغ گردیده بود که باید نمره انتخابی عضو

فعال جمعیت خود باشند ، به لسان انگلیسی و یا به یکی از زبانهای خارجی دیگری آشنایی داشته باشند و بیین ۱۴-۱۸ سال باشند . مصارف رفت و آمد را خودش متقبل شود ، و هم بیک از هنرها مهارت داشته باشند ، رضایت والدین ، آمریت مکتب و خاوندوی شرط اساسی شناخته شده بود .

در هفتمین جمهوری هندوستان چند مملکت اشتراک نموده بود . در هفتمین جمهوری که در هندوستان بر گذار گردید شایسته کشور او و پاییسی امریکایی ، آسیایی و ممالک عربی

شرکت داشتند . همچنان جمعیت های خاوندوی سراسر هندوستان اشتراک ورزیدند - تا جایکه معلومات دارم درین جمهوری مدال های نیز به برخی از کشور های اشتراک کننده تو زیع گردید که رئیس خاوندوی افغانستان نیز در همین سلسله موفق باخذ مدال شد اگر ممکن است درین زمینه معلوماً تری برای خوانندگان مجله ژوندون ارائه نمود . و هم بگو یید که چند مملکت به گرفتن این مدال موفق شد و شرایط اخذ آن تابع چه مقرراتی بود ؟

در ختم جمهوری مدال «سلور» یا «فلنت» که عالیترین مدال خاوندوی هندوستان است به بناغلی محمد نسیم معین دوم وزارت معارف و رئیس دافغانستان خاوندوی و لته از طرف رئیس جمهور هند اهدا گردید . هم چنان علاوه از افغانستان ، ایران ، استرالیا ، امریکا ، جاپان ، مالیزیا و هندوستان نیز به اخذ این مدال موفق گردیدند .

مدال به اشخاصی داده میشود که اقل مدت ۳۰ سال در خاوندوی سابقه خدمت داشته و مصدرا خدمات شایان برای نوع بشر و مردم خویش شده باشند .

در مجموع از تمام کشور های جهان چند نفر در این جمهوری اشتراک داشتند ؟

تعداد عمومی اشتراک کنندگان در جمهوری هندوستان تقریباً به سی و پنج هزار نفر بالغ میشود . گفته میتوانید که در آینده نیز

صحنه ای از اجتماع خاوندویان افغانی در جمهوری هند

صحنه ای از اجتماعات بزرگ خاوندوی

یکصد و نفر از خاندویان هرگز و ولایات در اجتماعات بزرگ خاندویان در هند هنر نمایی نمودند

خاندویان افغانی حین خواندن یکی از ترانه های ملی

زمینه اشتراک دختران و پسران خاندوی افغان در چنین اجتماعات مساعد میباشد یا خیر؟ در تاریخ خاندوی افغانستان این اولین باری است که دسته بزرگ خاندویان در یک جمهوری ملی اشتراک می‌ورزند. البته این موضوع مربوط توجیهی است؛ که دولت مرفقی ما مبدول داشته است.

امید واری و آرزو مندی برای اشتراک آینده دختران و پسران مطابق مشی و خواسته دولت در موقع وزمانش باز هم عملی خواهد گردید اما باید گفت که نتایج مسافرت این هیات در نهایت موفقیت آمیز بود. لطفا در باره فعالیت های سکوتی این گروه معلومات دهید و هم بگوئید این گروه چه افتخارات و ارمغانی را مخصوصا برای نسل جوان کشور با خود آورده اند.

دختران و پسران خاندوی افغانی در تمام فعالیتها و پروگرام های جمهوری که از طرف مریبون شان طرح گردیده بود فعالانه و موفقانه بدر آمده و افتخاراتی را نصیب گردیدند که خیلی چشمگیر بوده و آنکا هیکه پروگرام های هنری و غیر هنری خاندوی افغانستان اعلام

غیر از دهلی بکدام يك از شهر های هند مسافرت نمودید و آیا از آثار تاریخی هند دیدن نموده اید یا خیر؟

بلی: هیئت خاندویان افغانی از آثار تاریخی و تورستیک دهلی بمبی و آگره دیدن نموده اند. لطفا در باره ترتیب و تنظیم این سفر معلومات دهید که بشکل گروهی تنظیم شده بود و بابه ترتیب مخصوص سکوتی؟

شکل مسافرت گروه های خاندوی باگروه ها و هیات های دیگر به کلی متفاوت است. در مسافرت سکوتی هر عضو گروه وظیفه مشخص داشته و

موظف امور صحنی، غذایی، ترانسپورت مالی و غیره داشت در ایام مسافرت هر کدام بنا بر مستو و لیتی که داشته امور یومیه خود را پیش می بردند. نظریات خویش را پیرامون چگونگی کمیت و کیفیت این سفر بگوئید؟ این سفر از نگاه کمیت و کیفیت بی سابقه بود و طوریکه قبلا گفتیم در تاریخ خاندوی افغانی و حتی تاریخ معارف مملکت بیاد ندارد که همچو یک عدد بزرگ دختران و پسران در همچو یک محفل بزرگ با عالمی از افتخارات شرکت نموده باشند.

مسئول قسمت از امور مسافرت می باشد. گروه ۱۰۲ نفری ما یک رئیس هیئت، دو معاون رئیس برای امور اداره و تنظیم پروگرام ها و یک راپورتر عمومی داشت و در ضمن عده موظف امور ترانسپورت، سامان و لوازم امور مالی، محاسبه و امور صحنی، راپورتر و عکاس، آمر پروگرام ها امور غذایی و امور دیگر مربوط به سفر بودند.

تمام اشتراک کنندگان به چار گروه تقسیم شده بودند که در راس هر هفت نفر یک سر گروه بود و هر گروه از خود سر تر، معاون و

(ناتمام)

گروه خاندویان افغانی حین نمایش لباس های ملی

جهانی در هند شماره ۳۷

کوت. دلچسپ. خواندنی

توصیه دکتوران

گروهی از دکتوران موظف در يك شفا خانه واقع در کالیفورنیا اظهار نظر کرده اند که نباید هنگامی که در دهان شما چاکلیت است ، بخندید و فریاد نکشید زیرا ممکن است در نتیجه خندیدن ، چاکلیت در گلوئی شما بپرد و شما را دچار خفگی کرده و در نتیجه مواجهه با مرگ گردد. آنها ضمن توصیه شان گفته اند که بهمین چندی پیشی خانم زیبایی به اسم « اولو روس استانفورد » به اثر بلعیدن چاکلیت دچار خفگی شد و مرد .

وی که به اتفاق شوهرش بدیدن مسابقه بیس بال رفته بود در یکی از لحظات پرهیجان مسابقه ، فریادی از فرط شوق کشید و بر اثر این فریاد ، چاکلیتی که در دهان او بود میان گلویش چسبید و در نتیجه مرد .

مجسمه فر مانده بزرگ روسی میخائیل کتوروف (۱۸۱۳-۱۷۴۵) در مقابل موزیم ماسکو قرار داده شده است ، پایه تختی که با نقاشی تزئین گردیده نشانده ر هیران مشهور نظامی و سایر مردم است. عمارت مذکور نتیجه کار مشترک مجسمه ساز تو مسکی و مهندس گلوبوفسکی می باشد .

چرا از نهافر و شننده جواهرات نیستند

شاید متوجه این مطلب شده باشید که خانمها بکار فرو شنندگی دستکول بوت ، سامان آرایش و مخصوصا جواهرات علاقه زیادی نشان نمی دهند ، دلیلش هم اینست که جنس لطیف حیفش می آید اشیائی را که مورد علاقه شدید خودش می باشد ، بدیگری بفروشد .

نمایش از لوازم پو لندی

يك نمایش سامان پو لندی از قبیل ماشین ، پارچه ها و لوازم خانه بای پوش ، سامان رادیو ، عطر ، خامکدوژی و سامان فیشنی ساکنین مرکز استونیا را بخود جلب نمود .

تخم يك نوع ماهی چند سال که قبل از اضلاع متحده آورده شده بود در لتوانی در حال ترویج است. تقریبا سی هزار نوع تخم ماهی در آبهای شوروی تخم گذاری شده است . چهار جعبه ماهی بامعتاد ساختن به

آب و هوا در با لثیک وجود دارد. این ماهی ها در آبهای شور و شیرین زندگی کرده میتواند .

آدم فعال کیست؟ شهر « کوری »

آقای (کنت کرونگر) که هفتاد و دو سال از عمرش می گذرد ، از زندگی کردن در سان فرانسیسکو خسته شد و برای رفع خستگی ، يك شهر خرید .

دکتر (جرج مارنی) روانشناختی معروف انگلیسی میگوید : شخص فعال کیست که کارش (قابلیت شمارش) باشد .

و آنوقت برای اثبات مدعایش ، مثالی می آورد .

وقتی (سرادموند) به قلعه ایورست صعود کرد به نظر من کار مهمی نکرد و من او را فعال ندانستم . اما اگر او بعد از صعود ، کنفرانسی در باره سفرش میداد و از آن ناحیه پول میگرفت (فعال) بود زیرا پول قابل شمارش است .

ساعت جدیدی جهت غوطه زدن زیر آب در فابریکه ساعت سازی نمبریک ماسکو دیزاین شده که مقاومت آن با فشار (۲۰) اتمسفر بوده و میتواند تا به عمق دوصد متر در زیر آب مقاومت کند . آهن ضد زنگ آنرا در مقابل آب محافظه میکند .

نگاه‌ها و

او باغ‌رو و ناز :
 ساز من ، سوال کرد :
 - کاندلر جهان حسن :
 - از مهر و ماه و اختر و دریا و آبشار ،
 - و زهر پدیده یی که فشتگست و دیدنی :
 - زیبا تر و فشتگ تر و شاعرانه تر :
 - سدر دیده تو چیست ؟
 ***
 گفتم : دو چشم تو ... !
 - آری ، دو چشم فتنه گر و دل‌سیاه تو
 مغرور گشت و گفت :
 - از این ، فشتگتر ... ؟
 ***
 گفتم : نگاه دلکش و عالم‌تباه تو ...
 زیرا بود به‌دیده زیبا پرست من :
 - زبانت از دو چشم تو : طرز نگاه تو ...
 ***
 لب ، بست از سخن ،
 و آنچه ، به صد شکوه :
 - بر من ، نگاه کرد
 روزها ، ز چشم سیاهش ، سیاه کرد
 گفتا : همین نگاه ؟
 گفتم : بلی همین تکه دل‌فریب و گرم :
 - اینگونه روزگار دل‌هرا تباہ کرد ...
 ***
 و آنچه ، نگاه او :
 - از من رمید و خیره بسوی دریچه شد

وزشیده دریاچه ، بسرعت گذشت و رفت :
 - سدر دور دستها ...
 ***
 درحالتی چنین :
 - من ، خوب دیدمش ...
 - من ، بهتر از همیشه ، صمیمانه دیدمش :
 - در باغ چشم او
 - به شکفته مست ، ز نبق سیراب خواب بود
 و زدر نگاه او :
 - گرمی و دنوازی صد آفتاب بود ...
 ***
 بایک نگاه دلکش و گیرا و گرم او :
 - سدر گلشن دلم :
 - خندید بد بس شکوفه مهتاب آرزو
 - تا بید بس ستاره نایاب آرزو
 ***
 بایک نگاه دیگر او : در جهان من :
 - خورشید ها شکفت ...
 - خورشید ها که گرمی شان ، جاودانه است
 مهتاب‌ها ، که تابش شان ، شاعرانه است ،
 وین نا رسا سرود :
 در وصف چشم و حالت مست نگاه او :
 یکتا ترانه ام ، ز هزاران ترانه است
 کابل - ۲۱ عرق ۵۳
 «ناصر طهوری»

سوخت

در هوای جلوه ات هم شمع و هم پروانه سوخت
 خشک و آتورا آتش عشق تو پیاکانه سوخت
 براسیران تو لازم نیست قید پالبتگ
 پای نازک راتوان از گرمی ذولا نه سوخت
 دل در ون سینه میسوزد بسداغ بیکیسی
 همچو شمع لاله کو بیصرفه درویرانه سوخت
 پای تاسر آتش و چیزی ندا نستی هنوز
 جای دارد ار به عقل مادل دیوانه سوخت
 الفتی دارم به عزلت ورنه دام ودانه را
 میتوان از شعله یک ناله مستانه سوخت
 جای عرض خامکاری نیست بزیم پختگان
 وای بر شمع‌ی که در مهتاب بسی شرمانه سوخت
 فصل آسایش ندارد دفتر اصلی ضیاء
 از تپش این نشد بر وانه اینجا تانه سوخت
 از ضیاء قاری زاده

چند رباعی از سید حسن غزنوی
 زان جان که نداشت هیچ سودم ، تویی
 زان دل که فرو گذاشت زودم تویی
 وان دیده که نقش روی تو نمود
 دیدم همه را و از خودم تویی
 تشریت عاشقی چشیدم ز غمت
 هر بد که گمان بری کشیدم ز غمت
 قصه چکنم بجان رسیدم ز غمت
 آن به که نگویم آنچه دیدم ز غمت
 ای باغ رخت گریز گاه نظرم
 گر باشد صد هزار جان دگرم
 هر دیده ز نورمسی بجانی بخرم
 نادر تو بصد هزار دیده نگر م

از توفیق

سلام بر صبح

علاکه صبح زندگی سزگوسار میدمد
 شکفته باش و خنده کن :
 ترانه خوان و زنده شو !
 طراوت سحرین - به کشتزار میرسد
 ***
 به صبحگاه عافیت :
 جوافتاب سر بزنی !
 همه به جانب جلو :
 بسوی پیش ، جهد کن !
 فروغ ده ، شراره کش
 که کاروان انرژی - بکوی و بار میرسد
 ***

از : ساه امیر (فروغ)

شکست عشق؟

اکنون که سبیل اشک ،
 ز چشم روان بود
 تو در میان حلقه گلها نشسته‌ی
 غافل ز اینکه بمن عهد بسته‌ی ...
 و کتون کنار تو
 داماد مست و شاد
 ما و اگر فته است
 و ندر دل منه آلود و هر زه اش
 راز بلید عوس عانیه است ...
 ***
 اما در بغ و درد که چشمان من هنوز
 در جستجوی توست
 اما در بغ و درد که قلب شکسته ام
 در آرزوی توست .

تصحیح

در مصراع دوم بیت هفتم غزل (قلب دورنگ) منشره صفحه (کوچه باغ شعر) شماره گذشته
 زونون ، غلطی چاپی رخسار داده که ایند است مصراع مذکور بدینسان تصحیح و خواهد بود
 شود : «وه که در گوره ره عشق ره روخته و لنکم»

زن، جوان و زیبا بود - چشمانش باهوشان
صغرا میماند، صدایش نازک انگیز و زنده گیش
باز ملال و رونج بود...
مرد، سالخورده و لغزت بار بود. به دکمه
استخوانی کهنه و رنگ زردفته خشن میمانست
که هر گونه کجای ترفی و زاپاره میکرد. زندگی
او را دو ماهی به تشکیل میداد: ماهی گری نماند
... و زشتی و آلت و کوبه کتوز. یک فرشته بود
و مرد، یک ابلیس ...

من بطور حق میدانم آرزوگتم این مو جود
ابلیس خوی به چشم بود!

حالا دیگر میخواهم همه چیز را بنویسم
همه آن حوادث را صادقانه و با حضور وجدان
بنویسم. نوسته من تنها انعکاس از واقعیت
نیست خود واقعیت است - همه چیزها پنهان
نماندند، همه چیزها پنهان میمانند و چیزی از آن
نماندند. همه چیزها پنهان میمانند، همه را آنگونه
که واقع شد ...

شاید این نگارش واقعی بمن کمک کند
شاید اینم وحشت را نرس چینی و آکه هر
شب پسرانم می آیند و شب با گسترش
سیاهی حول انگیز و افاد می کند نره بکشیم
فریاد گتم، ازین پیرو. شاید نگارش این
حادثه، سکون آرامش بخش بدلم هدیه کند
و سایش زندگی بمن بازدهد.

ناراحتی من همزمان با ورود حساسه جدید
دیدم ایام، بلکه تدریجا درد سری برایم
ایجاد شد. همه از روزهاییکه منوجه ششم
حساسه بود منزل متصل ایارتان من
همیشه دهنواره می اندازد. شاید بگوید هر
شادگری دعوا و دستزه جویی حساسه که بمن
ارتباطی ندارد راست میگویی، ولی وقتی که
انسان دریدد با حساسه اش زندگی کند،
طیبا بعضی چیزها می بیند و همه چیز را
میشنود. شب دروز دروازه ها بهم میخورد،
آسمه و بشقاب می شکستند و درونم حواله
می شد و همه چیز دیگر ...

طبع زن حساسه دشنام پذیر نبود، بلکه
مرد چنین میخواست آن مرد بود که زلفش را
به سبزه جویی وادار میکرد. مرد همیشه
آغازگر ماجرا بود دروی موضوع تا چیزی
تصیان میکرد. شاید علت اصلی پرخاشجویی
مردعاسی این بود که زلفش زیبا و جوان بود .
مثل اینکه او درین امر تصحیر داشت ا مرد
نداده کرده بود و در طول روز کاری جز فکر
کردن روی سن و سال و مسایل جزیره داشت
باستانی ساعاتیکه وقف ماهیگیری میدود.
سایر اوقات بیکار میماند میفکست و باهمان
زلفش ایراد میکرد. گاهی میگفت: بهترین
مزیت دوران تلامه ایست که انسان وقت
کافی برای ماهیگیری دارد. من صرف در همین
مورد باوی همرا بودم. زیرا من هم مانند
او ماهیگیری علاقه داشتم و ساعات طولانی را
عادتا بیکار میمانم سیری میکردم.

یک روز یاریکه مرد حساسه با ماهیگیری
کردن روی سن و سال و مسایل جزیره داشت
باستانی ساعاتیکه وقف ماهیگیری میدود.
سایر اوقات بیکار میماند میفکست و باهمان
زلفش ایراد میکرد. گاهی میگفت: بهترین
مزیت دوران تلامه ایست که انسان وقت
کافی برای ماهیگیری دارد. من صرف در همین
مورد باوی همرا بودم. زیرا من هم مانند
او ماهیگیری علاقه داشتم و ساعات طولانی را
عادتا بیکار میمانم سیری میکردم.

نفسه در دیش

فکر کردم مساعده ترین فرصت این کار
بوقت ماهیگیری است. آنکه که هر دو میان
قایق در نظره دورا ساحل مشغول میشویم
نخست باید ازوی تلقفا کنم بقیاق من
بیاچه و این خیلی ساده است
بالآخر، بفریادی یک قایق موتوری جدید
موفق شدم و او را نیز از این اقدام اطلاع
دادم. این نخستین گام بود که عملا با موفقیت
انجام یافت. در حقیقت باین عمل حسادت
او را برانگیختم. زیرا وی هرگز نتوانسته
بود قایق زنگنه قدیمی خود را بفرست
آماده کند غالبا پیش از نیم ساعت وقت را
ماهی برساند.

بار اول که وی در اثر تقاضای من
بوسیله قایق جدید بمن ماهیگیری وقت
طیبا تصور میکرد که به ازین دیگر با من
همیشه یکجا بمن محل مطلوب خواهد رفت.
بوسیله قایق موتوری جدید من... در حالیکه
از قبایه بیوس و خاصه های اخلاقی وی بعدی

نخستین باریکه دیدم زلفش را بسختی
کنک میزد. پیش از حد ناراحت شدم علت
نزار را نمیفهم. ولی مطمئن گفتم فریاد
مثل همیشه دعوی را آغاز کرده بود خوب
میدیدم که چگونه شربه های سیلیسی او
بگونه حاوی می کشید و بیاد دارم که در
غشامیها گفت: دعوت رابیند، فشو لری
تربسته

مرد آنوقت باوی چیزی نگفت. ولی با
خود گفتم: حالا سولمش هست که دعوت
خودت بسته شود... برای همیشه او
از آن لحظه به بعد در اندیشه بله دلخواهی
بودم چگونه میتوانستم حوشیارانه او را بپود
سازم ؟ قتل وی باید جلوه یافته شود
روداشته باشد تا شرکت بیمه حاضر بشود
وجه مطلوب گردد قتل ماهرانه ای که هیچ
تقصیری در منجه من نماند و زلفش نیز از نگاه
و همچنان بر می کشید برای من خیلی عجیب
میرا پنداشته بود...

صمیمی و بسیار دوستانه بوده است.
هیچنان صحنه سازیهای من قسمی بود
که مردم متوجه گردیدند ماهیچه شب هنگام
بمنزل بر میگردیم . باین صورت میتوانستم
بمغز انجام عمل بهمه بگویم کوی نتواند خود
را از دست داد میان امواج دریا سرنگون
شد چنین وانمود میسازم که من سعی خودم
را کردم و کسریه نتوانم برایش بی آبی
انعامت. ولی مساعی من عقبه واقع نشد.
و در مسایحی شب دیگر نتوانستم او را ببینم .
متیقن بودم که چیربهای زیاد بدش مانع
از آن بود که بدرستی شنا کند او خوشتر این
لقبه صمیمی خود را بمن ترفی کرده بود و من
ازین شانس مساعده برای خودم ممنون بودم.
زلفش را از نقشه دقیق خویش مطلع نماندیم
بهر اندازه کوی کتر از ماجرا اطلاع حاصل

میکرد. بهمان ایمانه درد سر کمتر بود زیرا
وی در برابر پولیس چیزی نداشت که بگوید
و کارگاه نمیتوانست با چالهای فریفته ازوی
کسب اطلاع کند. عدم اطلاع زن از ماجرا
سبب میکرد که حیات بروسی شرکت بیمه
نیز دورتر کشی میماند
یکروز که مرد فریاد بدلتیابی و بسیار
ساحل شده بود زلفش پارچه دردم پانای
من آمد بجزرد درود وی، پردهای کلکین را
کشیدم تا دیگران از وجود او در اتاق من
آگاه نشوند . زن زیبا روی کوچ نشسته بود
گریه آغاز کرده شوهرش کوی دیگر غیر
قابل تحمل میشود خوی زندگی و صمیمیت
روز بروز دروی قوت میگیرد. حس زده
میشد که هر روز چند بار او را کشند... گریه
های زن عواطف مرشدت تحریک نمود. زن
مطلوم بطور غیر مشخص بمن میماند که اگر
زودتر چاره نشود، اگر حادثه عاجلی بسراغ
شوهرش نیاید، دیگری هرگونه تحمل را
از کف خواهد داد.

حینکه زن اتاق را ترک گفت، پردها را
دوباره پس زدم و به اندیشه صمیمی فرو رفتم
در حین تفکر، نگاهم از لای پنجره به بیرون
افتاد و با تعجب دیدم که مرد مغرور با احتیاط
تمام با پارتمان نزدیک میشود وی تمسدا
و لغت را بمنزل برگشته بود تا پاسو سر کند
عجیباست وی با چه کسی رابطه دارد و چگونه
موجودیکه کامگامی مورد اعتماد وی بود من
تمام با پارتمان نزدیک میشود وی تمسدا
و لغت را بمنزل برگشته بود تا پاسو سر کند
عجیباست وی با چه کسی رابطه دارد و چگونه
موجودیکه کامگامی مورد اعتماد وی بود من

روزیکه با از آن حرامی وی بسا حل،
معدرت خواستم وی چیزی نگفت. لفظ با
وضع گرفته بطرف دیدم. چنگک خوشی را
گرفت و رفت. تا وقتی او را نظاره کردم که
که از افاق دیدم پنهان شد. همه وارد پارتمان
وی ششم و دقایق کردم .
زن زیبا تعجب کرد که اینبار نیز بیکار
بهر نرفته لم. ماجرای شب گذشته و بازگشت
پنهانی وی موقع شوهرش را بیان و ضمنی که
دیدم، برایش شرح دادم و همانگونه که
انتظار داشتم وی با شکیبائی آن برخورد لرزید.
بعد با من استراحت آمیزی اظهار کرد:
بنام خدا باوی نگوید که او را پنهان

وضع دیده ایم. زیرا در آنصورت بنگران تقاضای
افتد . شما یقینا نمیتوانید وی چقدر حسود
است وی نمیتوانست در برابر پرستار من
و ملازم موسسه شیر و شکر باقر از حسه در
برابر برادر عینی اش از حسادت خوداری
زن زیبا در حالیکه آثار ترس در چهره
اش مشهود بود، همه آن حوادث را شرح داد
که محصول حسادتهای بی محل شوهرش بود
کند.

وی میگفت شوهرش بقدری حسود است که
پارادوش از مدتها با بیطرف حرف نمیزند.

سعی کردم با کلمات آرامش بخشی او را
سلی دم گفتم دووه او بار و بدبختی های
او بیایان رسیده. همین زودی ما از آرامش
زندگی لذت خواهیم برد. تیسرین شبی گردون
پانایم برگشتم. طیبا وی طو دقیق نمیتوانست
من چگونه آرامش زندگی را به وی ارمان
خواهم کرد و در پیسورد چه نقشه ای دارم .
ولی رامشش اینست که باین زن فرشته
خوی احساس تمایل میگردم. نه، نعمت و شایسته
نیتواند مقدر واقعی احساسات من نسبت
به این زن باشد . شایسته شاید... بهرحال من
میخواستم مجالته برای او فداکاری کنم.

بعد از ظهر آنروز مقاطعات نابودی حساسه
فریاد و الفرام کردم سنگه نسبت و زلفش
دقیقا تمام ساخته در قسمت زیرین تخته
و ضمنی قایق پنهان از نظر گذارتم میخواستیم
بهوسیله این سنگه آله بمغز قتل برسید
ریسمان به پاهای وی خواهم بست. چسب
او را به اعناق بجزر بفرستم. آله قناله
نیز عبارت بود از آله فلزی چکش نما که
معمولا پاروی قایق را به آنمی بندند و من
همیشه دودانه از این آله فلزی را برای سبوت
کار بانوده داشتم. البته بمغز آنکه شرمه
مرگ را بکله وی وارد او کردم. آله را دروازه
بجایش نصب خواهم کرد. پولیس طیبا گوشه
و کنار قایق را بروسی خواهد کرد و مسلما
نظرات خون را بروی آله فلزی خواهد دید.
ولی من قیلابه پولیس توضیح خواهم داد که
حساسه بدبخت من موازله خود را از دست
داده بسرش بسختی با آله فلزی خود، با قاصد
مان بحر سر بگون گردید.

روز یکم با از آن حرامی وی بسا حل،
معدرت خواستم وی چیزی نگفت. لفظ با
وضع گرفته بطرف دیدم. چنگک خوشی را
گرفت و رفت. تا وقتی او را نظاره کردم که
که از افاق دیدم پنهان شد. همه وارد پارتمان
وی ششم و دقایق کردم .
زن زیبا تعجب کرد که اینبار نیز بیکار
بهر نرفته لم. ماجرای شب گذشته و بازگشت
پنهانی وی موقع شوهرش را بیان و ضمنی که
دیدم، برایش شرح دادم و همانگونه که
انتظار داشتم وی با شکیبائی آن برخورد لرزید.
بعد با من استراحت آمیزی اظهار کرد:
بنام خدا باوی نگوید که او را پنهان

وضع دیده ایم. زیرا در آنصورت بنگران تقاضای
افتد . شما یقینا نمیتوانید وی چقدر حسود
است وی نمیتوانست در برابر پرستار من
و ملازم موسسه شیر و شکر باقر از حسه در
برابر برادر عینی اش از حسادت خوداری
زن زیبا در حالیکه آثار ترس در چهره
اش مشهود بود، همه آن حوادث را شرح داد
که محصول حسادتهای بی محل شوهرش بود
کند.

وی میگفت شوهرش بقدری حسود است که
پارادوش از مدتها با بیطرف حرف نمیزند.

داد ب غوتی

متصدی زه س

ادبی پونه:

نا کرار زره

اوسنی ادب

اوس چی ته نه یی ، نودازره به غنگه
کرار شی ؟
اوس چی ته نه یی ، هغه ترانی چی
به مو په گه ویلی ،... اوس هغه
ترانی ټولی بڅوونده دی ... خکه چی زه یی
له خانه سره وایم ... نو هغه شان چی می د
ژوند په گلونو کی نه بوی شته اونرتنگ
پاته دی... نو غر می هم ماتی ۰۰ او په
مات غر رانه ویل هیخ خوند نه لری ...
په له تا هرځای راته سور بڼکاری، اوله
هر ځای خکه دیوی زره چا ودونکی چوپتیا
انگازه گیری ، او هیخ نشته ... لکه دپراخو
دستوله لمنو خکه چی کوچیانو گه گریوی
او نوری لمنی هسی متروکی پاتی وی.
خواوس لږ لږ پوهیږم چی تا ماته دوکه
راکړی ... تا غولولی یم خکه چی تادومره
قدری هم رانه وږه ویل چی زه در خغه ولاړم
... دخدای په امان

خو زما ماشوم او غم لیرلی زه دی سره
ددی هم چیرته هیروی .. نوبه زه درته
ووایم مسافره آشنا مغی ته دی ښه !! ...
چی هیره می نکړی ...
ستا تر راتگ پوری به داماشوم او نا کرار
زړمی په خه شی کراروم ؟؟
مصطفی جهاد

گړنی ادب:

دواده سندری

ناوی وړادی راغله تک دی نشته
رښتونی سپری راغی چی فلانی لیور دی پرته
...
ناوی وړادی راغله بووی بووی
هغه دی نیم چنگی نیم کر بووی
ناوی په بلو دی زیره پخه ده
نلویسی وړادی ټوله دمچخوده
...
ناوی وړادی نه راغله ما بنام شو
ناوی ولسلانی شپه په گورستان شوه

دیو پښتو نستانی آواز:

د آسمان دغ

واوری ای ددغی خمکی او سیدونکو
له اسمانه چی آواز را غسی دغه دی؟
دآزاد یو ساعت ژوند په آزادی گسی
دغلام تر دایمی ژوندون نه ښه دی!
فضل احمد غر دپښتونستان ملی شاعر

او لسی ادب :

نن راشه مه جبینی

خماروسترگو دی په زړه ویشلی یمه
ډیر لم خوړلی یمه نن راشه مه جبینی
...
زما دی زړه قلم قلم گڼو
نن راشه مه جبینی
زری زری دی په ډیرغم گڼو
نن راشه مه جبینی
زه خودی بی اجله نن وژلی یمه
ډیرغم خوړلی یمه
...
غمو نو ستا گڼمه بدحاله
نن راشه مه جبینی
اوس خو جازانه خیر واله
نن راشه مه جبینی
ستا حسن و عشق دواړو زه لوتلی یمه
ډیرغم خوړلی یمه
...
ډیرمی خوزه در پسی ژاړی
نن راشه مه جبینی
شرین وصال دی رانه غواړی
نن راشه مه جبینی
ډیروغمو نو دبیاتون وهلی یمه
ډیرغم خوړلی یمه
...
مشکل به عمر کی بیلتون دی
نن راشه مه جبینی
بغیر له تانه خه ژوندون دی
نن راشه مه جبینی
زه مطهر دی محبت سوزلی یمه
ډیرغم خوړلی یمه
نن راشه مه جبینی

دمینی جام

هینه می اډباسی چی ساراته پنا یوسمه
خیال دښکلی مخ چی دی رایاد سی به خوبونوکی
درددیلتا نه کی دی که ترسه پری خوشی یمه
ستا خمار وسترگوتنه چی وگورم بیخوده سم
لږخوراته وخانده چی ژوند ته امید واره سم
هسی شراب غواړم چی دنیا راخغه هیره کی
راغلم ستا درشل ته چی لږ لیری سم غمونوه
یاره ستاله غمه کومی خواته پنا یوسمه
هسک سم تصور کی، ثریانه پنا یوسمه
ولی له دی درده مسیحاته پنا یوسمه؟
راز دزړگی پت کهه موسکاته پنا یوسمه
مه پر پرده چی غم کی دی ژداته پنا یوسمه
وايه کوم ساقی کومی میناته پنا یوسمه
ته چی می هم ورته نوجاته پنا یوسمه
راکه بودمینی جام چه ژوند می ټول خونونه سی
ستا زلفو کی گبریم کوم درگانه پنا یوسمه

عنایت الله معرابی

لرغونی ادب

راخخه یووړ

ستادی خواب آلودو سترگو خواب راخخه یووړ
نه می او ښکی پاتی شوی نصیر به صورت کی
یوسالی بل یادریم مطرب سره یوځای شول
زړه می په نغو سره سوری گڼ مطربانو
خه شوکه یی یووړ خسته دل می تری قربان شو
خط دی تور حرفونه مخ دی پاتی دکتاب دی
هراسیاب چی ماخخه دژهد وډبره یزو
گڼی مارخمن په زړه کی نقش دمعرابو
ستا ابرویو نقش دمعراب راخخه یووړ
شونم ودی لذت دمی ناب را خخه یووړ
ډیری بی صبری دی دمخ آب راخخه یووړ
زړه یی له گو گله بهشتاب را خخه یووړ
عقل ساقیانو په شراب راخخه یووړ
نورجاوړی نه دی خپل احباب راخخه یووړ
شغل دکتاب دی بل کتاب راخخه یووړ
واپه تادحسن په آسیاب راخخه یووړ
کمی مارخمن په زړه کی نقش دمعرابو
ستا ابرویو نقش دمعراب راخخه یووړ

بهمونت دورمیتور کی دزاباسجاک د کوچنی بناریو خټه

د عنایت الله مجرابی ژباړه

په یو گه سلاویا کی کلیوالی ژوند

دخړو تیرو جک غرونه د یو گوسلوویا د مو نټی نیکرو سیمې خورا اځا نگرې خصوصیت دی مو نټی نگر چه د یوگوسلاویا دا ووفدرالی جمهوریتونو له جملې څخه دی اکثر د ډیرو د سیندو په نامه یادول کیږی. ددی سیمې دلورو څو څو طبیعي منظر ونداره کولای شی .

دیبوا او تارا دتندو غرنیوسیندونو په منځ کی ټوله له بناسسته ډک سیمه دهمونت دور میتور دغره د لوی څوکی بو بو توف کونک څخه چه د مونتی نگر د جمهوریت ورټولو لویه څوکه ده ، خورا رنگینو منظرو په پټه دنداره کونکی ستر گو ته درپری .

پدغه سندرېڅه سیمه کی دسوشیکا ، کور نیکا ، پیوا او تارا سیندونه دهمونت دور میتور دغره په دنګسو اړخونو دپری شوو پانونو او غارونو په منځ کی خپله لاره پرانیزی او دپری بنکلی او جالبې منظری جوړوی دتارا بنایسته پانه په ځینو برخو کی تر ۹۰۰ مترو پوری ژور والی لری .

دهمونت دورمیتور غر دپخی په عصر کی هغه وخت چه خوراستریخجالونه

دعغه دلورو برخو څخه ورو ورو د ویلی کیدو په اثر منځ په کینته روان شول ، تشکیل شو چه دا حقیقت نن ورځ به نوموړی غره کی داووسو بڅجالی جھیلونو د موجودیت په وسیله تائید پری نوموړی جھیلونه په هغو ژورو خوړونو کی پراته شی چه یو اوخت دپخا او نومنابع وو . دا جھیلونه ځینی یی چه د زمیجا نجی (دما ر جھیل) مودرو (شین جھیل) دلبلیجی (دماهیانو جھیل) او وارزی (دد یب جھیل) په نومونو یادپری دو مره زیات بنایست لری چه تقریبا د منلو وړ نه دی او د محلی خلکو په منځ کی یی دپری افسانو ی کیسی خپری کړی دی پدی جھیلونو کی کرنو جزیرو (تور جھیل) تر ټولو زیات بنایسته دی او پدی ورومتیو وختو کی دهغه په ژبو باندی یو عصری او دپیر هو سا هوټل جوړ شوی دی چه شاوخوا ته یی دسپنو کلیوالی کورونه په خاص ډول جوړ شوی دی ددی سیمې یو بل دمنی وې جھیل د اوکو (سترگه) په نامه یادپری چه آرامه سطحه یی کله کله دهغه دتل داوورغور خوونکو دپرو دټوټو په وسیله سره ځیرل

دخړو تیرو جک غرونه د یو گوسلوویا د مو نټی نیکرو سیمې خورا اځا نگرې خصوصیت دی مو نټی نگر چه د یوگوسلاویا دا ووفدرالی جمهوریتونو له جملې څخه دی اکثر د ډیرو د سیندو په نامه یادول کیږی. ددی سیمې دلورو څو څو طبیعي منظر ونداره کولای شی .

دیبوا او تارا دتندو غرنیوسیندونو په منځ کی ټوله له بناسسته ډک سیمه دهمونت دور میتور دغره د لوی څوکی بو بو توف کونک څخه چه د مونتی نگر د جمهوریت ورټولو لویه څوکه ده ، خورا رنگینو منظرو په پټه دنداره کونکی ستر گو ته درپری .

پدغه سندرېڅه سیمه کی دسوشیکا ، کور نیکا ، پیوا او تارا سیندونه دهمونت دور میتور دغره په دنګسو اړخونو دپری شوو پانونو او غارونو په منځ کی خپله لاره پرانیزی او دپری بنکلی او جالبې منظری جوړوی دتارا بنایسته پانه په ځینو برخو کی تر ۹۰۰ مترو پوری ژور والی لری .

دهمونت دورمیتور غر دپخی په عصر کی هغه وخت چه خوراستریخجالونه

داهمونت دور میتور یو کلیوال بودا

لطفا پانه وای و ی صفحه ۳۵

د مونت دور میتور دسیمی خلك په شنو اڅایونو کی د حیواناتو دور
زنی له لاری خپل هوسا ژو سند تامينوی .

وایی چه شاپیری ددغه ځای په جهیلونو کی لمبیری اوبه سحر آمیزه
توگه د هغو اوبه صا فی ساتی .

دغه غرنی سیمه کی انسا ن اوطبیعت په خورا ښه توگه سره جوړ
شوی دی .

په ورو څرخایونو کی کوچنی شپانه

دور میتور د غره یوه څوکه چه ساوین کوک (دساوا ورون) نومبیری اوهغه
ته نژدی دساوینا وو دا (ساواچینی) کلیوالی غزلچې خپله مشهوره سندر
(په نامه چینې هم دنوموړی سر پی شپزاده ، روحانی او بنوونکی په
نامه نومول شوی دی دخلکو افسانو له مخی کله چه دغه مقدس سپری دخلکو
ملگرو سره دمونت دور میتور پیری نژدی څوکی ته وخوت نوهلته دځان
دهوسا کولو او سباناازی خوړ لسو دپاره تم شو اوبدغه وخت کی یسی
دخپلی لکپی په څوکه پر مخکته بانندی دصلیب شکل وکیښ چه په
نتیجه کی ددغه شکل څخه سمد لاسه اوبه راو خوتیدی دغه داو سو
منبع اوس هم موجوده ده اودهغی داوبو جریان تل یو شن وی تر دی
وروستیو وختو پوری په دغه ځای کی هر کال میلی کیدلی او بدغو
میلو کی په دنژدی کلیو څوا نا نو دا فرصت تر لاسه گاوه چه هر یوځان

ته یوه پیغله خوښه کپی ددغه دور کوک (دساوا ورون) نومبیری اوهغه
ته نژدی دساوینا وو دا (ساواچینی) کلیوالی غزلچې خپله مشهوره سندر
(په نامه چینې هم دنوموړی سر پی شپزاده ، روحانی او بنوونکی په
نامه نومول شوی دی دخلکو افسانو له مخی کله چه دغه مقدس سپری دخلکو
ملگرو سره دمونت دور میتور پیری نژدی څوکی ته وخوت نوهلته دځان
دهوسا کولو او سباناازی خوړ لسو دپاره تم شو اوبدغه وخت کی یسی
دخپلی لکپی په څوکه پر مخکته بانندی دصلیب شکل وکیښ چه په
نتیجه کی ددغه شکل څخه سمد لاسه اوبه راو خوتیدی دغه داو سو
منبع اوس هم موجوده ده اودهغی داوبو جریان تل یو شن وی تر دی
وروستیو وختو پوری په دغه ځای کی هر کال میلی کیدلی او بدغو
میلو کی په دنژدی کلیو څوا نا نو دا فرصت تر لاسه گاوه چه هر یوځان

کپیری او دغه پیری دنور موړی جهیل دسطحی څخه په پیر شدت سره
پورته غورځی . که څه هم اوس ددغو جهیلونو د
بیدایښت اصلی منبع بیژندل شوی ده خو تر اوسه پوری هم دهغو په باب
ځینی په زړه پوری کیسی اود ښاپیرو افسانې موجودی دی ددغی سیمې
بزرگان وایی چه د صربستان دواکمن ستیفان نماجا کشر زوی سنت ساوا
چه د صربستان لومړنی سراسقف وو دغی سیمې ته پی سفر وکړ او څو
ورځی پی په هغه کله کی تیری کپی چه دخلکو درواياتو له مخی داوسنی

جهیل په ځای کی پروت وو دنوموړی سراسقف دستنیدو په وخت کی ددغه
کلی خلكو درواياتو له مخی د هغه سپکاوی وکړ چه په نتیجه کی هغه
خپل لاسونه اسمان ته پورته کړل اودعاپی وکړه چی ددغی دعا په اثر
سمدلاسه په نوموړی کلی بانندی شوی چه پوسطحه بانندی پی د یوه
کشیش دتوری خولی څخه پرته بل هیڅ شی نه ښکاریدل دسیمی داو
سیدونکو په عقیده له همدی کبله نوموړی جهیل دتور جهیل په نامه
یادیږی دخلکو درواياتو له مخی د

دمونت دور میتور دښکلی سیمی یو کلیوال بزگر

دمونت دور میتود دکلیوالی ژوندبوه منظره

دشپینو ددوبی پرکورونو اوخورو ورو کلیو سربریره دیتوگو سلاویا خورا لوړ ښار (ژبلجاک) چه د ۱۵۰۰ مترو په لوړوالی کښی پیوت دی هم د (دور میتور) دغره په سلسله کی موقعیت لری. دغه ښار زرتنه اوسیدونکی لسی او د هغه کامیون مرکز دی چه د دور میتور ټوله سیمه دهغی لهجیپیلو نو اود (پیوا) دسیند دپورتنیو برخو سره احتوا کوی. که څه هم نوموړی ښار دنفوسو له نظره نسبتا کوچنی دی خودیو

دسپیده داغ په وخت د نوموړو جهیلونو په اوبو باندي یو داسی ډول مسخره آمیزه مواد شیندی چه دغغو اوبه صافی او خلیدو نکسی ساتی .
د دور میتوسیمه همدارنگه دغوزی لرونکو اونورو وونو دغیر معمولی ډولونو څنگلونه لری چه شهرت یی خورا زیات دی. دغه سیمه څو څله دیوگر سلاویا لویو جغرافیه پوهانو نبات پیژندونکو او طبیعت پیژندونکو کتلی اود هغی په باب خپلی څیړنی یی دیو زیات شمیر څیړونو په ترڅ کی څیړی کړی چه ددغی سیمی دپه زړه وری جغرافیایی، اتنو لوژیکي بوتانیکي او نورو خصوصیاتو په باب براخ معاومات وړاندي کوی .
خزان لرونکی ونی دظغی غرنی سیمی په ټیټو برخو کی زرغونیری بداسی حال کی چه غوزه لرو نکسی ونی دهغی په لوړو سیمو او هغو چکو سطحو باندي شنی کیږی چه براخ څر ځایونه یی د حیواناتو د روزنی د باره خورا ښه شرایط برابروی. دغه دنده دپیرو پخوا نیو وختونو راهیسی ددی سیمو د اوسیدو نکو د ژوندانه اصلی منبع ده .
د (دور میتور) دشاوخوا غرنی سیمی په لوړو برخو کی داسی کلی پراته دی چه اوسیدونکی یی له پیرو پیرو راهیسی دپسونو او غویو په

علیشیر نوایی

اثر هم.ت.آمی بیک
ترجمه: ع.ع. ایلدرم

تا اینجای داستان

خبر باز گشت نوایی به هرات و انتصاب او به حیث مهر دار دولت چون حادثه مهمی انعکاس میکند. مردم خراسان این تقرر را به فال نیک مگیرند و چشم امید به سوی او میدوزند.

چندی بعد میرزا یادگار یکی از شهزادگان تیموری علم بغاوت بلند میکند و باوجود شکست فاحشی که از حسین بایقرا میخورد، در انحراف خیانت برخی از بیک ها و منسو بین سلطان موفق میشود هرات را اشغال نماید و برا ریکه قدرت بنشیند.

حسین بایقرا پس از مدتی آوارگی در نواحی بادغیس و میمنه، سر انجام در سایه تدبیر خرد مندانه ای که مورد تأیید علیشیر نوایی قرار می گیرد، شباً نگاهی بر هرات هجوم میبرد و قدرت از کف رفته را دوباره بدست می آورد.

توغان بیک یکی از همدستان میرزا یادگار که سمت چاکری مجدالدین را نیز دارد، در دوران تسلط میرزا مذکور هرسو تاخته و دست تظاول بهر طرف دراز میکند. او اکنون از کرده خود پشیمان است و در حضور مجدالدین تلاش میورزد تا روی اعمال خود پرده بکشد.

مجدالدین نگاه میکرد در چشمان او پروت خود بازی میکرد لحظه ای همان بجای خشم، اثر تشویش و نگرانی عمیقی خوانده میشد. مجدالدین به خشمونت گفت:

— جوان آیا بیش از این هم شرم- ساری ممکن است؟

— جناب باور کنید خداوند شاهد است که در آنوقت حتی یک لحظه هم از یاد شما فارغ نبودم من از خود فکر مایی داشتم، اما چه کنم، بخت یاری نداد.

مجدالدین مفهوم گفته او را با سرعت پی برد، اما ابرو در هم کشیده با خشم و غضب حرف زد:

— این چه حرف است که میزنی به تمام جهان رو شن است که من یک چاکر صادق و وفادار خاقان میباشم! و آرزو مندم تا پای مرگ به جناب عالی و خاندان بزرگ شان خدمت نمایم. زینهار، زینهار، نباید این سخن را بار دیگر بزبان آوری.

امید توغان بیک قطع شد و با خود اندیشید که دیگر چاره ای جز این نمانده که وی پوستین کهنه خود را در بر نموده، به دور دستها بگریزد، و در حالیکه با تارهای

در همین لحظه توغان بیک باردیگر از خاطر گذرانید که با یک اسپ و یک تازیانه راه سفر عراق یا آزر- بایجان، یا دشت دور افتاده قبا ق ویا چین را در پیش گیرد... اما بامید اینکه اگر ماجرای او بکوش مجدالدین رسیده باشد، شاید خودش در صحبت باز نماید، سکوت اختیار کرد. لیکن مجدالدین فقط در باره زکات و مالیات معلومات خواست. توغان بیک در باره اینکه تا کنون چقدر مبلغ جمع آوری شده و چه مبالغی بر ذمه چه کسانی باقی مانده و مبالغ گرد آوری شده را بنا بهدایت وی به ابوضیا تسلیم داده است. تا باتانی و بدون شتاب معلومات داد. مجدالدین کف دستها را بهم ساییده گفت: (آفرین اگر صد تا جوان مانند تو در اختیار می داشتم میتوانستم هفت اقلیم را در تصرف خویش در آورم اگر خدا بخواد در آینده یکجا با تو کارهای خوبی انجام خواهد داد) با شنیدن این جملات ناگهان چشمان توغان بیک درخشید. او در حالیکه چشمان خود را بازوبسته میکرد گفت: ازین چاکر بی ادب شما خطایی سر زده که حتی نمیتوان بر زبانش آورد...

— طبعاً روزی شب و لاله بی داغ وجود ندارد. این خطاچه بوده است. توغان بیک با آوازی پست اظهار داشت:

— در میان مردم این شایعه پخش گردید که گویا حسین بایقرا سپاه میان خویش را از دست داده و برای اینکه خویشتن را از اشارت نجات بخشد با دسته ای از جوانان بسوی هندوستان گریخته است و عموم امر او بیک مای وی به میرزا یادگار پیوسته اظهار صداقت و وفا داری نموده اند... من ساده دل اینگونه شایعات را حقیقت پنداشته به خدمت میرزا یادگار پیوستم، پنج شش روزی هرسو تاختیم وهای و هو براه انداختم، اما سر انجام کار به خرابی کشید توغان بیک همانطور سر فرو افکنده و با کنج چشم به

خواستنی!

توغان بیک اظهار سپاس دهندگی کرد و بعد از جا برخاسته گفت:

((تحفه کوچکی برای شما داشتم)) مجدالدین به کیسه او چشم دوخته پرسید: ((کجاست بیباور!... بلی، شایع است که در زمان میرزا یادگار اشیای بس نفیس و گرانبهایسی را از «باغ زانان» به تاراج برده اند.

توغان بیک تبسم کنان اظهار داشت دو تحفه من به پای خود می آید!) و از اطاق بیرون رفت او نزدیک دروازه اطاقی که در جوار طویله اسبها قرار داشت توقف نموده نور بابا را صدا کرد.

— های، زاغ لنگ، کجایی کلید را بیآور! نور بابا از طویله بدرآمده نگاهی آمیخته باشبیه تردید به توغان بیک افکند و آنگاه کلید را از کمر بند باز نموده بوی داد. توغان بیک دروازه را به عجله باز کرد. از گوشه اطاق در چشمان دلدار آتش خشم شراره کشید.

توغان بیک خندید و بمسایمت حرف زد:

— دختر قشنگ، حالا بر خیز تا با ما آشتی کنیم.

دختر با سرعت از جابج خاسته فریاد کشید:

— بروگمشو، نزدیکم نیا، بلا زده!

توغان بیک عذر آمیز گفت:

— جانم قهر نشو من تا کنون حتی دست خود را هم بتو تماس نداده ام در برابر هر سخن شیرین خود از تو هزاران لعن و نفرین شنیدم. از دیدن من چون آهو رم میکنی... هر گاه پسته و بادام برایت بفرستم، چون مانند سنگریزه به دورش می افکنند. حالا برخیز تا ازین زندان بیرونست بکشم...

توغان بیک از دست دختر محکم گرفته کش کرد و در حالیکه او را از در بیرون می کشید، قلب نور بابا از ترحم و دلسوزی آب

میرزا یاد کار داستان ما را چنان دراز ساخته بود که نه تنها می توانست مثل این یک دختر این سر زمین را بر باید، بلکه قادر بود به مهتاب و ستارگان ... آسمان نیز چنگ بزند - توغان بیک مغرورانه گاه به مجدالدین و گاه به دختر میدید .
مجدالدین چشمک زد با لجه ای مصنوعی تنبیه آمیز گفت :
- جوان ، باید از یتگونه کارها دست بردار شد .
فروغی در چشمان دلدار دویده به مجدالدین نگاه کرد امید رهایی

میشد و چون یارای کمک رساندن نداشت ، با صدای خفه و درد آلود فریاد کشید :
- بس است ، دست دختر را خواهی شکست ... کمی انصاف باید داشت - سپس دست خود را بر شانه دختر زده گفت : دخترم ، ترس میج بیم و خطری وجود ندارد .
دلدار گریه کنان التماس نموده :
- پدرجان ، بگوئید ، این ظالم مرا کشتان ، کشتان بکجا میبرد؟ نمی خواهم از شما جدا شوم . پدرجان ، میترسم .

ملایمت جواب داد :
- دخترم ، اختیار تو در دست مانیست تو به این جوان متعلقی . خوب ، در عایله خود چه آسما یشمی دیده ای ؟ اگر در فامیل ما حیات به سر ببری حتما سعادت مند خواهی شد . هر روز گلپهای تازه ای در زندگیت خواهد شکفت . دوستان سمسن و همسال نیز خواهی داشت دندار (بق ، بق) گریست رسر به زیر افکند مجدالدین به نور بپسا دستور داد تا دختر را به بیکه خانم

- دخترم ، به حرفهای من بساور داشته باش ، انشاء الله هیچگونه بدی بر تو نخواهند کرد .
توغان بیک گاهی با عذر و التماس و گاهی با تهدید و فشار دلدار را کشتان ، کشتان با خود بردو نزدیک دروازه مهما نخانه آهسته بکوشش گفت :

- حالا بحضور دستور بزرگی خواهی رفت . گریه وزارت را بس کن ، ورنه اگر خاطر آنجناب آزرده شود سرت را خواهند برید .
فهمیدی ؟ مودبانه سلام بده .
مثل اینکه قلب دلدار از حرکت باز مانده باشد جایجا خشکش زد .
توغان بیک دروازه را گشود ، و خود در وضعی قرار داشت که اگر دختر راه نرود ، همانطور او را بر داشته بر آستانه در گذارد . اما دلدار با وضعی غیر ارادی بخانه در آمد و سه چهار گام به جلو گذاشته ، بر فرش نرم ، دوز انو نشست . او با اینکه لرزه ای شدید سرپایش را تکان می داد و نزدیک بود از شدت ترس - خجالت جایجا فرور یزد ، از بیسم «دستور بزرگ» تلاش کرد تا خویشتن را نگهدارد .

مجدالدین سراز بالین بر داشته قامت خود را استوار ساخت و مثل اینکه بخواهد تابلوی نقیسی را از نظر بگذارند و یا گوهر نایاب گرانمایی را تماشا کند چشمها را کوچک ساخت ، گاهی سر را بالا و گاهی پائین نموده ، محو تماشا ی و لطافت و نفاست دختر گردید . سپس اشاره کنان به توغان بیک آهسته گفت : «... گل نایابی از گلستان پر - پرویان بوده است ... شاید بهایش نیز خیلی بلند باشد؟ توغان بیک خندید و سر خود را تکان داده آهسته پاسخ داد :

- بهایش ؟ ... چاکر شما از از توانگران (صاحب صندوق) نیست

بایسکل سوار کی یک عنعنہ

تمدن و افزایش وسایط نقلیه نامساعد و تنگ به نظر میرسد و بنا بر آن جاده های جدید با در نظر گرفتن خطوط رفت و آمد بایسکل سواران در دست ساخت است. اما جاده های تنگ شهر که بدو کنار آن عمارات قشنگ موجود است امکان توسعه ندارد و فقط یک راه باقیست و آن اینکه درین نوع جاده ها آمد و شد عراده جات ثقیله را ممنوع قرار دهند .

در آغاز بحران نفت خزان سال ۱۹۷۳ و زمستان ۱۹۷۴ دنیا رکی ها از بایسکل بیشتر استفاده نمودند و ازین کار لذت بردند .

اکثرا بایسکل سواران از وضع خود اظهار رضایت نمیکند . زیرا آنها احساس مینمایند که گویا وسایط نقلیه و سواری موتر در جاده ها حق اولیت داشته و مزاحم بایسکل سواران میگردند در حالیکه بسیاری ازین بایسکل سواران خود شان موتر دارند که در مواقع سواری موتر عبور و مرور در جاده ها سبب تکلیف بایسکل سواران را فرا هم میسازد .

ولی با گذشت سالها جاده های داخل شهر کوبنهای گن و همچنان شاهره ها ایکه ، این شهر را با ولایات وصل میکنند ، در اثر رشد

داده است یعنی برای هر دو نفر دنیارکی ، یک عراده میرسد . دنیارکی ها به بایسکل سوار کی علاقه مفرطی دارند زیرا با روحیات شان ، طبیعت و سر زمین شان ساختمان سرك ها ی کشور شان موافق است . حقیقتا با بسیاری نقاط میتوان با بایسکل رسید در دنده های تنگ ، راه های باریک و پیاده روها میان جنگلات و دهات از بایسکل در گردش های کوتاه نیز آنها استفاده میکنند برخلاف مساعی ایکه در اصلاح و بهبود بایسکل سواری بکار برده میشود

تا ختم سال ۱۹۷۴ تقریبا در حدود ربع ملیون عراده بایسکل را دنیارکی ها خریداری خواهند نمود در دنیارک اکنون پنج ملیون نفر با سن و سال مختلف زندگی میکنند ، که اکثریت شان از سابق دا را ی بایسکل اند ، دنیارکی های از سن طفولیت با ترای بایسکل طفلانه شروع میکنند و اغلبا در سن کبولت با استفاده از ترایسکل (سه چرخه) مخصوص پسران و معلولین آخرین روز های حیات خود را سپری مینمایند اداره ملی احصائیه بایسکل تعداد بایسکل را در دنیارک دو ونیم ملیون عراده نشان

صبحا نه اکثر اهالی دنیارک توسط بایسکل طرف کار روزانه شان میروند .

دیرینه مردم دمار کاست

دور از مرکز وجود دارد. امروز اگر شما در کوبنهاگن بخواهید بایسکل بخرید از مغازه های بزرگ که در آنجا بسیاری از اشیای دیگر نیز برای فروش موجود است میتوانید آنرا بدست آرید و درین مغازه های بزرگ نه تنها بایسکل های ساخت دنمارک بلکه بایسکل های انگلیسی سوئدی جاپانی و ساخت کشورهای اروپای شرقی نیز موجود است.

درین روزها اکثر مردم مو تر های خود را استاده نموده از بایسکل استفاده میکنند ممکن است این کار بخاطر مساعدت شرایط جوی باشد یا بمناسبت علاقه ای که دنمارکی ها به بایسکل سواری دارند.

در دنمارک برای سیاحین اگر مایل باشند از بایسکل استفاده نمایند تسهیلاتی فراهم شده که میتوانند به زودی آنرا بدست آرند. دلاهر شهر مراکز متعددی وجود دارد که بایسکل را فی روز یا فی ساعت به کرایه میدهد. حتی اداره خطوط آهن کشور نیز بایسکلی های برای کرایه دارد مثلا شهابه قطار آهن ازیک استیشن سوار میشوید و به استیشن دیگر پیاده میشوید، در این ایستگاه میتوانید از ما مورین قطار بایسکل کرایه بگیرید بعد از انجام کارتان در ایستگاه دیگری میتوانید دوباره سوار قطار آهن شوید و بایسکل را با ماورین این ایستگاه تحویل دهید این سیستم استفاده از بایسکل خیلی موفقانه جریان دارد.

شهر و شاهراها از بایسکل سواران میستانند.

بایسکل اکنون نیز مانند سابق یک وسیله خشن بوده و خواست روانی دنمارکی ها را ازین رهگذر ارضا مینماید. چندین سال قبل بایسکل های کوچک عرابه مود روز بود، درین روزها دو باره آن مود هوا خواهان زیادی پیدا نمود است. بسیاری از بایسکل سواران دنمارکی از روی علاقه به وطن و صنایع آن، بایسکل عنعنوی ساخت دنمارک را انتخاب مینمایند. درین اواخر بایسکل های دارای گیر رواج یافته ولی این نه بخاطر فیشن است چنان که در سابق بود بلکه برای راحت بیشتر بایسکل سوار است در سابق بایسکل را دنمارکی ها از مغازه های مخصوص بایسکل فروشی میخریدند که تنها در کوبنهاگن ۸۵۰ باب دکان بایسکل فروشی وجود داشت ولی حالا صرف ۲۰۰ دکان وجود و ۸۰۰ دکان دیگر در شهر های

چون نفت نه تنها گران بلکه حتی کمیاب بود در حالیکه بایسکل مصرفی ایجاب نمیکرد صرفا مصرفش همان خریداری این (آهوی فولادی) بود و بس انرژی ای که این بایسکل را به حرکت در میآورد همانا گوشت و کچالو است که راننده آن نوش جان نموده و اکسیجن است که تنفس نموده و تمرین است که اجرا نموده است. این منابع انرژی یعنی گوشت کچالو و هوا تقریبا در همه جافراوان و از بحران انرژی ممکن است خیلی کم متاثر شود و آنها در کشور های صنعتی دارای کشاورزی میکا نیزه شده اما مشکلی که یک بایسکل سوار دارد اینست که او چطور خواهد توانست از میان جاده های فرد هم ویراز و سایط موتوردار شهر، راه خود را پیدا نماید.

بایسکل سواران دنمارکی در حوادث ترافیکی سالانه ۱۵۰ نفر تلفات میدهند و این در حقیقت حق العبور رایست که جاده های مزدهم

جوانان و روابط خانوادگی

نوشته ، سیده صوفیه آموزگار از صنف یازدهم لیسه عالی زرغونه

جوان «ممثل انسانیت و افغانیت»

سیده صوفیه آموزگار

واضح است که بقا و دوام هر جامعه بیشتر از همه منوط به جوانان حساس و دانشمند آنست و جوانان در بریزی و طرح امور آینده جامعه خویش نقش بسزایی دارند .

لذا بر جوانان است که بیوسته با زیور علم و دانش خاصه درین عصر تخنیک آراسته بوده با وجدان پاک و مناعت نفس، احساس مسؤلیت را عادت همیشگی خویش بسازند .

بلی احساس مسؤلیت در برابر وجدان، احساس مسؤلیت در برابر وظیفه ، احساس مسؤلیت، در برابر وطن و وطندازان و بالاخره احساس مسؤلیت در برابر تاریخ و ابنسای

کشور را هرگز فراموش ننماید .

جوانان باید بدانند که وظیفه بس مهم و خطیری بدوش دارند و در صورتی ازین آزمونگاه تاریخی موفق بدر خواهند شد که دقایق گرانبهای عمر عزیز خود را در غفلت، صرف نکرده بلکه در ارتقای سویه خویش لحظات پر بهای زندگی را غنیمت بشمارند . چنانکه ابن یمین، شاعر

قرن هشتم وطن ما در مورد فرموده : هیچ گرز آمدن و رفتن خود با خبری جهد کن تا ندھی عمر بباد از سر جهل وقت را دار غنیمت که گذشت آنچه گذشت

نخورد انده ناآمده خود مردم اهل بدیبهی است که جوانان خود را صاحب شخصیتی می شمارند و انکار نمیتوان کرد که واجد شخصیت هم هستند مگر چه بهتر که با احساس انسانیت خویش عواطف انسانی و احساسات افغانی و ملی خویش را هیچگاه از یاد نبرند . ارزش شخصیت خویش را در هر لحظه و هر جا مثلا در تنهایی، در اجتماع، در منزل، در تفرجگاهها، در مکتب، در محیط وظیفه

برای یاد گیری طفل از رموز زندگی است . تاجای که برای طفل مقدور لازم است بگذارید که کودکان آنچه را که میخواهد بیاموزد . اما یک تکتکه را نباید فراموش کرد و مخصوصا هر پدر و مادر باید متوجه باشد که چون کودکشان حساس و در عین زمان در سن و سالی قرار دارد

که هر چه را می بیند زود آنرا درک نموده و بخاطر میسپارد بناء برای هر پدر و مادر لازم است از آن حرکات که خلاف پرنسیپ های زندگی بوده جدا خوداری نموده و نگذارند که بر تربیه کودکشان خللی وارد گردد و ناگفته نباید گذشت که هیچگاه بر کودکان خویش بخشونت رفتار نه کرده زیرا این موجودات کوچک که در عین زمان چنین حساس اند دارای

خواص اند که ممکن است با کوچکترین خشونت قدرت اراده و جرئت خود را از دست بدهند . و اگر گاهی از طفل اشتباهی سر بزند شما میتوانید با لطف مهربانی آنها را به خطای شان ملتمت سازید .

بسیار دیده شده که کودک از آن وقتیکه پابه سن شش یا هفت سالگی میگذارد کوشش میکند که از بزرگان خود تقلید نماید . مخصوصا کودک آرزو دارد که با آنها مانند بزرگان رفتار شود . و انتظار دارند که همه، آنها را بدیده یک کلان سال نگاه کنند . حال که کودک به این نوع کار ها علاقه دارد وظیفه بزرگان چیست ؟

آیا بگذارند که کودک شان عادات و حرکات بزرگان را تقلید کنند ؟ آیا این تقلید طفل را مقلد بسا ر نخواهد آورد ؟

در مقابل تمام این حرکات کودک وظیفه بزرگان مخصوصا پدر و مادر چیست ؟ آیا بگذارند که طفل شان هر چه میخواهد بکند و مانع حرکات شان نگردد ؟

جواب تمام این سوالات را روانشناس و متخصصان تربیه طفل چنین اظهار میدارند . بگذارید که کودک از پدر و مادر خود درس زندگی را بیاموزد زیرا این نوع درس بهترین و مشتمترین روش

تقلید از بزرگان آرزوی هر کودک است

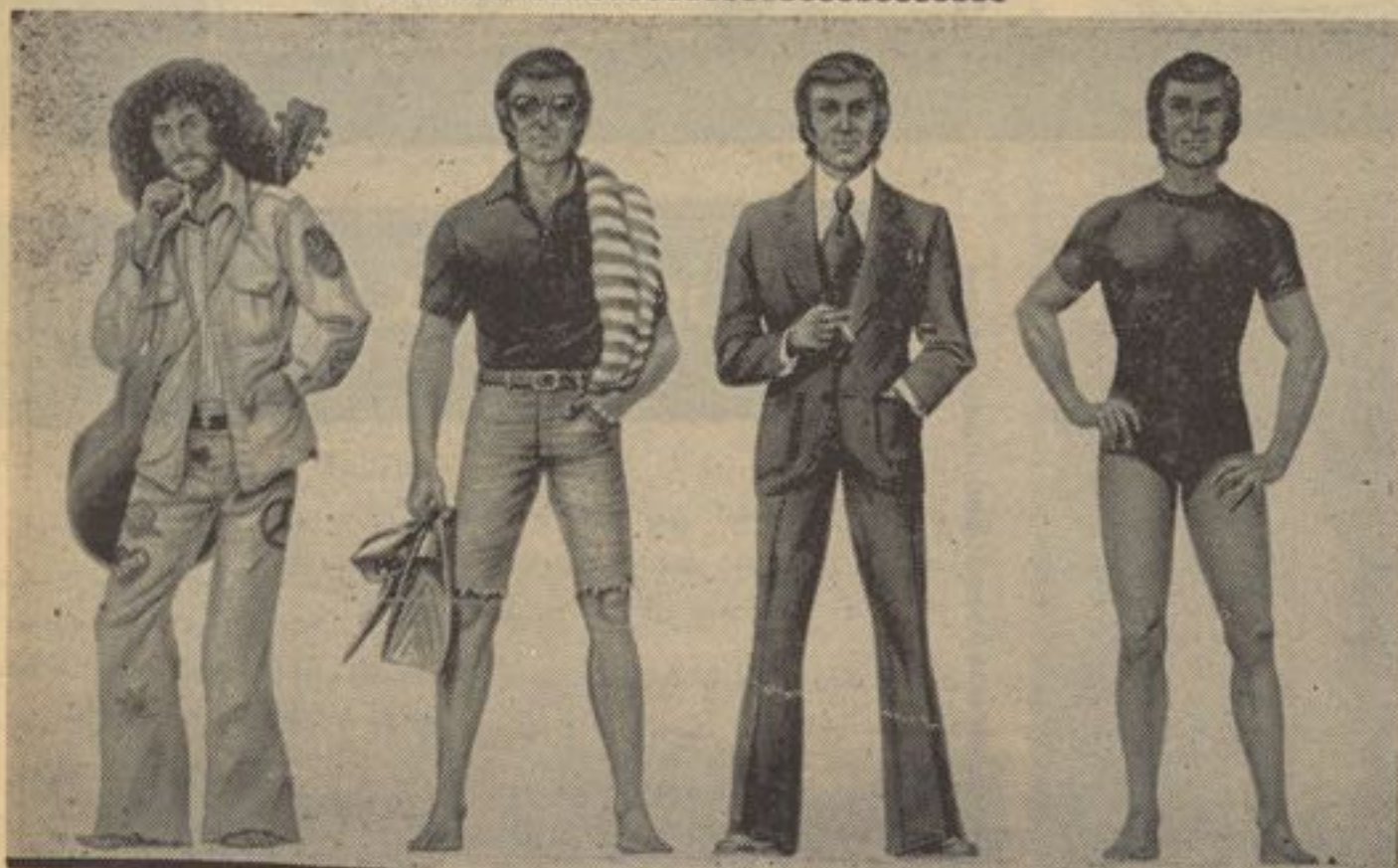
در کوچه و بازار و حتی در بسپای شهری در نظر داشته باشند .

حیف است، اگر درین عصر اقمار جوانی از افکار و افعال مثبت و مفید بسوی خیال های بیجا و منفی متوجه گردد مثلا از راه کتابخانه منحرف شده بسوی قمار خانه شتابد . جای افسوس است اگر جوانی عنعنات باستانی و ملی خود را پشت پا زده بصورت عمدی و یا نا خود آگاه ظواهر عجیب و غریب و جلف را بنام مود تجریمی تقلید کند .

به عقیده من جوان باید قوه یی تمیز و قدرت سنجش داشته باشد تا بتواند حق را از باطل و خوب را از بد فرق بکند . گذشته ازین لابد هر جوانی آرزومند است مصدر کار ها و خدمت خویی برای جامعهی خویش گردد، ولی چونکه کارها همه زاده واهی و اندیشه های ناپاک و مشمتته محال است مصدر کاری شوند از طرف دیگر اندیشه های نیک و کار های مفید هر دو تابع عقل و خرد استند و خرد انکشاف نمی یابد مگر بقوه تفکر .

سر گرمی برای جوانان

قیافه شناسی

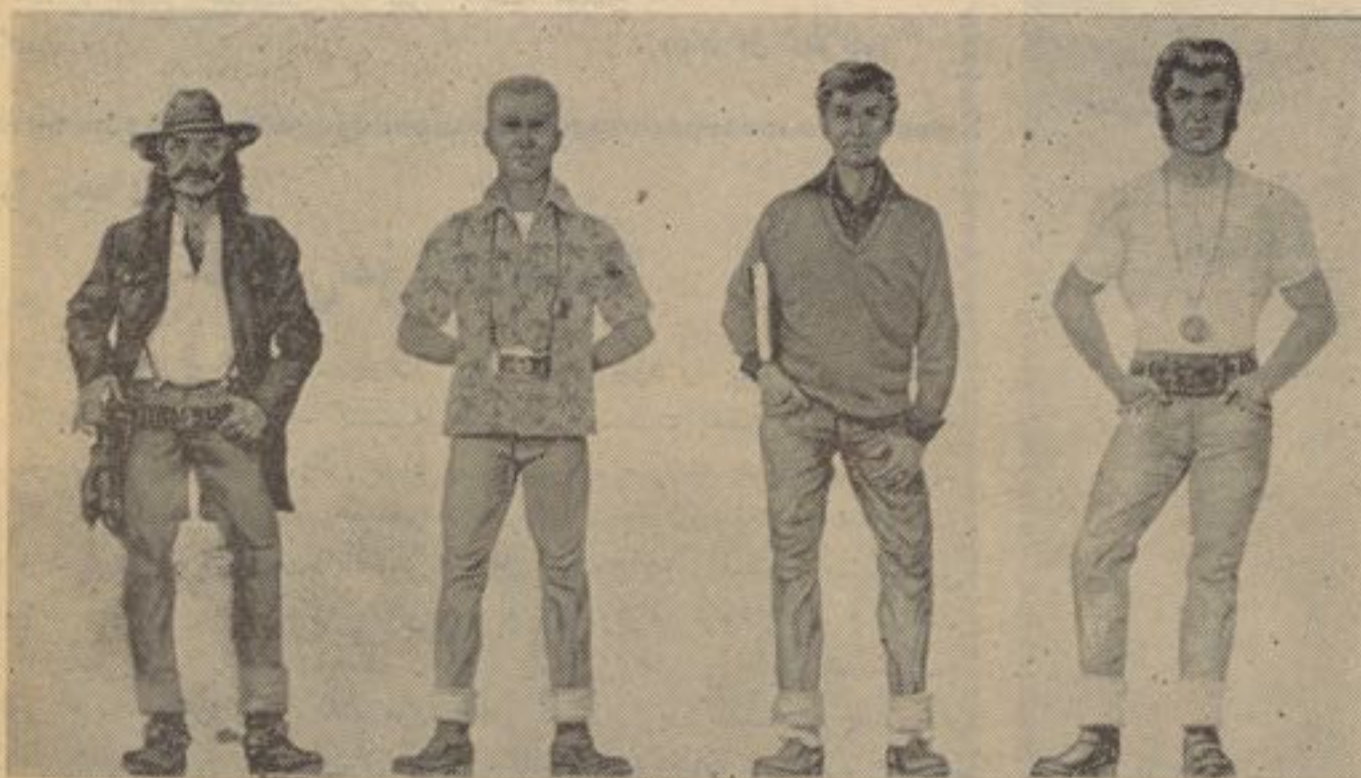
جوانان عزیز!

هریک ازین قیافه و تیپ ها نمایندگی از شخصیت و خصوصیت آنها می نماید. آیا شما میتوانید به ما بگوئید که هر یک ازین چهره ها نمایندگی از کدام نسل نموده و چه وظایف دارند؟

اگر به حل درست و مکمل آن موفق شدید لطفا اسم و آدرس مکمل خود را به ما بنویسید تا نام شما را در مجله نشر نمایم.

آدرس مجله:

مدیریت مجله ژوندون - انصاری-واپ - ریاست مطابع دولتی.

حقیقت

بیکطرف اشعه نمیفرستد بلکه تمام بوده و خود را معرفی خواهد کرد. اطراف خود را روشن میسازد. هر کس توفیق شنیدن حقیقت را ندارد. «شاتو بریان» تربیت یکسان است ولیکن استعدادها مختلف اند. (سعدی) آن آشنایی پیدا می کنیم. «پاسکاز» بزرگترین اختلاف بین انسان حقیقت مدتی می تواند در حجاب و حیوان فهم و فکر نیست بلکه اراده تأخیر و تعویق بماند اما همیشه جوان اختیار است. (روسو)

چیزی را که کمتر میتوان نزد مردمان کوردل یافت چشم حقیقت بین و عشق به حقیقت جویی است. «موند» حقیقت الماسی است که تنها

در جستجوی دوستان قلم

بنده میخواهم که با برادران و خواهران افغانی خود درباره موضوعات علمی، اخلاقی، فلسفی، ادبی مکاتبه کنم.

آدرس - محمد عمر متعلم صنف هشتم (ح) مکتب لیسه نعمان پروان

***

میخواهم درباره هنر رسامی و عیقل تراشی معلومات تازه جمع آوری نمایم. لطفا مرادین قسمت رهنمایی نمائید.

آدرس - فضل احمد متعلم صنف یازدهم لیسه استقلال.

***

اینجانب عبدالخالق از لیسه نادریه!

میخواهم درباره جمع آوری کلکسیون نکت پستی معلومات تازه جمع آوری کنم.

آدرس لیسه نادریه - عبدالخالق متعلم صنف دهم.

***

درباره هنر قدیم معماری افغانستان مخصوصا دوره غزنویان معلومات جمع آوری کنم.

آدرس - لیسه صنایع - محمد فاروق متعلم صنف یازدهم.

***

اینجانب میخواهم درباره آثار قلمی نویسندگان افغانستان معلومات تازه جمع آوری کنم. کسانی که درین مورد میتوانند مرا رهنمایی کنند لطفا به این آدرس مکاتبه نمایند.

آدرس - لیسه حبیبیه - جمیل احمد متعلم صنف یازدهم.

***

خواهان مکاتبه درباره مسایل مختلف حیاتی مخصوصا تربیه طفل معلومات جدید جمع آوری نمایم.

آدرس - میرمنو تولنه نفیسه متعلمه صنف دهم.

نمونه‌ها و خردمندی

از شوهر شکایت دارم زیرا

- به مجردی به خانه می آیدمانند
- زنها آستین ها را بالا زده به دیگ
- پختن و جاروب حویلی شروع میکند
- و هر کسی او را می بیند بمن طعنه می دهد .
- در خرج خانه ممسک است و نام
- آنرا صرفه جوئی می گذارد .
- از وقتی ازدواج کرده ایم هیچ
- روزی نشده که کدام چیزی برایم
- خریداری کرده و آورده باشد .
- هر قدر ازو خواهش کنم یکروز
- هم با من به تفریح و هوا خوری
- برود نمی رود .
- مادر و پدر و برادر هایش را
- از من جدا نمیسازد و دلیلش اینست
- که آنها بر او حق دارند .
- (ارسال ف)
- اندازه اصلی معاشش را بمن
- نمی گوید .
- اقتصاد را در خرج و مصرف
- خود مراعات نمی کند .
- مقدار بیشتر معاشش را بسا
- رفقایش مصرف میکند .
- هر شب یا به خانه رفقا مهمان
- می شود و یا چند نفر را با خود
- بخانه می آورد .
- اگر خلاص شدن برنج، روغن ،
- چای و بوره وغیره را باو اطلاع دهم
- فوراً با من داخل جنگ میشود .
- همیشه وقتی مفلس شود بکس
- هایم را پنهانی تلاشی میکند و پول
- هائی را که مدت ها آنرا ذخیره
- نموده ام به جیب خود می اندازد .
- اگر طغلم در درسهای مکتب از او
- کمک بخواهد فوراً با عصبانیت او را
- تهدید میکند .
- (م.ن از گذرگاه)

قابل توجه والدین :

تا کی مزاحمت؟

شما اگر یکروزی به نزدیک دروازه مکتب ما بیائید خواهید دید که پوره سر ساعت رخصتی یک تعداد جوانک های قد و نیم قد یکی باموهای کشال و دیگری با پاچه های پطلونی که زمین را جارو میکند ، سومی لباس شوخی بتن دارد که انسا ن هیچ فکر کرده نمیتواند از کدام مود پیروی نموده و به چندین لیبلا می فروشی جستجو نموده تا آن لباس

باب دندان خود را پیدا نموده و آنرا بتن نموده است بعضی آنها يك دانه سگرت نیم سوخته هم در دست دارند و همینکه شاگردان رخصت شدند همه بحال آماده باش درآمده و مانند کسی که چیزی را گم کرده باشد و حشت زده بسوی دختران نظری انداخته و هر کدام را با کلمات و جملات و باصطلاح خود شان (پرزه های بقیه در صفحه ۵۴

مودوفیشن

بازدیدك شدن عید حتماً شما بفرک سا ختن لباس استید چون هوا سرد شده سا ختمان يك دریشی را مطابق نمونه بشما مشوره میدهم انتظاب نوع و رنگ تکه مربوط به ذوق خودتان است .

سالاد مفید و اقتصادی

برای تهیه این سالاد صرف یک مقدار زردک زرد با کمی بوره و کریم ضرورت است .
 زردک ها را بنهر مقداری که لازم می دانید پاک شسته و با کارد یا جاقو روی آنها تراش نمائید. بعد توسط ماشین پیاز تراشی آنها تراش نمائید . از مقدار تراش کردگی در بشقاب ها انداخته مقداری بوره برویش پاش دهید و یک قاشق کوچک کریم بالایش علاوه نمائید . سالاد خوشمزه بدست می آید .

برای زیبایی شما

اگر شما دارای جلد روغنی هستید بکشید غذا هائی صرف نمائید که ونوک بینی شما جلایش دارد درین صورت از استعمال کریم های چرب بصورت جدی خود داری نمائید. ونیز از مرکباتی که دارای ترکیب الکل باشد بشکل کریم استعمال نمائید. برای رفع جلایش نوک بینی کریم ها و پودر های مخصوص در بازار وجود دارد و می توانید بمشوره دکتور جلدی یکنوع آنها انتخاب و استعمال نمائید .
 هر گاه در ناخن های تان شکستگی بوجود آمده، می توانید بمشوره دکتور فامیلی تان روزانه ۱۰ قطره ویتامین (آ) نوش جان کنید. و نیز

بقیه صفحه ۵۷

نکته های در باره زن

- تمام تعضلات و استدلالات مرد بایک عاطفه زن برابری نمی کند .
ولتر
- زن ممکن است بر هوای نفس خویش غالب شود و لی بر عادت خود نمائی و تظاهر غالب نخواهد شد .
(.....؟)
- خشم زن مانند برق الماس می درخشد و لی نمیسوزاند .
تاگور
- زن در وقت دوستی غیر از محبوب خود چیزی را نمی بیند و هر چه عاطفه، مهربانی و لطف و فداکاری داشته باشد ، تنها برای او بکار می برد .
الفونس
- خداوند شایستگی زن را در قلب او قرار داده .
لا مارتین
- هر جا که زن مورد احترام است، مرد ها آزاده و با تقوی هستند .
کارانیس

نامه شمار سید

مطالعه کنید تا در آینده پشیمان نشوید .

• • •

بیغله م از جاده میوند !

مادرین مورد هیچ چیزی گفته نمیتوانیم بهتر است از اعتمادی که بشما از طرف خواهر خوانده تان شده باو مشوره لازم و مفید بدهید .

• • •

خواهر محترمه میرمن ع

به عقیده ما مقصر شوهر تان است نه شما زیرا موضوعی که شما تذکر داده اید بیشتر باو متعلق است .

• • •

محترمه ح. س !

در صورتیکه به شوهر تان اطمینان کامل دارید بگذارید خودش موضوع عین حال شخص مورد نظر را خوب را فیصله نماید .

محترمه ن . از نادرشاه مینه !
 ممکن برای اکثر خوانندگان مجله نشر اینچنین موضوعات تکراری باشد

با آنها می کوشیم در آینده نظر شما را عملی سازیم .

• • •

بیغله ت از پروان !

اگر از ما می شنوید قطعا باین حرف ها فریب نخورید و بکشید تحصیلات تانرا تکمیل نمائید و در عین حال شخص مورد نظر را خوب را فیصله نماید .

از بسکه بچه مه پیش رو میکنی بیخی پس رفته شده

ورزش

تیم ملی تنیس انتخاب شد

نجیب حمید که نفر دوم تیم ملی تنیس است و سال گذشته قهرمان تنیس در کشور بوده از پنج سال به این طرف سابقه سپورت تنیس را دارد.

مسافرت های در خارج کشور نیز کرده است و در تاشکند و آذربایجان نیز مسابقه نموده است او که متعلم لیسه استقلال است تا بحال ۵۰ دفعه مسابقه داده است و در حدود هفتاد کپ بدست آورده است. وی میگوید که تشویق ریاست المپیک آینده درخشان این سپورت را اکنون نوید

ریاست المپیک تهیه لوازم و وسایل این سپورت از جمله اقدامات تیمست که در بهبودی این ورزش در کشور نقش اساسی دارد.

دید و بازدید های تنیس بازان و بطور عموم از همه ورزشکاران کشور نقش عمده در بهبودی سپورت آینده کشور دارد. البته بدون تشویق و مسافرت های ورزشی بهتر شدن سپورت در کشور امکان ندارد تشویق و همکاری اخیر ریاست المپیک امید واری ما را در آینده سپورت بطور عموم در کشور بیشتر ساخته است.

اول تیم ملی تنیس است ۱۳ سال قهرمان تنیس در افغانستان بوده اکنون هم قهرمان می باشد پانزده سال مسابقه در این ورزش دارد در همه مسابقات داخلی تنیس اشتراک و وزیده، پنج مسابقه بین المللی در ممالک جاگارتا، تهران، اندو نیزیا سنگاپور، بنکاک انجام داده است در مسابقات دوستانه در هند، شوروی نیز اشتراک ورزیده است. عمر - سراج ۲۵۰ کپ در مسابقات مختلف بدست آورده است. عمر سراج در مورد بازی تنیس و شرایط بهبود یافتن آن گفت، تشویق

تیم ملی تنیس بعد از یک دور مسابقه که مدت سه هفته را در بر گرفت از بین اعضای تنیس بازان کشور اخیرا انتخاب گردیده است و تیم تنیس دارای هشت عضو میباشد. این تیم از طرف ریاست المپیک طور انتخاب گردید که تنیس بازان به سه دسته الف، ب و ج از لحاظ لیاقت دسته بندی و بعدا مسابقات جهت ارزیابی آنها انجام گرفت. ابتداء مسابقات در بین اعضای گروه (ج) صورت گرفت و از آن جمله فقط یک نفر حق شمول را در گروه (ب) پیدا کرد.

مسابقات دیگر به صورت ناک اوت در بین گروه (ب) صورت گرفت در نتیجه توانست شامل گروه (الف) گردد.

مسابقات گروه (الف) به سیستم لیگ انجام گرفت در نتیجه هشت نفر بحیث اعضای تیم ملی که عبارت اند از شباغلی محمد عمر سراج نغراول نجیب حمید نفر دوم، اشرف اعتمادی نفر سوم، میرزا محمد نفر چهارم، قادر نفر پنجم و کبیر نفر ششم. عبدالولی نفر هفتم، سلطان مصعود نفر هشتم انتخاب گردیدند. یک منبع ریاست المپیک گفت: این تیم مانند سایر تیم های ملی در مسابقات داخل و خارج اشتراک می ورزند و آنها از تمام امتیازات که سایر تیم های ملی دارند برخوردار می باشد. ما برای اشنائی بیشتر اعضای تیم ملی تنیس مصاحبه های مختصری با آنها بعمل آورده ایم که اینک مطالعه میکنید.

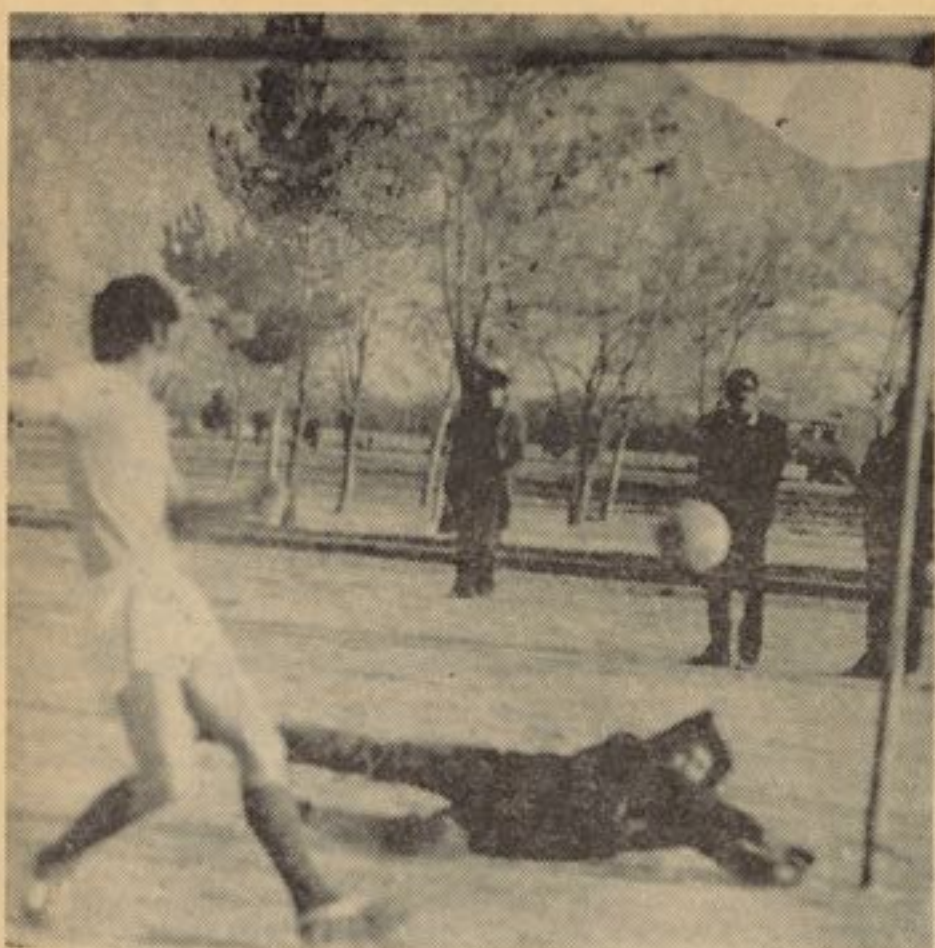

شباغلی عبدالوحدید اعتمادی رئیس المپیک با اعضای تیم ملی تنیس

شباغلی محمد عمر سراج که نفر

در تور نمنت خزانى فوتبال پوهنتون، پوهنځى زراعت قهرمان

شناخته شد

يکتن از فوتبالها حين پرتاب توپ در گول

تورنمنت خزانى فوتبال پوهنتون کابل که از ۴ عقرب به اینطرف به شکل دبل ناکاوت آغاز یافته بود، تیم پوهنځى زراعت مقام اول را کمایى کرد .

سلسله مسابقات فوتبال چنين ادامه یافت .

در این مسابقات پوهنځى طب مقابل اقتصاد غالب، ساينس مقابل و ترنرى غالب انجنيرى مقابل ساينس، پولى تخنيک مقابل حقوق زراعت مقابل ادبيات

پولى تخنيک مقابل طب، ادبيات مقابل ساينس، زراعت مقابل انجنيرى اقتصاد مقابل طب، ادبيات مقابل اقتصاد، انجنيرى مقابل و ترنرى، ادبيات مقابل طب، ادبيات مقابل اقتصاد، انجنيرى مقابل پولى تخنيک، ادبيات مقابل انجنيرى، زراعت مقابل ادبيات غالب گرديدند .

در این مسابقات پوهنځى زراعت مقام اول، ادبيات دوم و انجنيرى مقام سوم را بدست آوردند .

داده است و در حدود ۴ کپ بدست دارد . وی محصل پوهنځى ادبيات میباشد و به آب بازی و فوتبال علاقه دارد . موصوف تشويق و ترغيب رياست الميک را در بهتر ساختن ورزش کشور بطور عموم و بطور مخصوص در تیم تينيس مهم می پندارد . بناغلی کبير در سپورت های فوتبال ، بنگ پانگک آببازی وغيره علاقه و دسترسى دارد .

سلطان مصعود نفر هشتم تیم ملی تينيس انتخاب گرديده و از ۶ سال به اینطرف سابقه بازی تينيس را دارد و تا بحال ده بار مسابقه داده است و ۳ دانه کپ بدست دارد . بناغلی کبيرالله عضو ششم تیم ملی تينيس هفت سال سابقه این ورزش را دارد و تاکنون بیش از ۱۳ کپ

میدهد . و چون استعداد در جوانان ما وجود دارد امید است این گونه رهنمائی ما و تشويق مقامات مسول سپورت ، در شناسایی این سپورت و سهم گیری تیم های مختلف سپورت منجمله تیم تينيس در مسابقات بين المللی کمک زیادی می نماید .

اشرف اعتمادی نفر سوم تیم ملی تينيس انتخاب گرديده و از ۹ سال به اینطرف سابقه این ورزش را دارد در مسابقات داخلی اشتغال ورزیده است در هند نیز مسافرت کرده و در مسابقات تينيس اشتراك کرده است ۲۶ کپ از مسابقات مختلف بدست آورده است . موصوف مسافرت های ورزشی و تشويق رياست الميک را در بهتر شدن این ورزش نقش عمده می شمارد .

میرزا محمد نفر چهارم تیم ملی تينيس میباشد و از پنج سال به اینطرف به بازی تينيس اشتغال دارد تا بحال در حدود ۳۰ بار مسابقه داده است و ۶ عدد کپ از مسابقات مختلف بدست آورده است . موصوف در فوتبال هم دسترس دارد .

گوشه ای از جریان مسابقات تیم ملی تينيس

گذرگاه

تبسم

کانفسکی

مترجم ژوف بین

علاج کویه

علاج کویه

مشکل است از شر آنها رهایی یابم. قازها موجودات بسیار شله ای هستند آنها به تشناب میروند و تمام روز با آبی که در تب ذخیره شده غسل میکنند. اگر از راه دروازه آنها را برون مینمایم از راه دریچه دو باره میانند. همه آنها را در بر نده منزلم راندم و نمیدانستم چه کنم. دوستانم به دیدنم آمدند و از احوالم جویا شدند. موضوع را به آنها گفتم. یکی از آشنا یا نم که شغل شکار دارد بمن مشوره داد: - تفنگ راجان شان بر دار و یکسره هدف قرار بده تا آنکه بدانند «یک من آرد چند فتیراس».

رفتم و یک تفنگ شکاری دو میله خریدم. به خانه آمدم و بعد از هردو ساعت یک قاز را هدف قرار دادم و به اسفل السافلین روانه اش کردم. من به این سادگی ها که شکار چیان طیور را شکار می کنند از تفنگ آتش نمیگرم بلکه از کلکینچه اتاقم میل تفنگ را بیرون کشیده هردو میل آنرا یک جا خالی می نمودم.

واقعا پس از هر فیر یک قاز به هوا بلند می شد و می افتید، ولی همسایگان سر شکایت بلند نمودند و به مدیر ناحیه گفتند که من راحت آنها را برهم زده ام. او مرا احضار کرد و توصیه نمود تا پس از آن مزاحم نشوم.

و برای اینکه آواز تفنگ را همسایگان نشنوند، بپا زار رفتم و بخریداری قالبین پرداختم. قالبین ها را در دیوار های خانه آویزان نمودم تا همسایگان صدای تفنگم را نشنوند. از بس تعداد قالبین ها زیاد بود در منزلم دو باره کویه پیدا شد. و دوستان برایم مشوره دادند تا: - چلیپاسه ها را به خانه بیاورم...

عشتم خود را به روی اسفالت جاده انداخت و مرا از شر خود خلاص نمود و لی حالا گویا در منزلم کرایه نشین های جدیدی را جا داده ام و

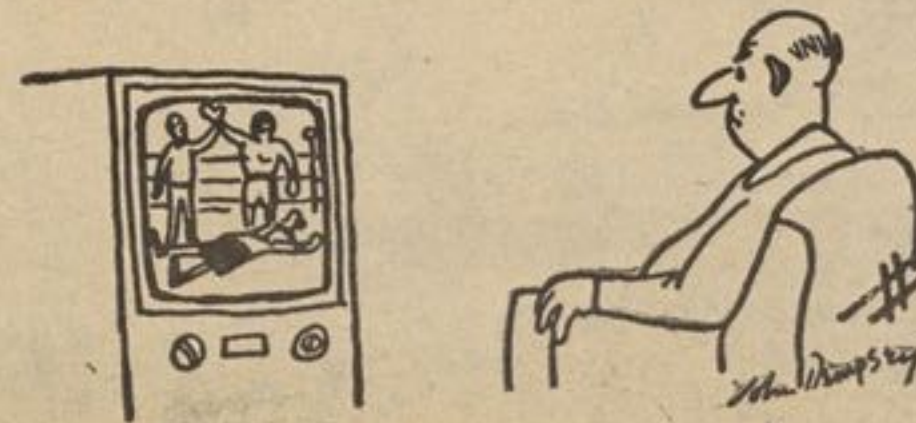
در منزل ما کویه راه یافت و هر طرف خانه را بادل بیغم گشت و هر چه از پوست و پشم یافت بقدر اشتها نوش جان کرد. راستی نزدیک بود دیوانه شوم نمی دانسم چه کنم؟ بودر دی. دی. سی پاشیدم، در الماری ها نفتالین گذاشتم، هر چه کردم ثمری ازان ندیدم. دوستان را مطلع ساختم و از آنها مشوره طلب نمودم.

بمن گفتند: بسیار ساده است، چلیپاسه ها را جمع کن در خانه رها نما و در اندک مدتی از شر کویه خلاص خواهی شد.

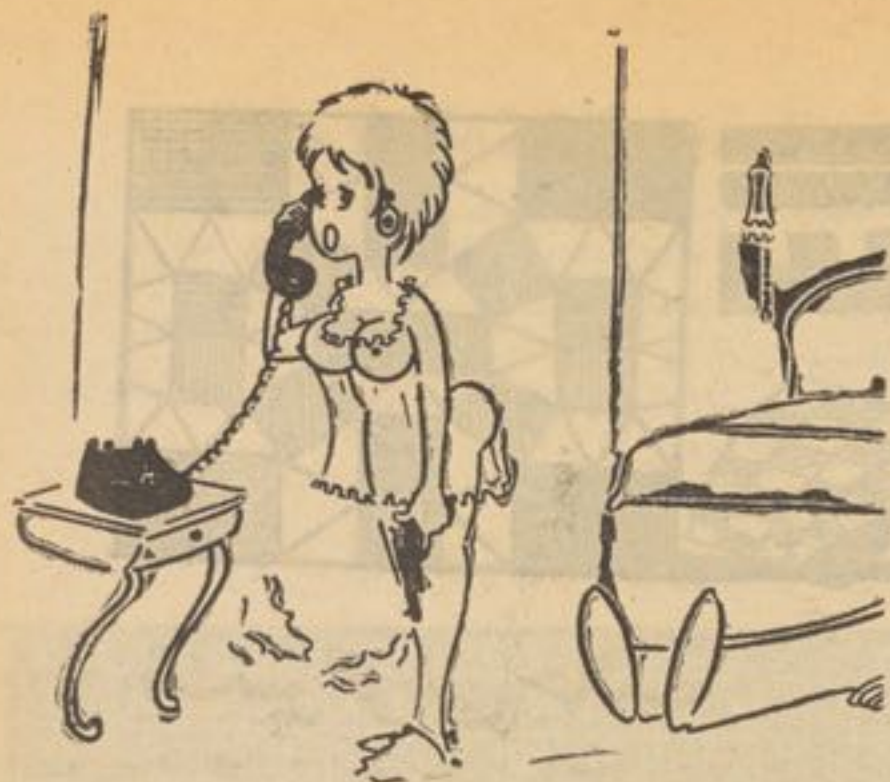
همان کردم که دوستان بمن گفتند. واقعا کویه از منزل ما کم شد و لی تعداد چلیپاسه ها آنقدر زیاد شد که زندگی را بر من تنگ ساختند. هر طرف که میدیدی چلیپاسه باز هم چلیپاسه، در دیوار چلیپاسه، در رختخواب چلیپاسه، در دهلیز و در همه جا چلیپاسه.

دوستان و آشنایان از حالم گواهی یافتند و به سر و قدم رسیدند. - قازها دشمن چلیپاسه اند. اگر در منزل چند قازی داشته باشی، چلیپاسه ها را می بلعند و ترا بیغم می سازند.

رفتم و قاز هائی را خریدم و به خانه آوردم. بعد از چند روز متوجه شدم که آخرین چلیپاسه از پنجره منزل

از بالا به پائین بدون شرح

بلی ! فکر میکنم قتل رخ داده باشد .

بدون شرح

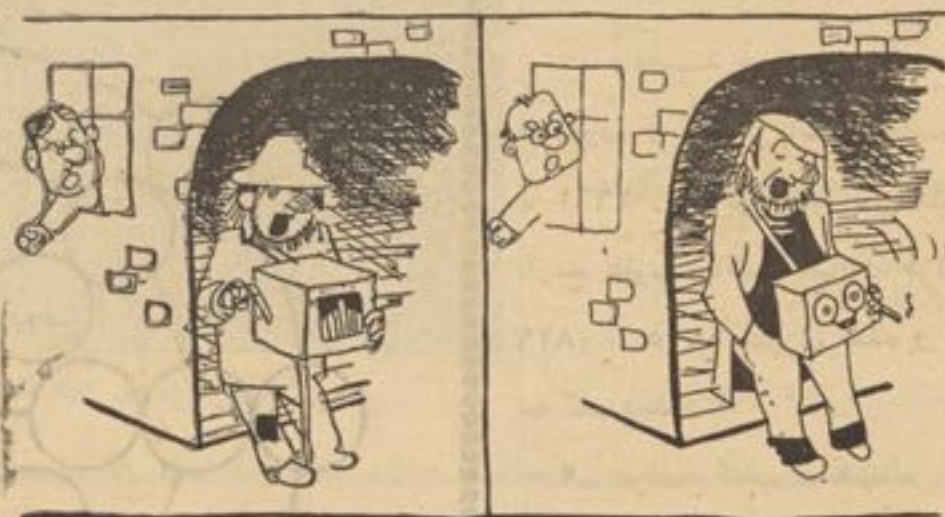
اولی : چرا بادنده به دستم زدی ؟
دومی : بخاطری که بدانی با یک
پروفیشنل همبازی هستی .

فرزندم ، زمانی مردم روی زمین
توسط این طور ملخها پرواز میکردند

بدون شرح

راه غنی شدن از طریق مزا حمت

بدون شرح

بدون شرح

سال نوتان تبریک پلنگ ها

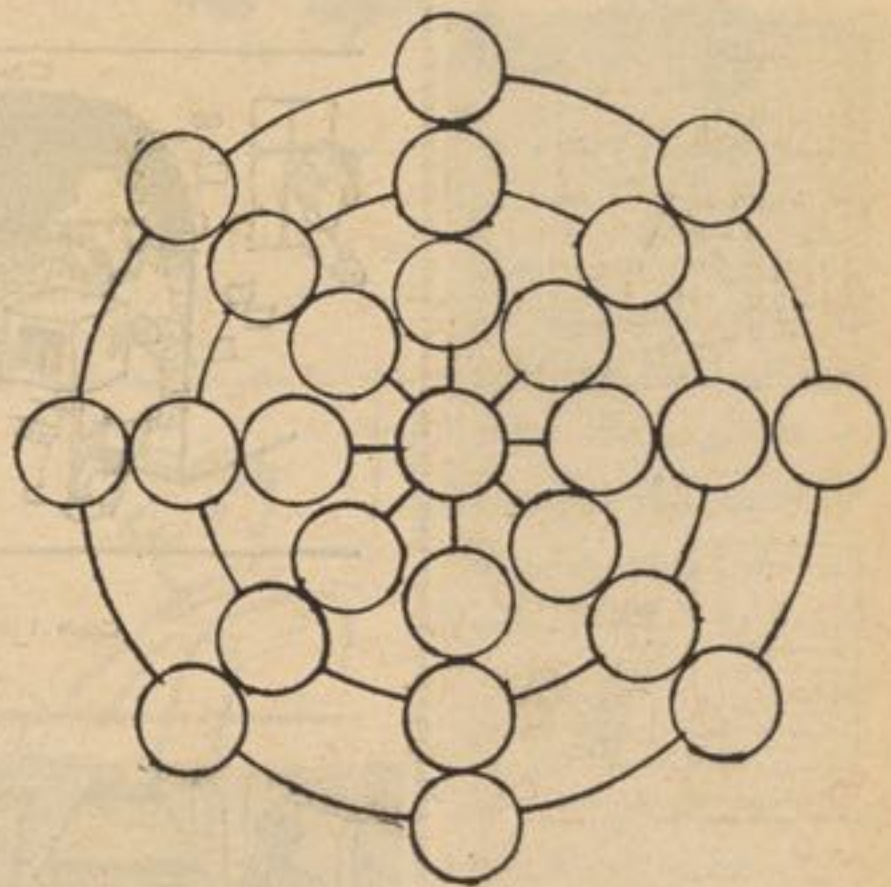
بدون شرح

يك سرگرمی جالب

در این دایره ها اعداد متوالی از يك تا بیست و پنج را طوری قرار بدهید که هم هر قطر آنها اگر جمع کنیم عدد ۱۰۰ حاصل شود و هم هر

يك از محیط های آن این عدد را به دست دهد .
کوشش کنید که جواب آنرا پیدا کنید ، اگر نتوانستید در شماره
آینده جوابش تقدیم خواهد شد .

اطلاعات عمومی خود را بیازمایید

- ۱- دانشمند فرانسوی که علاوه بر دانش ریاضی و فزیک ، فیلسوف هم بوده و ضمناً ماشین حساب را اختراع کرده است و از سال ۱۶۲۳ تا ۱۶۶۲ زنده بوده چه نام داشت ؟
۲- مورخ آلمانی که مخصوصاً در تاریخ علوم ریاضی مهارت فراوان داشته و زندگانی نیش در فاصله ۱۸۲۹ تا ۱۹۲۵ سپری شده و کتاب درسی از تاریخ ریاضیات از اوست چه نام داشت ؟
  - ۳- مولف کتاب مناقب ابرقین در احوال مولانا جلال الدین بلخی و فرزندان و جانشینان او و مشایخ طریقه مولویه که برای تألیف آن از سال ۷۱۸ تا ۷۲۴ هجری زحمت کشیده است چه نام داشت ؟
  - ۴- عارف مشهور غوری که در ۷۱۸ هجری در مرآت وفات یافته و مثنوی زادا لمسافرین و کنز لرموز و کتاب نزهة الارواح از او باقی مانده و سوالات عرفانی از محمود شبستری سبب نظم گلشن راز گردیده است چه نام داشت ؟
- جواب در شماره آینده تقدیم می شود .

جدول اطلاعات عمومی

ن	ل	ف	ل	۱
ن	ل	ف	ل	۲
ن	ل	ف	ل	۳
خ	خ	ف	ل	۴
خ	ل	ف	ل	۵
ل	ف	ل	ل	۶
ل	ل	ل	ل	۷
ل	ل	ل	ل	۸
خ	خ	ل	ل	۹
خ	خ	ل	ل	۱۰

طرح کننده هونسه بشیر
ژوندون

- درین جدول ده کلمه که دو حرف (ف) و (ل) در آنها مشترك است باید مورد بحث قرار میدهد .
- ۵- نادار و کسی که سرمایه خود گنجائیده شود شرح و تعریف کلمات را از دست داده باشد .
- ۶- جمع فلك .
- ۷- آلتی است که دروازه ها به وسیله آن بسته میشود .
- ۸- ...منشین نه وقت بازی است وقت هنر است و سر فرازی است .
- ۹- مرج و معمولاً هر چیز تند را هم میگویند .
- ۱۰- طلا و آهن هر دو زیر این عنوان می آیند .

جواب مساله شطرنج

شماره ۳۵

مهره ای که در خانه (۲ ه) می باشد به خانه (۳-د) برده شود . بدین قرار است .
در این صورت سیاه هر حرکتی بکند سفید با حرکت اسب آنها مات خواهد کرد .

جواب ستاره شناسی

بار باراً سترا یسن .
جواب آزمون نظر
شماره يك و شماره هفت

پاسخ سوالات شماره ۳۶

جواب اطلاعات عمومی :

- ۱- دانشمندی که برای اولین بار کسوف آفتاب را پیش بینی کرد «طالس ملطی».
- ۲- دانشمند فرانسوی که در فاصله ۱۵۹۶-۱۶۵۰ زندگی میکرد. «رنه دکرت» بود.
- ۳- نابغه انگلیسی که قانون جاذبه عمومی را کشف کرد اسحق «ایزاک نیوتن» بود.
- ۴- دانشمند اسکا تلندی که کاشف لکارتیم است «جون نیر» بود.

جواب سوال حسابی :

تعداد کتابها ۲۵۱۹ جلد است، راه حل این سوال پیدا کردن عددی است که بر تمام اعداد از یک تا ده قابل قسمت باشد و آن عدد ۲۵۲۰ میباشد. وقتی که از این عدد یکی کسر کنیم عددی میشود که بر هر یک از اعداد «از یک تا ده» قسمت نمایم، باقی مانده آن یک واحد کمتر از خارج قسمت میشود و آن ۲۵۱۹ است.

جواب شعر را پیدا کنید :

دلا عشق آسان گرفتی وترسم که آهسته آهسته دشوار گردد
جواب آیا این شاعر :

وی میرزاقلی نام داشته و تخلص میلی هروی است.

جواب پیدا کردن عدد :

را از این مما در آن است که همیشه مجموع مکعبات سه عدد متوالی بر عدد ۹ قابل قسمت می باشد.

جواب سوالات شماره ۳۵

جواب مسأله اسب

ننگرهار، سمنگان، زابل، غزنی، پکتیا، هرات، کند هار، فاریاب، بلخ، پروان، فراه، هلمند و بغلان.

جواب تقسیم بر ۱۱ :

عنوان این سوال سهوا تقسیم بر ۱۱ چاپ شده بود، بهر حال جواب آن اینست . ۹۸۷۶۵۴۳۲۱۰

جواب اینجا کجاست

یوهنتون الازهر واقع در قاهره مرکز جمهوریت عربی مصر است.

۳۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
X	۲	ج	ع	ل	ا	X	۱	د	ر	د	ا	ن	ا	س	ا	ک	ل	ا	X
X	۱	ک	س	ا	ل	ا	X	ن	ی	ر	س	ا	ک	س	ا	ک	س	ا	X
X	ع	ا	د	ا	ل	ا	X	س	ا	ز	ر	ا	ز	ر	ا	ز	ر	ا	X
X	ه	ر	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X
X	ا	ن	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X
X	ا	ن	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X
X	ا	ن	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X
X	ا	ن	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X
X	ا	ن	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X
X	ا	ن	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	ی	ز	X

صورت حل جدول اطلاعات عمومی شماره گذشته :

این مورخ و وطن کیست؟

در سال ۵۸۹ متولد شده است. مولدش جو زجان بود، وزند گانیش در غوغو گذشته است، مدتی هم در سیستان و پس از آن در هند زندگی میکرد، کتابش در تاریخ عمومی است که از قدیمترین زمانها تا عصر خودش را به انشای فصیح بیان کرده و این کتاب با حواشی و توضیحات مفید در کابل به طبع رسیده است نام خودش و کتابش را بنویسید.

حل کنندگان

کسانیکه در این هفته جواب صحیح فرستاده اند عبارتند از :

محمد قاسم لعلی، شیرین دل حکیم سلیمان عبدا للهی، محمد نذیر

یکتاپرست، جمشید فقیر، شیر احمد

متعلم صنف ۱۲ لیسه نادریه، عبد

السیحان از لیسه انصاری، غلام قادر

از قلعه موسی، نور احمد خیاط،

ضیاء احمد خالقی، سلطان احمد و

یک نفر دیگر که امضای خود را

واضح ننوشته است.

اصل این شعر چیست

شعری که کلمات آن در هم ریخته شده است و در اینجا از نظر شما میگذرد، صورت صحیح آنرا پیدا کنید :

باش جای بدان تگو با خار گل
باش جای بد نیکان با خار

یاد داشت

درین هفته چند جدول به شعبه سرگرمی و مسابقه رسیده است که چون از نظر فنی قابل استفاده نیست از طبع و نشر آنها معذرت میخواهیم و از همکاران عزیز خواهشمندیم که جدولها را به یک روی کاغذ بی خط با رنگ توش رسم کنند و جواب آنرا هم در ورق جداگانه بنویسند.

یک سرگرمی حسابی

به دوست خود بگویید: عددی را در ذهن خود انتخاب نماید و آنرا در عددی که یک واحد کمتر از مجذور یا مربع آن می باشد ضرب کند و حاصل ضرب را به شما بگوید شما میتوانید به آسانی، عددی را که او انتخاب کرده است پیدا کنید.

راه حل این معما چنین است که وقت کنید تا عددی را که مکعب آن کمی بزرگتر از حاصل ضربی باشد که او داده است پیدا نمایید جواب دوست شما همان عدد است. بطور مثال، دوست شما عدد ۴ را

انتخاب میکند، مربع ۴ عدد ۱۶ می

باشد و یک واحد کمتر از آن ۱۵

است که چون ۴ را در آن ضرب کنیم

۶۰ میشود مکعبی که کمی بزرگتر

از ۶۰ باشد عدد ۶۴ است که مکعب ۴ می

باشد و جواب دوست شما هم ۴

است.

یا اگر ۱۰ را انتخاب کرده باشد،

مربع ده صد است و یک واحد کمتر

از آن ۹۹ میباشد که چون در ۱۰

ضرب شود ۹۹۰ می شود، نزدیکترین

عدد مکعب به ۹۹۰ عدد هزار است

که مکعب ۱۰ میباشد.

این پاسخیابی از آن سبب به

نتیجه میرسد که همیشه هر عدد

را وقتی که در یک واحد کمتر از

مربع خودش ضرب کنیم، حاصل

ضرب مساوی تفاضل همان عدد از

مکعب خودش میشود.

آخرین نوازش

ترجمه و تنظیم از: قاسم صیقل در شماره گذشته خواندید :

از چندی به اینسو ، ما در «پال» مریضی است و دکتر وضع صحیحی
او را خیلی خطرناک خوانده است البته علت عمل مریضی او بغا طری است
که همسرش وی را ترک گفته و بازن دیگری زندگی میکند. «پال» در صدر
آنست که پرود ، پدرش را مجبور سازد تا دوباره بخانه بر گردد .
و اینک بقیه داستان :

اما وقتیکه خبر کردند ، پدرت با زن دیگری طرح
دوستی برنختم ، با بدعقب سزاگشتند

اینرا میروالم ، تو یگانه نروت من هستی -

لم است دیوانه شوم

از وقتیکه با تو آشنا شدم ام ، در سال مکتب محمود ،
الیه آنها هم از زمین شناسایی رضایت کامل داشتند

ایلی «داسین» ادامه میدهد : « واقعاً زحمتهای او معلوم بود
که بسیار نداشت و بیرون آن است »

مکن است ، اما اینجا پریشانی او محض به خاطر آنست
که دیگر انتظار
بجاسم را ندارد .

تو بسیار سنگدل هستی

« ایلیانول » نزد دوستش
پسین حالا مادرت تمییز کرده بود ،
اما او را مکتب شوم

حقاً از خاطر من نداشت است

چرا ؟ چه کرده ؟

من رشتها ندارم ، از چند روز میگذرد
که حالم خوب نیست .

من مادرم را قرب میکنند
پرودی آنها زخمی بر
مشقتی داشتند . آنها هم
بمیغور ، که جهت خود را خورد
مندانم .

صفر
اول

چه؟ طغی؟ پال... از دنیا موضوع چیزی میماند

نه... میخواستم اینرا برای من بگیرم.
اما وقتی که از سر یعنی مادرش با
من حرف زد، نفوذت کردم کرد
را بیشتر ناراحت ساختم.

دستگاه عظمی را دارم

ناراحت نباش، من پیش از چند ساعت اینجا نیستم.
فردا صبح آقا میبرایم پیدا خودم کرد.

البته چند روز بعد این موضوع
را برایش فرستم گفت.

تا نسیم از دانشگاه نیستیم تا
دیروقت ترا در اینجا
جا به جا کنم، چقدر چند روز
بعد خانم را ستاد و بیشتر
از این آقا میفرماید.

بله، روزی نمیفرمایید.

گفت که یکی از دوستان
من است

فردا
آقا پال... کسی که را در تلفون میفرماید

پال... گوشه را سگدار

چون شد! اول من
چون میفرماید
۱۲۵
بهمه دارم

چونکه من میفرماید...
فقط میفرستم با حرف
بفرماید، هرگز نمیفرماید
بعد از چند چیز را برایشان
میفرماید، پیش از آنکه
دقیقه بعد من در آنجا
بسیار دستم را میفرماید

از آن طرف تلفون

سها میفرماید...
میخواهد که همه کارها را
من میفرماید...
دست راست...
کند...
مفردم

عشق پیروز مند کلارا اهل

ترجمه رهجو

برای سالها او به تنهایی دست به نبرد زد تا به کمک اطفالی
بشاید که مادرشان در چنگال اهریمن اعتیاد به موادمخدره
دست و پای می زنند

درفسای این خانه محبت پاک مادرانه موج می زند .

هر صبحی که آفتاب انوار طلایی اش روی محله ی هارلم (محله ی سیاه پوستان م) نیویارک می ریزاند ، کلارا اهل در تپوتلاش آماده درست کردن صبحانه برای ۳۷ نفر طفلش می باشد اطفالی که او ایشان را با عشق و دوستی پذیرفته است .

این کار طاقت فرسا برای کلارا بیوه ی ۶۸ ساله تکلیف آور نیست بلکه او توانایی آن را دارد تا با مهربانی و محبت دست پروری همه ی این کودکان داغ دیده بزند . ولی براستی پذیرفتن این واقعیت رویایی و تخیلی بنظر می رسد . فقط یک سال پیش او اکثر این کودکان را در ایازتمان پنج اتاقه اش نگهداری می کرد، در آشپز خانه کوچکش غذا می داد ، و آنها را

این بزرگوار و روح عالی کلارا اهل است که پذیرفته تا کودکان زغالی را که معتاد بوده و اکنون به شدت مورد مراقبت طبی قسار دارند ، زیر حمایت و توجه خودش قرار داده و آنان را در یک فضای سالم حیاتی و روانی پرورش بدهد . او به کمک دخترش لوراین اهل که استاد مکتب عالی معلمین بوده و نامزد درجه ی دکتورا در رشته پرورش اطفال در یوهنتون نیویارک می باشد توانسته است تا چنان یک موسسه خدمات اجتماعی را بنی ریزی نماید که در آن فضای سالم احساسات انسانی موج بزند .

این بزرگوار و روح عالی کلارا اهل است که پذیرفته تا کودکان زغالی را که معتاد بوده و اکنون به شدت مورد مراقبت طبی قسار دارند ، زیر حمایت و توجه خودش قرار داده و آنان را در یک فضای سالم حیاتی و روانی پرورش بدهد . او به کمک دخترش لوراین اهل که استاد مکتب عالی معلمین بوده و نامزد درجه ی دکتورا در رشته پرورش اطفال در یوهنتون نیویارک می باشد توانسته است تا چنان یک موسسه خدمات اجتماعی را بنی ریزی نماید که در آن فضای سالم احساسات انسانی موج بزند .

ممکن اتاق های رهایش اهل بزرگ شده باشد ولی این خود به فضای بیشتر دوستی و محبت نیاز دارد . او می گوید : (عقیده دارم که هر کس برای کاری آفریده شده است و روی همین دلیل است که موفق می شوم کار به این بزرگی را بدون داشتن شوهر و پول کافی به پیش ببرم) در حقیقت ایجاد خانه ی اهل تازه ترین ورق در زندگی پراز دوستی اومی آفراید . این زن اولیسن اطفال مادران معتاد را در سال ۱۹۶۹ پذیرفت و لی همراه با اطفال خودش فرزندان دیگران را پرورش داده است . این اطفال نه تنها تحصیلات عالی را بیابان رسانیده اند بلکه برای خود شان زندگی پراز روشی را برآه انداخته اند . میرمن اهل این کار بزرگ را با خاطری بدوش گرفت که بصورت واقعی معنی کلمه (مادری) را می داند . او فکر می کند که محبت مادرانه یکی از ضرورت های اساسی پرورش نسل حسای

کلارا اهل اطفال دیگران را مانند کودکان خود دوست دارد .

درد ها و نیاز مندیهای شان تعاطی افکار نمایند. در آنجا بانتظار می نشینم، هنگامیکه می فهمند که من هم با علاقمندی میخواهم در باره پروگرام (دنیای جوانان) رادیو به مجله ژوندون گزارشی تهیه نمایم، رضایت و خشنودی در چهره های شاداب شان نمایان میشود، توصیف و تمجید را از مجله ژوندون آغاز میکنند، موقع را مغتنم شمرده سوالاتی را که قبلا در ذهنم مرور کرده ام، بدینسان با پرو دیو سر پروگرام بعد از مقدمه چینی مختصری طرح مینمایم.

در پروگرام دنیای جوانان رادیو افغانستان بعقیده من روی اینمو ضوع که چگونه خود را با شرایط زندگی نوین در عمل وپراتیک دم ساز، هموا و هماهنگ سازیم، بیشتر صحبت و نشرات باید صورت بگیرد، مشکلات و پرابلم جوانان که در همه جا در صف نخست قرار دارد نیاز مند یهای زمان این قشر مستعد و پر تحرک، باساس درک واحساس مسوولیت ملی و اهداف ملی ودر نظر گرفتن ارمان ملی که به یقین کتله جوان نیز بدان علاقمند و آگاه هستند، در پروگرام دنیای جوانان گنجاینده شود، گره گشایی این مسایل باساس و همنمود ههای علمی و برابر با موازین جهان بینی علمی، بر طبق قانون نمندی علم تکامل اجتماع طی این پروگرام بجوانان عرضه گردد، تاثیر آموزش و تربیت آن در نهاد جوانان و ایجاد روحیه ملی ووطنپرستی نهایت مشر خواهد بود.

ببینیم نظریه شما بحیث پرو دیوسر پروگرام درین باره چگونه است و موادیکه درین پروگرام ارائه میگردد بیشتر روی کدام محور میچرخد و محتوی آن چگونه است.

شناغلی فریاد بعد از مکت کوتاهی میگوید: پروگرام دنیای جوانان هدفی جز نشر مطالب و مواد سودمند ارزنده و بدرد خوردنی برای قشر جوان کشور ندارد، پروگرام در چوکات یک سلسله ملحوظاتی نشر میگردد که متکی بخواسته ها و نیازمندیهای شنوندگان و علاقمندان است.

پروگرام دنیای جوانان برای قشر جوان ونسل پیشاهنگ کشور مطالب و موادی را تهیه مینماید تا مورد ذوق و علاقه آنها قرار بگیرد و از جانی دیگر در قسمت موقف نسل جوان

در شرایط کنونی و مسوولیت های را که جوانان در قبال دارند، مطالبی برای آنها بازگو می نماید.

یکی از اهداف مفاهمه که دروسایل مفاهمه جمعی اهمیت زیاد دارد اینست که خصوصیات متنوع دریک پروگرام باید حفظ شود، مثلا در پروگرام جوانان، این مطلب همیشه در نظر بوده که در پهلوی تقدیم مطالب جدی و قابل تعمق مطالبی ذوقی از خلال نامه ها، راپورتاژها و جریانات میز گرد بگوش جوانان رسانیده شود.

ما هر هفته يك تعداد زیاد نامه های از جوانان مرکز وولایات کشور دریافت میکنیم، که دران جوانان از پروگرام خود شان اظهار رضایت خاطر مینمایند. ما هرگز بکار خود قناعت نداریم همیشه آرزو داریم تا بتوانیم در قسمت موضوعات ذی علاقه جوانان خوبتر و بهتر کار کنیم تا مسوولیتی که ما نیز در قبال داریم بدرستی انجام داده بتوانیم. البته باید گفت که در بخش پاسخ

بقیه صفحه ۱۳

پروگرام دنیای جوانان

بنامه ها و «نشر مطالب ارسالی جوانان» مطالبی را که جوانان برای نشر میفرستند همیشه نشر گردیده است که مبین ذوق و علاقه جوانان منور به پروگرام خود شان است.

یکی از اساسات عمده که در پروگرام جوانان باید بدان توجه شود، روابط نزدیک در فضای صمیمیت و ایجاد زمینه مساعد برای جوانان منور، مترقی و با لیاقت کشور است، تا آنان موقع بیابند، مستقیما در پروگرام خود حصه بگیرند و روی نیاز مند یها، خواسته و آرزو ها و تمنیات شان ابراز نظر و درد دل نمایند تا از یکطرف در پرورش استعداد و دانش شان موثر واقع شود و از جانبی هدف اصلی پروگرام که آموزش و پرورش واقعی جوانان است، برآورده گردد. لطفاً درین باره هدف و نظر خود را بر اساس مشی پروگرام که فعلا در دست اجراست، بیان دارید.

سهگیری جوانان در بخش های مختلف پروگرام یکی از مرام های اساسی ما را تشکیل میدهد. روی

این ملحوظ در پروگرام جوانان قسمت هایی و جود دارد که بدون اشتراك جوانان ترتیب شده نمیتواند در بخش «مکروفون آزاد جوانان» و «میز های گرد» همیشه جوانان از نزدیک درباره گفتنی ها و اظهار آنچه برای قشر جوان ما مفید است حصه میکنند و به آوازه های خودشان به پروگرام جوانان سهیم میشوند پروگرام جوانان در نظر دارد تا تمام آن از حنجره جوانان که از جمله نطقان رادیو نباشد نشر گردد.

ما امید داریم تا آهسته آهسته در قسمت ارتباط نزدیک جوانان با پروگرام خود شان گامهای فزاینده و استوار تر بگذاریم.

نا گفته نباید گذاشت که در پروگرام هر هفته کوشش میشود تا در پهلوی مطالبی که پرو دیو سر آن تهیه میکند مطالبی از یک نویسنده توانا که در قسمت مشکلات جوانان و دوره جوانی آگاهی کامل داشته، نیز گنجانیده شود، تا جوانان را در

قسمت شناخت جهان هستی و خصوصیات مغلق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کمک نماید.

آهنگهای این پروگرام راهمیشه پارچه های شادی آفرین جوانان اماتور رادیو افغانستان و بعضا پارچه های غربی تشکیل میدهد. زیرا در پروگرام جوانان باید آهنگ جدید و جوان پسنند گنجاینده شود.

حالا برای اینکه معیار و ملاکی برای ارزیابی، سنجش و قضاوت مواد پروگرام در دست باشد، سطر ی چند از بعضی مقالات زبده ایگه دارای محتوی آموزنده و ارزنده ای باشد و برای حل پرابلم و نیازمندی های اساسی جوانان و افزایش ذخایر معنوی و فرهنگی شان مشر واقع شود، طور نمونه یاد آوری نمایید، البته روش انتشار پروگرام طی آن مبرهن و آشکار خواهد گردید. اینک سه نمونه از سه سر مقاله پروگرام:

(۱) «با تحلیل واقع بینانه شرایط زندگی امروزی باین نتیجه میرسیم که نسل پیشتاز و پیشاهنگ جوامع

امروز جوانان است. جوانان در مسیر ارمانهای ملی و مردمی چنان نقش حساس را بدوش دارند که همپایه و همگام بران خواسته های مشروعیست که مردم ما به آن میاندیشند و بسر رساندن آن بدون نقش برازنده و فعال جوانان امکان ناپذیر میباشد.

در گذرگاه زمان آنچه از جوانان باقی میماند نقش قهرمانانه آنها در نبرد زندگی برای تحقق بخشیدن خواسته های همگانی و ملی میباشد و این ملحوظ بدون در نظر داشتن هماهنگی و همدلی در بین قشر جوان درین نبرد بزرگ بو جود آمده نمیتواند...»

(۲) «... انسان با دانشیکه با اهداف ملی تفا هم نداشته باشد، بدرد جا هغه نمیخورد، انسان بی دانش یابی تربیه نیز از دستش چیزی ساخته نخواهد بود و اگر فاقد هر دو صفت باشد درینصورت منظره اسفناکی ایجاد میگردد که کشیدن این بار بدوش جامعه سنگینی میکند ازین جهت است که مؤسس جمهوریت این رهنمود اساسی را برای معارف افغانستان تعیین کرده است: «برای معارف افغانستان علاوه بر تعلیم داشتن تربیه و دانستن هدف ملی حتمی و لازمیست...»

(۳) «جوانان منجیت قشر بیشر و در جامعه پاسدازان فرهنگ مردم نیز محسوب میشوند و در جریان تکامل و درجهت بهبود شوون مختلف آن رول برازنده را دارا میباشند... در ساختمان یک جامعه مرفه و آباد قسمی که بارها گفته شده جوانان نیروی خستگی ناپذیر دارند. بنا بران جوانان نه تنها در ساعات تولیدی و انکشافی منجیت نیروی پیشرو و مترقی عرض و جود ملی نمایند بلکه در قسمت حفظ و نگهداری فرهنگ ملی نیز کتله مصوسس بشمار میروند...»

از ارائه نمونه های سر مقاله های تان که آموزنده و بسیجنده است، ممنونم. باید گفت که در محیط مایک عده جوانان هنر منسد وجود دارد که از اجتماع هنری کناره هستند، دامنه فعالیت ها و کار های هنری شان در مجامع جدی هنری گشاینده نشده است، این عده جوانان با علاقه و ذوق نو پسندی و نو آوری در پهلوی مشاغل و فعالیت های دایمی شان بیکی از رشته های هنر دسترسی و حاکمیت دارند،

بقیه در صفحه ۶۰
صفحه ۵۵

عشق پیروزمند

همان سن کودکی کلید را بگرد نشان بیندازم
و خودم بیرون بروم زیرا این خطر هائمی
بسرراه داشت.

اینکار را بخاطری کردی که وی دانست و طیفه
مادر بودن مشکل تراز آن است که انسان فکر
می کند.

(برای اینکه خدای مالی ام را که ناشی از
ترک کار می شد پرکنم حاضر شدم تا از فرزندان
آنها بیکه در بیرون کار می کنند مراقبت بعمل
آوردم می توانستم آنها را یکجا بافرزندانم
بزرگ بسازم سعی کردم اینکار را بدرستی
انجام بدهم زیرا دوست شان داشتم) بسه
زودی کار کلا رابه همه جا زیان زدند و مادر
اینکه کار می کردند صرف نظر از اینکه میانه
بودند یا سبب اطفال خود را به خانه کلارا آوردند.
در بین آنها مادرانی وجود نداشتند که
نمی خواستند یا نمی توانستند اطفال شان به
شب نیز خانه بیاید و در این صورت قفسه
کلا را آنقدر بزرگی داشت که آنها را بیدرد
برخی از این کودکان از ۲ سال تا ۲۰ سال با او
زندگی کردند.

خانه کلارا بصورت مستقل اداره درو برآه
می شد و هیچ ارتباطی با دیگر انجمن های رفاه
اجتماعی نداشت.

او سعی می کرد از همان پولی که از بعضی
مادران می گرفت به اطفالی که مادران شان
قدرت پرداخت پول را نداشتند رسیدگی کند.
به این ترتیب (زان ها و مامی ها) به همه
مسواپانه تقسیم می شد ولی این کار ساده
بیش پافشاری نبود.

او فاصله های زیاد را می پیمود تا بلکه
غذای ارزان تر که اطفال راسیر هم تکه دارد
بمست آورد.

او این اطفال را تا پنج سال تکه می داشت
و در صورتیکه والدین شان خواهان برگشت
کودکانشان نمی بودند او مجبور می شد که
اطفال رابه مکتب بیشتر بپذیرد. گرچه اطفال
او را پیشا به مادر شان احترام می کردند ولی
کلارا دوست داشت تا آنها با گرفتن نام پدر
و مادرشان هویت خود را حفظ کنند.

باین هم اطفالی که می آمدند و می رفتند
اوجایی برای طفل دیگری داشت.

وقتی که پسر و دختر خودش بزرگ شدند
او یک بچه ای را به فرزندگی گرفت.

اکنون این طفل به مرد بزرگی تبدیل شده
و در پوهنتون کانتیکت تحصیل می کند.
برای کلارا (تحصیل) مفهوم پر از زشی
دارد.

خوش می گوید: (برای کودکانم به همه
آنها گفته ام که شما هرگز درین مملکت کرده
می تولید بشرطی که تحصیلات عالی داشته
باشید. زمانیکه کودکان خود بزرگ شدند

یا کمک آنها توانستم برای دیگران سکالر
شیپ های تحصیلی دست و پای کنم. اکنون
آنها در تمام رشته ها چون طب، حقوق، تدریس
موسیقی و غیره کار می کنند.)

در سال های که دیگر همسر یان زندگی
آرام و سر برآهی داشتند زندگی و چیسری
مخوف دیگرش مرانشان داد.

در جولای سال ۱۹۶۹ لوراین هسال در
خیابانی رانندگی می کرد که ناگهان چشمش
بزن جوان افتاد که بیبا ده روسرکشسته و هر
لحظه به پیشگی می رود و طفل کوچکی که به
آغوش دارد از بغلش می افتد. او از دیدن
این منظره به شدت تکان خورد موترش را
متوقف ساخت و از کلکین آن صدا کرد.

(توبه کمک احتیاج داری من کسی دامی شناسم
به تو کمک کرده می تواند. طفلک رابه پیش
مادرم ببر و بدنیال آن آدرس خانه را داد.)

به این ترتیب اولین طفل یک (مادرمعتاد)
درخانه ی کلارا راه یافت.

به زودی این کب در تمام محله ی هادلسم
پیچیده طفل که در عین شرایط به سر می
بردند به آنجا آورده شدند طلارا آنها را نیز
مانند دیگر اطفال بدون اینکه یک پولی هم
توقع داشته بوده باشد دوست داشت.

در این راه لوراین دخترش کمک بسزایی
نمود. او بخاطر می آورد که (لوراین روزانه دو
ناسه کار را انجام می داد تا بتواند به مادرش
کمک کند. و در بسیاری موارد مادرش را برای
خرید به همان مغازه های می برد که در آن ها
کار می کرد و برایش مال را اوزانتر می فروختند)
یکانه چیزی که کلارا اهل ازما دران اطفال
می خواست این بود که به مراکز مبارزه با
اعتیاد ثبت نام کنند او می گوید: (زمانیکه
این مادران به دیدن کودکان شان می آمدند
بشدت احساس خوشی می کردند).

ولی او حوادث تلخ و شیرینی بیاد دارد.
یک وقتی مادر طفلی که تازه دیدنش آمد و طفل
را با خود برد فرمای آن کلا را اطلاع حاصل
کرد که زن طفلش را می خواهد در بدل ۵۰۰
دالر برای بدست آوردن مواد مخدره بفروشد
کلارا شروع به فعالیت کرد مصادر طفل
را دید و تهدید نمود که قضیه رابه پولیس اطلاع
دهد مادر طفل ترسید و او دوباره به خانه ی
کلا را آورد. اکنون این طفل در همانجا به
آرامی زندگی می کند. در شروع این پروگرام
میرمن کلا را و دخترش به او با اداره مبارزه با
معتادین تماس ندهد و از آنها کمک گرفتند.
لوراین در حالیکه به شدت مصروف تدریس
است سعی می کند تا در رشته تحقیقاتی کار
کند که در آن اثرات اعتیاد به مواد مخدره را
در دراز مدت روی اطفال مطالعه نماید.

حال ۲۶ طفل رابه این وسیله نزد خود
پذیرفت. ولی او سعی می کند که ساحه ی
فعالیت هایش را گسترش بدهد.

وبازهم راجع به

بسته می تواند نه تنها در اثر صدازدن بسوی
انسان بیاید بلکه علاوه از آن استعداد آنرا دارد
که از لابلای موانع که در برابرش قبلا قرار داده
شده بدون آنکه به آنها تماس کند بگذرد و به
محل مطلوب خود را برساند.

در اثر این تجارب کیتی نشان داد که او
می تواند اجسام را در اثر خیز از آب موردهند
فرار بدهند و بعدا مستقیما بطرف آن حرکت
کنند و آب بیرون نماید همچنان توانست با
یوز خود زنگی را که قبلا روی آب تهیه دیده بودند
به اهتزاز درآورد که در اثر این عمل خود دولین
مذکور حایز مدال مامی مانند گردید.

کیتی نه تنها توانست اشیای خورد و ریزه
را از آب بیرون بیاورد بلکه نشان داد که بین
اشیای مذکور فرق نیز قایل شود (مثلا دلفین
توانست یک شی را از شی دیگر تمیز داده و
آنچه مطلوب است انتخاب نماید).

کیتی چندین مرتبه توانست با چشمان بسته
بدون غلطی کیسول چهار سانتی متره را که در
بین آن مامی های خورد موجود بود از قهرآب
بیرون بیاورد و از جمعی ای که با عین اندازه دارای
سنگریزه ها بود تمیز دهد.

در زمان شکار دلفین با کمک (سونی) خود
آواز هائی را از خود متصاعد می نماید و این
عمل در اثر دور دادن سردولفین که عموماست به
همان پیمانه ای که دولفین به هدف نزدیک میگردد
این حرکت سریع شده می رود.

بایدین دولفین انسان فوراً به استعدادهای
خارق العاده آن اعتراف کرده از هشیاری و
حساسیت و بعضی خواص دیگر حیوان متذکره
از قبیل تفکر و تشخیص تصدیق می نماید.

ممکن است انسان در نگاه اول دولفین را
رفیق و دوست خود احساس کند که ابد راجع
به آن حس زده است ولی با وجود آن هم در
دولفین همه چیز را که آرزو دارد نمیتواند درک
کند دولفین ممکن است مانند سایر حیوانات که
قوه تفکر دارند انسان تحت تربیه قرار گیرند.
البته این چیزها بشر آرزو دارد بی شک
فعلا این موجود ارزشی آنرا دارد که به آن بهاله
و از آن محظوظ گردد ولی مغز دولفین بصورت
عمومی احتمال دارد به تحلیل و تجزیه علایم
و سنگنال هاشغول و مصروف باشد و برای تفکر
و تعقل (مثل انسانها) قادر نباشد.

ولی البته جاندار شیرین درس از جمیع
دروس که دولفین به انسان میدهد اینست که
انسان سعظیمی و امقابل خود میبندد که جهان
انسان هارا از جهان حیوانات جدا میسازد که
نقط انسان حاکم مطلق این جهان است و بس.

برای کلا را حال بهترین روز زندگی اش
انتقال به امارت مان جدید بود.
به این ترتیب یک قلب بزرگ و مهربان

تا کی مزاحمت؟

خلاف نزاکت مزاحم میشوند.

اگر شما در گوشه ایستاده و
تماشای این مخلوق عجیب و غریب
را نمائید شاید سوزه های دلچسپی
برای مجله تان بیابید. این جوانک
های عصری می طینند و خود را در
همان چند لحظه مختصر به هر سو
می زنند و بهر کدام از شاگردان که
از پهلویشان رد می شود پر زه
نثار میکنند و بمجردی که کدام دختر
از شنیدن حرف های شان تبسمی
نماید فوراً دنبال آنرا گرفته و بفکر
آنکه پرزه شان بجان آن دخترکاری
افتاده عقب شان روان می شوند و
آنها را بیشتر ناراحت می سازند
اکثرا دیده شده که این جوانک هاز
یک جاده بدیگر جاده واز یک سرویس
بدیگر سرویس بدنبال معشوقه های
خیالی خویش سر گردانند.

من با جازه شما از والدین و مسولین
تربیه خانوادگی این جوانک های
لا ابالی می پرسم که آیا آنها متوجه
سرو و لباس فرزند خود هستند یا نه
اگر جواب مثبت باشد پس آنها چطور
اجازه می دهند با این چنین لباس
های مسخره و مو هائی که کم از زنان
نیست به خانه بیایند و یا از خانه
خارج شوند.
از شما خواهش می کنم بایسن
پدران و مادران گوشزد نمائید تا اقلا
از سرو و وضع فرزندان دلبنند خود
خبر دار باشند و حرکات آنها را
کنترول نمایند که در بیرون از خانه
چه وضعی دارند و مصروفیت شان
چیست؟ آیا این نور چشمی ها از
خود آینده هم دارند یا نه.

با احترام
(ف ازلیسه عایشه درانی)

سوز محبت مادرانه را برای کود کانی که در
چنگال اهرمین بی مادری و آغوش سرد زندگی
شبه دست و پهای می زدند بخشید.
به این ترتیب یک قلب بزرگ و مهربان

به این ترتیب یک قلب بزرگ و مهربان

هزار و یک

بقلم شرمندوک

یک بچه نازدانه

- آغا جان پولیس ترافیک فکاهی نمیگوید که هرهر خنده میکنی و آندیکری که از انتقاد او عصبی شده بود میگفت :

- بتو چه ربط دارد . هر وقت دلم خواست خنده میکنم و هر وقت خواستم خنده نمی نمایم . شخصی اولی روبه حاضرین دیگر کرده گفت :

ما به عوض اینکه فعلا لیت و زحمتکشی دیگران را تقدیر کنیم بالایش میخندیم ، چون سا لهای طولانی کس نخواسته است مصدر خدمت ارزنده شود . و یا وظیفه خود را بدرستی بشناسد حال زمان زیادی لازم است تا حدا قل وظیفه شناسی وجدیت در وظیفه برای مایک امر عادی شود ، این آقا بالای حرف ها وسخنان پولیس های ترافیک که هفت شان رهنمائی مردم است می خندد ، در حالیکه شاید ده فیصد به قوانین و مقررات ترافیکی آشنائی نداشته باشد .

واقعا مساله آشنائی مردم به اشارات مقررات و قوانین ترافیکی مفید و لازمی بوده از یکسو خطر جانی را تا اندازه رفع میکند و از جانب دیگر نقصان مالی را عاید نمیسازد در یک تصادم عادی دو موتر حداقل هر دو طرف سی یا چهل هزار افغانی خساره مند میگردد حال اگر کسی تلف و یا مجروح شود این خساره بمراتب سنگین تر میگردد و پریشان چند فامیل را سبب میگردد .

کاش همانطور یکه ترافیک در سایر ساحات و بخصوص دادن لایسنس در پوری تلاش هائی را در جهت بهبود وضع ترافیک بخرج می دهد در مورد آشنا ساختن مردم با اشارات و مقررات ترافیکی فعلا لیت خود را دو برابر سازد ، البته درین قسمت مطبوعات برای ترافیک مددگار خوبی خواهد بود .

- اصطلاح قدیمی (بچه ننه) را شنیده ای؟
گفتم : بلی بسیار شنیده ام .
گفت :

- پسران مهمی همان اصطلاح بچه ننه است منتهی بشکل مدرن تر و با کمی تفاوت ، یعنی بچه ننه و پسر مهمی باهم اندک تفاوتی دارد «پسر مهمی» بچه نازدانه ایست که لباس به مود روز می پوشد به مود روز سخن میگوید ، نازک و لطیف است ، بمشکل از سیاه سرها تفریق میشود در پارتی ها و شسب نیشمنی ها شرکت نموده اقسام رقص ها را یاد دارد بکار بردن ناز و نخره را در حرکاتش فراموش نمی کند از لحاظ دانش مثل الف جیگران است و باوجودیکه سن کود کسی را پشت سر گذاشته هنگام برخورد با مشکل کوچکی لب هایش را غنچه ساخته با لحن پر از ناز دانگی صدا میکند (مهمی).

جدیت ترافیک

ترافیک کابل با صرف یک مقدار پول برای جلو گیری از تصادمات ترافیکی و تنظیم بهتر گشت و گذار عراده جات و پیاده رو ها در بعضی جاده ها و چهار راهی های شهر چراغ های زمینی نصب کرده است و سرک ها را برای رفت و آمد ذریعه کرد های گل از هم جدا نموده است ، در ضمن با استفاده از بلند گوها مردم را تا حد امکان رهنمائی میکند . این مطلب علاوه از اینکه امید بخش و سودمند است باعث تشویق دیگران در امر جدی شدن شان بوظایف میگردد ، ولی مثل اینکه این موضوع بسیار عجیب باشد بعضی از اشخاص را بخندد می اندازد . چنانچه بنده شاهد بر خورد دو نفر در یکی از جاده ها بودم شخصی بطرف مقابل خویش میگفت :

شماره گذاری صرف نظر کرده هر موضوع را عنوان جدا گانه میدهم شاید در میان خوانندگان آدم حساب گری باشد که بتواند هنگام پوره شدن هزار و یک گپ بنده را خبر کند تا این صفحه را خاتمه بدهیم .

الف جیگران و پسران مه می:

دوستی دارم سخت بذله گو که آهسته صحبت میکند ولی حرف ها کنایه آمیز و پیچ و تاب دار زیاد می گوید . در این اواخر چندین بار اصطلاح جدیدی را از او شنیدم که بخنده ام انداخت . نمیدانم در مورد چه کسی از او سوال کردم او در جواب گفت :

- از جمله الف جیگران است .

من که نمیدانستم منظور او از «الف جیگران» چیست از او پرسیدم :
- فلانی این دیگر چه نوع ترکیبی است . الف جیگران چگونه اشخاص اند .

نگاهی بمن انداخت که صد برابر از نگاه یک معلم مقابل شاگرد تبلش قهر آلود تر بود و گفت :

- الف جیگران کسانی را گویند که الف در جیگر ندارند ولی خود را عاقل و دانا و چیز فهم تصور میکنند و یا معرفی مینمایند گفتم .

- واقعا چنین اشخاص را دیده ام ولی نمیدانستم که چنین اشخاص را الف جیگران میگویند . او خندید و گفت :

- پس اصطلاح دیگری را هم ممکن است نشنیده باشی .

گفتم :

- آن کدام اصطلاح باشد ؟

جواب داد :

- پسران مه می .

گفتم :

- اینها چگونه مردمی اند؟ جواب داد :

زمانیکه برای اولین بار صفحه هزار و یک گپ در مجله ژوندون باز شد مخلصان شرمندوک رامو ظف ساختند تابعوض (کور خود بینای مردم) نویسی هزار و یک گپ بنو - یسد این صفحه انتقادی و جنجالی باوجودیکه بعضا یخن شرمندوک را بدست کسا نیکه بروی شان گل گفته نشده بودمی انداخت باز هم - با جسارت تهور عجیبی که از یک شرمندوک توقع میرود بقلم خودکار اینجانب تحریر میشد و جال اگر میخواهید برای جسارت و تهور مذکور که عرض کردم دلیلی ارائه کنم همان مخفی شدن بنده عقب قلم فکر میکنم کافی باشد . نمیدانم هنوز در گپ صدو چندم بودم که به علت بعضی گرفتاری ها که تشریح آن جز سیاه کردن صفحه سودی ندارد از ژوندون دور ماندم درین مدت نمی دانستم خود کار شکسته خویش را به یکی بسپارم تا درین صفحه قلمزنی کند بهر حال بناغلی (آشتی) نا جوانی نکرده در چند شماره این صفحه را خالی نگذاشت و چیزهائی نوشت ولی بزودی گرفتاری هائی که برای (آشتی) پیدا شد اوهم از هزار و یک گپ نویسی دست کشید و کلیشه سه صفحه را حروف چین ها و صفحه بست های ژوندون در طاق بلند گذاشتند . بالاخره از چند ماه دو باره سرو کله شرمندوک در ژوندون هویدا شد و همان بود که بناغلی «بریالی» مدیر مسئول جدید به «هزاو یک گپ» نوشتن دعوت نمود نا گفته نماند که چون حافظه بنده زیاد مورد اعتماد نیست و درست نمی دانم آخرین مقاله ای که در این صفحه نوشته ام شماره چند بود از

جزیره‌ی خاطره

کوچک هستم . همیشه دشمنانسی داشته ایم ، رولی نداشته ایم ؟ شوهرش جواب داد : (البته چنین است . ولی نه بان اندازه که ما را از روی صخره‌ای به زیر تپله کنند . ممکن ما از طرف کدام والاس از بین برویم .)

(پیغله پالم، آنان در مورد مهمان خانه بلو ویتزا علاقه نداشتند . زخم از مدت‌ها قبل در این جزیره کار میکردیم ، من کتا بدار بودم و او نکپیان خانه بعدما اینجارا خریدیم و به مهمانخانه تبدیل کردیم ولی تا زمانیکه دو کتور کسن والاس از استرالیا نیامد یکی از اعضای خانواده والاس در این ظرف شش سالی با ما حرف نزد . در حالیکه اینجاه به اندازه قصر والاس پر از شنبلیله بود . زمین‌های اینجا را توت‌ها فروختند و این تعمیر همچنان متروک ماند تا اینکه ما آن را خریدیم . آنها با ما چه دارند آنها ما را دوست ندارند زیرا مهمان‌ها زیاد در این محل می آیند .)

(اگر راست بگویی ما به منافع شان لطمه وارد می کنیم . فکر کردم اگر به باغ قدم بزنم بهتر از آن است که چنین گفتگوی را بشنوم .)

باغ های مربوط مهمانخانه ویتزا زیبا و پر گل مانند قصر والاس بود باو جودیکه دمفری یک باغبان که تمام روز را کار کند ، استخدام نکرده بود ، این کارها توسط مردمی بنام روی بالیر اداره می شد . بوی عطر سکر آور گل ها همه

جا موج می زد و من در بین امواج آن شناور بودم بهر سو شاخه‌های پر بار شکوفه مانند رویا های شبانه به نظرمی آمد . همچنان از از باغچه به باغچه ای گردش میکردم تا اینکه خودمهمانخانه بالاتر ها ماند . روی سنگی نشستم و بار دیگر هوا را آهنگ غمبار پیاپی والاس پر نمود . اینبار آهنگ تپهون نبود ولسی ندانستم که چه آهنگ است ولی اندو نیار وغمزده می نمود . وقتیکه با آرفای روحم بدان گوش می داد آهنگ مرثیه و مرگ بگو شدم می آمد باو دیگر افتادن سر کنتت دالاس بیادم آمد که چگونه از روی صخره بیائین انداخته شد و اکنون بیوه اش تمام شب راسرود غم سر می میدهد واز آنجا پیکلی بیادم آمد که در خیابان های کوچک باغ قدم می زند و کسی از عقب بسوی اش حمله می کند .

سردی چندش آور در سرا پای بدتم دوید . موسیقی بدل شد . اکنون بیوهی سر کنت آهنگ موزارتو آن سونا- تای که من دوست داشتم می نواخت در حالیکه غرق در رایحه عطر گل ها بودم فکر میکردم که یکی از شتو ندگان یک کنسرت نا مسری هستم . از اینکه هوا لحظه به لحظه تاریکتر میشد متوجه نبودم بعد از اینکه آهنگ بیایان رسید ، از روی

سنگ بر خاستم و از شدت تاریکی را هم را نمی دیدم . ناگهان صدای پای شنیدم و احساس کردم که تنها نیستم و کسی مرا تعقیب میکند . ایستادم . با خودم گفتم . که بیسوده است اعصابم را از دست بدم . در یک باغ هوتل چه خطری متوجه ام بود ؟ رویم را گشتاندم و لحظه به تاریکی تگریستم . ولی چیزی معلوم نمیشد صدا کردم : (کسی اینجا است ؟)

جوابی نبود . ولی صدای پای شنیده نمیشد . پرسیدم . (کی هستی ؟ چه می خواهی ؟) باز جوابی نبود ترس سرا پایم را فرا گرفت . بسوی مهمانخانه به راه افتادم و بدلم دعا می کردم که صدای پای لعنتی مرا دنبال نکند باز همان صدا پای ولی این بار بلند تر و نزدیک تر . من غرورم را بگوشه ای انداخته و شروع بدویدن کردم . از شدت تاریکی را هم را گم کردم .

او آنقدر بمن نزدیک بود که فکری می کردم اکنون برویم خود را بی اندازد صدای تند نفس های سنگینش را می شنیدم . بعد در حالیکه از ضربه ای که بیایم وارد شد روی زمین افتادم دستی به شانه ام چسبیدم . چیغ زدم . ناگهان از کدام جایی ، صدای مردانه ای شنیدم (پیغله پالم ، چه

شده است ؟) انگشتان روی شانه ام کمی سست شد . کسی که به من حمله کرده بود پیا ایستاد و گریخت . چیزی دیگری که بیاد دارم همانا روی بالیر باغبان بود که بکمکم آمده بود .

او گفت : (پیغله پالم ، شمامی لرزید ؟ چه شده است ؟) (او را ندیدید ؟) (پیغله پالم ، کی را ؟) (مردی که مرا تعقیب میکرد . تو حتما هنگام فرار او را دیده باشی او بسوی پائین دوید) نیمه غش و نیمه بیسوش بودم . بالیر گفت (تنها چیزیکه شنیدم ناله و فریاد خودت بود پس چیزی دیده نمی شود زیرا به شدت تاریکی است .)

دانستم که بگفته ام باور ندارد بعد با آهستگی تمام واقعه را برایش بازگو کردم . در حالیکه حرف میزدم بسوی خانه باز گشتم . در پر نور روشنائی برنده بصورت بالیر دیدم با چهره ای عبوس گفت : (پیغله پالم ، او را میدیدی) حرفش را قطع کردم . (متاسفانه ندیدمش اما نظور ریکه تو می گویی هوا کاملاً تاریک بود) و باز هم نشناختی (اش ؟)

(نی) (چه نظر داری ؟) (خوب بهتر است حادثه را برای میزمن دمفری بگویم .) (اگر من بجای تو بودم تا وقت روشن نشدن مساله به تنهایی بیرون نمی رفتم .) (ناتمام)

دهدیری لیونی

کی دهسلونر آواز پورته شو د تو یگو دزی وشولی خلکو حاجی پیرو اونامرادی بختوری دواده په مرادیمو کی گهون وکی ددغی شپی په پراشه غییر کی خلک ناشیدل هوسیدل او خوشحالی بی گولی لاکن هغه یوازی معصوم انسان چی دخیل راتلونکی ژوند ایدیشو په سراخستی ده اوبه لپولیو یسی ژوله هغه خواترگه بختوره وه . بختوره پدی شه پوهده چی زماود حاجی

پیرو دکه ژوند امکان لیری دی شان به بی دیوی مقلرمی مرغی په شان باله چی دیوه ظالم او خدای ناترسه شپین په منگلو گنیزاگیر شوی وی . دشیی په خامو شیو کی بختوره دیلاز دکوو شخه دههل سورنا دتویکو ددزو او اهنونو په بدرکه دحاجی پیرو دکاله وخواته روانه شول د لیازی په ترخ کی حاجی پیرو په هسنگه غاړه ورین تندی او خوشحاله خیره دناوی دآس و خشک تروان ووهر چاتیریک ورکاوه ده په هم

په خوشحالی کور ودانی ورته وایه پدغه وخت کبسی که چیری هرچا حاجی پیرو ته په شیر کتلی وای توخامغا بهدا احساس ورته پیدا شوی وای چی حاجی پیرو یا لوی جنگ فتح کړی دی او یایی دخیل اولس دپاره ستر چوپر سرته رسولی دی او یا دژوندانه په دگر کبسی بی پیروه غت مشکل باندی بری موندلی دی په هر حال بختور په ډیره برم او دد ناوی دحاجی پیرو دکاله په دروازه کی دآس شخه پیاده شول او دتولور وایانو سره یوشای وهغه کورته چی دهغی شوم سر نوشت پیل کبیری داخله شوه . پاتی لری .

برای زیبایی شما

اگر مو های تانرا توسط (فین) ماشین خشک کننده مو ، خشک می کنید در آنصورت همیشه مراقب جلد روی تان باشید . در دستکول شما همیشه کریم موجود است . پس وقتی به خشک کردن مو توسط ماشین خشک کننده می پردازید توسط کریم یک قشقرس نازک بروی تان بمالید و بعد به خشک کردن مو های تان شروع کنید . ژوندون

میزمدور ژوندون

ازدواج دارای عوامل پنجگانه نه اقتصادی روانی، تربیتی جنسی واجتماعی است و جز با مطالعه همه این عوامل و تکرش بیشتر به عامل اقتصاد درک ما از این حادثه کامل نخواهد بود.

تشبیهات دولت و مو سسات عدلی وقضایی از طریق تنظیم قانون ازدواج و مرده داری تنها راه حل مساله است.

باید برای مضارف ازدواج حدمعینی تعیین گردد و دولت از آنانیکه بیشتر از آن مصرف میکنند تفس و مالیه اخذ گردد.

وقتی گرایش و تمایلی شدید برای اجراکننده مراسم وجود داشته باشد و یا ضابطه هایی که اجباراً او را وادار بانجام آن نماید میتواند در جای دیگر درخانه خود مطابق ذوق خود مراسمش را منعقد نماید در این صورت بازهم مراقبت و کنترل نعام است و نه امکان پذیر ازجانبی چند فیصد و یا چند هزارم مردم ما مجالس خود را در کلوب و رستوران و هتل متعقد می نمایند؟ طرح این مساله که در زمانی اندک بتوان در اندیشه ها نفوذ کرد و مسیر آن تغییر داد کاری است غیر عملی ولی اگر صحبت سراین باشد که این نقطه آغاز مجادله باشد باید این مجادله از کورس های سواد آموزی از کتاب از مطبوعات و رادیو و از همه موسسات و شبکه های دولتی که به چنین مسایلی علاقه دارند آغاز گردد و در پهلوی آن سلسله تحقیقاتی علمی و دورا ملار در جهت عنعنهای مردم صورت گیرد تا بهرور امکان پذیرفتن عادات تازه و جا یگرفتن آن در ذهنیت مردم میسر شود.

شایسته قاضی دیوان حقوق عامه :
در جوامعی که سواد دران تعمیم نیافته است و عرف و عنعنات مردم بیشتر باعقاید مذهبی اختلاط یافته است تغییر آن حتی از راه اعمال زور و بیستیبانی قانون نیز میسر نیست مگر آنکه این رسم و رواجها تصنیف گردد و این کاری نیست که در یک جلسه امکان پذیر باشد. مادر شرایطی قرار داریم که عرف و عادات به همان شکل خرافی آن جز شخصیت ما شده

مدعوین پیرامون موضوع مورد بحث ابراز نظر مینمایند.

درسراشتیب اشتباه

او هر روز در گوش من نجوای عاشقانه ای داشت که تغذیرم میکرد بمن میگفت: بی من جزیک زمه نقص نیست، میگفت که جام تهی وجود او را فقط من میتوانم پرکنم و میگفت که این گفته های دایمی که ماهها را در برگرفت با آن خرافه حق بجانب و لحن سوزناک و بان عمه نظاهر به وفار و آراستگی و راست گویی بالاخره کار خودش را نمود و من احساس کردم بی وجود این مرد زندگی مفهوش را برابرم میبازد و شادی از من گریزان است. تا اینکه وقتی غرور لطمه خورده اشراطفاء شد و کمبود های عاطفی اش جبران گردید، وقتی همه دانستند که این مرد در زندگی چه نقشی دارد و من چنان باو دل بسته ام بدختری دیگر پیوست و باو عهد ازدواج بست و بیاسخ اشک عا و گریه هایم، اندوه بی پایانم یاس افرینم گفت:

فراموش مکن، مرا در قلبت داشته باش و با هیچ مردی ازدواج نکن. دریک لحظه همه چیز دگرگون شد، کلماتش، نوید هایش و گفته هایش در مقابلم رقصیدن را آغاز کردند، رنگ گرفتند، بزرگ شدند و بعد محو گشتند و من احساس کردم که این مرد یک دیو است که نفیر خوفناکش مرا از خواب خوشم بیدار ساخته و همه آنچه بوده جز یک سراب دریک گوهر و دروغ دریندار نبوده است.

و حالا من از این مرد، از این جوان گله ای ندارم، فقط یک پرسش دارم و آن اینکه چرا باید پایه های خوشبختی او روی ویرانه های امید دیگری بنیاد گشته شود؟ مگر من چه گناهی داشتم که باید به جبران ایصال سرکوب شده و عقده های روانی او قربانی گردم، همین و بس.

واژ شما - شما گروه محترمی که می خواهید شالوده های از هم پاشیده امید هارا دوباره استحکام بخشید نیز کمک نمی خواهم فقط خواهش دارم قبول کنید دردمن درد تلخ ترک گفتن مردی نیست که سالها چون گرم ترین موهیش در قلبم پر و راندنش و عزیز شو داشتم درد من این هم نیست که دختری دیگر با عصب حق من بنیاد خوشبختی پوشالی اش را روی خرابه های آرزوهای واژگون شده ای میگذارد که خودش را نیز واژگون میسازد. دردمن درد فریب انسانهاست، درد دروغ های بزرگ است و درد اشتباهی که ناشی از کم تجربه می است و چاپ این نامه نیز تجد اقل درسی و هوشداری برای همه دختران چشم و گوش بسته دیگر تالریب گروه های انسان نما را نخورند و بخود نفرین نفرستند

سپیده از کابل ژوندون

انگیزه واقعی خیلی از بدبختی ها این است که جوانان ما وقتی با مشکلی روبرو اند، می خواهند آنرا به تشبیه ای از میان بردارند، در حالیکه دختران و پسران در فصل بحرانی زندگی شان شان بیش از هر وقت دیگر به استفاده از تجربه بزرگسالان روشنفکر نیاز مندند. شما خوامر عزیز قبل از اینکه افسانه عشق شما بقول خود شما قضا رسوایی شما گردد با بست با خانواده خود پیرامون این شخص و درد و شبناخت خودتان از وجود او صحبت میکردید تا خوب و عمیق مورد مطالعه قرار میگرفت در این صورت زود متوجه اشتباه خود می گشتید، حالا هم درست نیست که این همه نا امید و بیعشق زده باشید از اشتباه خود پند گیرید و بگذارید گروه ای را را که احساسات افراطی و دور از تعقل شما برایتان ایجاد نموده بدست دوستان خانوادگی شما باز گردد. شاد باشید.

است عاطفه ما را اشباع نموده و کر کتر اخلاقی ما را شکل بخشیده است. و با چنین شرایطی دست زدن به هر حرکت انقلابی برای تغییر عادات مردم نه موثر است و نه هم مفید. در اجتماع ما آنجا که دیده میشود تقلید از پائین بیابا است یعنی مردم گروههای که از نظر اقتصادی در سطح پائین تری قرار دارند از خانواده های که تامین اقتصادی دارند تقلید میکنند به همین علت اگر این خانواده هامسار قانون گردیدند و سلسله عادات شان تنظیم قانونی گردد خود بخود امابه مرود دسته های دیگر اجتماع نیز از آنها پیروی خواهند نموده شما از یک مبارزه وسیع اجتماعی نام گرفتید و در همین زمینه من میگویم که باید شخصیت های بزرگ و خانواده هایی که قدرت بزرگزار می مراسم تزیینی را دارند برای تشویق دیگران این مراسم و محافل مربوط خود را به شکل ساده تر برگزار نمایند در حالیکه اکنون این طرد نیست هر یک از این گونه شخصیت ها و خانواده ها در نظر پیشناز و ضد سن خرافی و مخالف برگزاری محافل گرا نقیمت میباشند اما در عمل محافل شان در بالا ترین سطح ممکن برگزار میگردد تبلیغات دوام دار و تنظیم قانون مترقی برای چنین مسایلی نیاز جمله وسایل ضروری مجادله در این راه میباشد.

نقیسه عباسی :
شما از تقلید و رقابت های نام گرفتید که تمایل و گرایش آن از پائین بیابا است و عقیده تان اینکه در صورت که خانواده های مرفه برگزاری چنین مراسمی را ساده تر قبول نمایند این امر خود بخودی قبول میگردد و عام میشود در حالیکه در عمل این طور نیست و این گفته فقط در مراکز صندق پیدا میکند که در آن مناسبات وسیع فرهنگی وجود دارد و در کشور مان نمیتوان ساحة آنرا از یک تا چند ولایت بیشتر وسعت بقیه در صفحه ۶۰

پروگرام دنیای جوانان

بهترین محافلی که ازین استعداد های هنری باید بهره گیرد، پروگرام جوانان است .

همانطوریکه نخستین کنسرت موسیقی هنر مندان گروه اماتوراین پروگرام را شنیدیم، نوید بخش و امید وار کننده بود ، من معتقدم آنچه این جوانان اماتور در ارائه پارچه های موسیقی مد نظر داشته باشند ، تقدیم آهنگهای اصیل افغانی که دارای صبغه و روحیه ملی باشد حتمی و ضروری است ، زیرا اصالت هنر ملی و حفاظت آن وظایف اساسی جوانان میباشد و از گرایش بسوی هنر دیگران باز میدارد، لطفا در باره کار این گروه هنری جوانان صحبت کنید .

همانطوریکه در پاسخ یکی از سوال های قبلی تان گفتم - درین پروگرام همیشه کوشش میشود تا سبکی جوانان در همه قسمت ها افزایش نماید . در پروگرام هنری جوانان نوازندگان و سراینندگان گروه اماتور دنیای جوانان که اولین پروگرام کنسرت رادیویی شان در شب عید رمضان نشر گردید اضافه از ده نفر عضویت دارد .

منظور از تشکیل گروه اما تور جوانان اینست تا از یکطرف استعداد های هنری نوازندگی و جواز خوانی جوانان شکو فان شود و از جانب دیگر برای پروگرام خودشان آهنگ های جدید با کمپوز های تازه و دلنشین تهیه نمایند تا در موقع مختلف نشر گردد .

ما از اولین کنسرت رادیویی پروگرام جوانان خاطره فراموش

بقیه صفحه ۴۲

جوان معش انسانیت و...

ازینرو جوانان مکلف اند در هر مورد از تفکر تعقل کار گرفته در شاهراه علوم و دانش عصری و مثبت مجدانه قدم گذارند و از تقلید های کور کورانه خود داری و رزند. در غیر آن خدای ناخوایسته بیخردی خویش را در جامعه ظاهر خواهد ساخت و هم در پیشگاه تاریخ نه تنها مسؤول بلکه منفور خواهند بود.

وجهته فرار ازین تنگنای ملامت و ندامت فقط يك راه موجود است و بس و آن تلاش پیگیر است در تحصیل علم و کمال .

خلاصه اگر جوانان در پرتو نظم نوین جمهوری که با احساس شریف و وطندوستی، صداقت و درایت کامل نصیب ماشده و زمینه تحصیلات را

میزمدورژوندون

درد دلیل آن هم اینکه بیشتر از مشتاق قصد افتاد و بعد بفکر اصلاح آن اگر قبول کنیم که مردم ما ساکن دردهات میباشد تقلید هادر رقابت هایشان با اساسی عنونه های میان خود شان است و این عنونه ها جزء شخصیت شان بوده آنها نه باقشر منور آشنایی دارند و نه با خانواده های مرفه شهری و نه هم در مناسبات اجتماعی قبول شان دارند .

برای همین است که من این عقیده و برداشت را در میکنم و اعتقاد است که بعد از تنظیم قانونی این مسائل و بوجود آوردن شبکه های منظم تبلیغاتی نخست باید گروه های اجتماعی تصنیف کرده و بعد با در نظر داشت چگونگی عقاید و روابط ایشان نشان تبلیغاتی گسترده و دوامدار صورت گیرد .

لطیف ناظمی :

به باور من حوادث اجتماعی را نباید بصورت مجرد و متنوع مطالعه و بررسی کرد ، چنین مطالعاتی که مستند بیک ارزیابی کلی و شناخت جامع از این حوادث و پیوند هایشان نباشد نه میتواند عینی باشد و نه هم عمقی از همین جاست که ضرورت مطالعه سنت هائیزاریشه هایش و با پیوند هایش عرض وجود میکند و انگیزه نخست از همه باید در اندیشه علت یابی و انگیزه جوئی این علت ها افتاد تا در ریشه ساختن آن امکان اقدامی همه جانبه و عمقی متصور باشد .

هم چنان در امر راه بندی این سنت ها و عنونه ها و تفکیک عنونه های که مضار اجتماعی بیشتر دارند باید اقداماتی گسترده صورت گیرد تا نگاه تدبیری برای ازاله آن سنجیده شده بتواند .

مطالعه و بررسی عنونه ها در میان طبقات ناهمگون جامعه و اقتضای اجتماعی و سنجش رسوم و خرافات ناهمگون يك امر التزامی است که تا کنون کمتر نیز درباره آن توجه گردیده است . این سنجش دوره بندی هم وقتی درست است و قابل قبول که توسط عده ای متخصص و آگاه در همین رشته صورت گیرد و اگر نه جمع آوری نظراتی پیرامون مساله مورد نظر باین شکل نمیتواند مفید بیتی داشته باشد .

در مورد عنونه های مضر ازدواج و تعزیه داری هم باید درکند و کار و عوامل سازنده آن مساعده تر ساخته ، پیوسته بدتبیل سواد حیاتی و تخنیک عصری تلاش میورزند بسر منزل مقصود رسیدنی هستند .

مساعدت در مساله ما را نتیجه مطلوب باشد اجازه بدهید با تقدیم تشکر خواننده این مجله و گروه مشورتی ژوندون از شما جلسه امروز ختم نمایم .

شباغلی بریالی :

از اشتراك شعائر این دور سخن متشکره نظرات و انتقادات شما واقعا هم آموزنده بود هم قابل استفاده و انتظار ماینکه این سلسله بحث ها ما را در راهی که در پیش گرفته اید موفق گرداند و صحبت ما را نتیجه مطلوب باشد اجازه بدهید با تقدیم تشکر خواننده این مجله و گروه مشورتی ژوندون از شما جلسه امروز ختم نمایم .

نعره‌های در شب

برمن میگذشت باید من تبا بروی او لبخند میزدم وخواه مخواه چسبند های او را میبینیدم

مرد حسود بدون وقفه حرف میزد . از زدن حرف میزد از نماینده شرکت لیبیات از پوسته‌چی واز برادر خودش که بزعمم و احساس او ، بازنش سر و سری داشته اند . من ناچار همه را میبینیدم ، بدون آنکه اظهار نظر یا تبصره ای کنم ، زیرا میدانستم این آخرین ساعتی خواهد بود که وی درد دلش را فراموش میکند . آخر برای اشخاص محکوم بمرگ نیز اجازه میدهند در آخرین دقایق زندگی شان درد دل خود را بیان کنند !

بار اول بود که يك ماهی نسبتا درشت به چنگم بند آمد ، ولی میدیدم که در آن روز وی نسبت بمن خوشی نشانستر است . وی از این بابت خیلی احساس غرور میکرد و خود موفقیت غرور انگیز خود را میستود . بدبخت نمیدانست که این آخرین رجز خوانی های اوست و در لحظه دیگر خود بزیر چنگ من دست و پا خواهد زد .

عاقبت ، آفتاب غروب کرد . وی از پیش نهاد من در مورد اینکه من مان قایق را امروز او بدست گیرد ، حیرت زده و غافلگیر شده بود ، زیرا قبلا هرگز به وی اجازه نداده بودم . موتور قایق دست بزند . وی میدانست که که من بمسارت وی در اینخصوص ا ا یمن نداشتت ام .

درست هنگامیکه میخواست موتور را روشن کند آله فلزی را با سرعت برداشته ، به کله وی نواختم . مرد فرتوت بدون آنکه صدایی برگشتد و قبل از آنکه من مجال آنرا بیا یسم تا سنگ بزرگی را که تپیه کرده ام بپاهایش بندم ، با همان ضربه اول که شاید خیلی شدید بود ، از روی قایق میان آب افتاد و در بین اواج ناپدید شد .

یقینا نمرده بود ، شاید نفسهای اخیرش را میکشید ، زیرا وقتیکه من موتور را روشن کرده ، قایق را با سرعت از آنجا دور میکردم ، بسطح آب آمده ، دست و پاهای او ، چشمانش هنوز گشوده بود و تلاش مذیسو حانه ای داشت .

در دقایقی که بساحل رسیدم ، خودم را شبیه بحری یافتم که ظواهر آن آرام و خموش ، ولی باطنش توفانی و پر تلاطم است . آهسته آهسته فلزی خون آلود و درسمان را بخشکه افکندم .

انتظار من در کنار ساحل نیم ساعت طول کشید تا بالاخر مطمئن شدم دیگر صدایی از مغروق بر نمیخیزد . آنگاه حلقه نجات را در آب افکندم ، و بسیار متسزل شدم .

ساکنان بندر حرفها یم رادر باره همسایه فلک زده ام باور کردند . من با ظاهر گرفته و اندو هناك بهمه حکایت کردم آکه او چگونه تعادل خود را از دست داد و چطور سرش به آله فلزی برخورد و به چه سرعتی بین آب رفت ...

مردم از یافتن جسد وی تقریبا نا امید بودند ، زیرا یقین داشتند که در آن حدود تعداد ماهی کوسه فراوان است .

خوب ، دیگر اسم آن مرد حسود از صفحه هستی زدوده شده بود و فقط زنش باقی ماند . بود و دارایی اش ... زن نقش خود را بمسارت بازی کرد ، بطوریکه گویی او قسا شوکی شده است ، یکنوع حالت هیستر یک بهوی دست داده بود . یکی از همسایگان از وی تقاضا کرد شب را بمنزل شان بگذراند و درین صورت فرست صحبت را از من سلب کرد .

هنگامیکه خانه پوری پروتوکول پولیس انجام یافت ، خیلی از وقت گذشته بود و من بقدری خسته شده بودم که بلا فاصله رفتم به بستر و خوابیدم .

نمیدانم چه ساعتی بود که آوازی مرا از خواب عمیق بیدار کرد . این آواز بیشتر بناله ای شبیه بود ، بخود تلقین کردم ، این صدای بهم خوردن شاخه های درختان که بوسیله باد ایجاد میشود ، ولی این تلقین مفید واقع نشد و دیگر بچشم خواب نیامد . لحاف را بالا کشیده ، سرو گوشها یم را بزیر آن پنهان کردم ، ولی نتیجه بخشید .

متعاقبا صدای قدمها بگوشم رسید . قسم های يك انسان :
تپ تپ تپ ... تپ تپ تپ ... صدای پای يك انسان را پوشوح شنیدم .

قدمها بمن نزدیک میشد و صدای پاهای يك انسان در هر لحظه قریب تر و بلند تر بگوشم میرسید . بخود گفتم ، این صدای پای انسان نیست ، زیرا درین منزل جز من هیچ انسانی وجود ندارد . ممکن نیست صدای قدمهای يك انسان باشد . ولی این تلقینات ثمری نداشت و صدای بمن نزد یکتر میشد .

بعد صدای گشودن در ، خموشی کشیدم . اتفاق خوابم را بهم زد .

در پاسدای مراسم انگیزی گشوده شد و بعد ...

او قریب بستم ایستاد . جامنگ بقه بسراپایش بچمپینه و ریشه های کرمه آن از سر و شانه و با زوی آن آویزان شده بود . از سراپایش قطرات آب فرو میریخت ، بطوریکه زیر پایش مقداری آب دند شده بود .

حرفی نمیزد ، موردی هم برای حرف زدن وجود نداشت . من خودمیدانستم که میت از اعماق بحر برگشته است تا مرا محاکمه کند ، تصور لایففر مرا و بیگناهی خودش را بر رخم بکشد . از اعتمادیکه بمن کرده بود اظهار پشیمانی کند .

دیگر چاره ای جز فریاد نداشتم . باتمام نیروی که در خود داشتم نمره کشیدم چیخ

زدم و باتمام قوت فریاد کردم . دیگر اراذل من سلب بود و تسلطی بر خو نداشتیم ، دیگر نمیتوانستم جلو نمره و فریادم را بگیرم . مرتب نمره میکشیدم ، تا وقتی فریاد کردم که عده ای از همسایگان دور دست بسراجم رسیدند ، لباسم را بستم کردند و به شفاخانه انتقال دادند . به آنجا یککه همین جا لا آنجا هستم و قصه واقعی خود را بشما مینویسم .

این قصه رادر دقایقی که اندکی تسکین می یابم ، مینویسم ، در سایر اوقات با خود حرفهای بی معنی میگویم و گاهی بی اراده نمره میکشم .

حالتی بمن دست داده است ، میان جنون و هوشیاری ، میگویند :

این آغاز علایم دیوانگی است !

فریاد های مرتب و علایم جنون از من دور نمیگردد ، باوصف آنکه طبیب معالجم بسا لحن آرامش بخشی بمن میگوید جسد را بدست نیاورند ، یقینا در کام نهنگان فسرو رفته است . با آنکه بمن با همان لحن مونتون میگوید که آن زن ، زن زیبای همسایه بلافاصله بعد از مرگ شو عرش ، پامردیکه همیشه دوستش میداشت ازدواج کرد ، یعنی بسا برادر شو عرش ... بازم ببودی بحال من نمی بخشد . این صدای ملایم و تسلی بخش سعی میکند بمن قناعت بدهد کدر آن شب پرحادثه همین برادر مرد مفروق بود که تصادفا با من آمد ، نه میت ، بازم مو تر واقع نمیشود .

من مرتب نمره میکشم و نمره میکشم ...

((پایان))

چهلستون گردید . در يك کوه شک نسبتا ساده محاط با درختان گلها ، یکی از دانشمندان معروف خراسان مصروف تدریس شهبزادگان جوان است . . . . کودکان که سرا پادر لباسهای ابریشمین پیچیده اند ، از رهگذر اینکه استاد ، خیلی باتانسی و آهستگی حرف میزند و بسا از رهگذر اینکه ، دروس خود را بدون پی بردن بمفهوم کلمات آن ، مطابق قواعد تکرار کرده اند بیتابانه ختم ساعت درس را انتظار میبرند و پیهم به طای و سبهای آراسته مانند خود آنها که بر شاخه های درختان نشسته اند و در امواج خطوط باریک رنگها پیچ و تاب میخورند ، به قساز های سپید اندامی که از فاصله دور بسان توده های برف سفید جلوه گراند ، نگاه میکنند . .

(نا تمام)

علی شیر نوایی

دمتور ، م) بسپارد . همینکه توغان بیک از بازوی دختر گرفت ، دلدار به چابکی از جابر خاست و پا های خود که کاملا به سستی گراییده بود ، از عقب توغان بیک روان شد . مجدالدین با خرسندی و هیجان ازجا بر خاست و بعد از آنکه چنین د راز خاتمک دوزی شده راندر بر کرد دستار بزرگی بر سر نهاد ، راه سرای رادر پیش گرفت .

(باغ زاغان) در شکوه و عظمت دائمی خود بسر میبرد . برای اینکه «نظم» این درگاه عالی بر من نخورد خدمت و چشم با متانت وجدیتی موقرانه

گفتنی‌ها و خاطرات

میرمن فاضله

فاضله اینطور توصیه میکند :
 - اگر فامیل‌ها از آوان کودکی به فرزندان شان تلقین‌های منفی نکنند، دیگر در بزرگی دختری سن احساس رانمیکند که :
 زنها مو جودات ضعیف هستند. از میرمن فاضله می‌خواهم تا در باره آرزو هایش حرف بزند، او میگوید :
 - آرزو دارم با وجدان پاک، باقضاوت بیطرفانه و با فداکاری در پرتو ارزشهای جمهورییت جوان و تحت رهبری رهبر ملی کشور برای میهنم برای هموطنانم خدمت کنم او میگوید :

- من از همه زنان و دختران افغان می‌خواهم تا به کلمه زن بودن تکیه نکنند، بلکه همه یکسان در برابر وطن مسوولیت داریم پس همه هم‌دوش درین راه باید خدمت کنیم. برای فاضله این پولیس جوان موفقیت آرزو می‌کنم و اینکه با من مصاحبه‌یی انجام داده تشکر کرده دستش را به عنوان خداحافظی می‌فشارم.
 در شماره‌های آینده گزارش اختصاصی ما را بایک دختر پولیس مطالعه می‌کنید.

شاگردان در پشت‌میز

و نادر که توان تهیه لبا سبای سود روز را ندارند میگردند و اینگونه رویه و عمل نزد من فوق‌العاده نامناسب و نا شایسته است.
 خدیجه محمدی متعلمه صنف ۱۰ موفقیت شاگردان را درین میدانده که در هیچ دوره مکتب از سبیل انگاری کار نگیرد. کارهای خانگی خود را در وقت و زمانی انجام دهد. در سبای روزانه ربا با دقت و اسلوب خوبی فرا گیرد. درین صورت کامیابی حتمی همراهش خواهد بود.

رحیمه محسنی که وی نیز متعلمه صنفده است بنا بر نظر به منصفش علاوه مینماید که بعضی شاگردان بسبب انگاری ویی اعتنائی عادت دارند در طول سال غیر از ساعت تیری و گذراندن روز خود با طلی و کاهلی بدر سپایش رسیدگی نمیکنند. در هنگام امتحان با آمادگی مختصر و عجولانه امتحان پشت میز امتحان می‌نشینند که درین صورت چانس کامیابی‌اش خیلی ضعیف بنظر میرسد.

زبیده صفت متعلمه صنف ۱۲ این لیس را از موفقیت شاگردان را انتخابه در سبای مکتب منحصر نمیداند او معتقد است که شاگردان باید در پهلوی در سبای مکتب از مطالعه کتب و آثار علمی و ادبی نیز غافل نمانند. تا سطح دانش شان ارتقا پیدا نماید و همچنان علاوه مینماید که پابندی بها سوری و احترام بقواعد مکتب و احترام معلمین - تشویق معلمان و فامیل

فلسطینی‌ها در مبارزه

بقیه صفحه ۵

بحث و مذاکره روی آن چه خارج از جهان عرب و چه در مراکز کشور های و بین مردم فلسطین جریسان دارد و چنین فکر میشود که شاید در آینده نزدیک حکومت جلائی وطن فلسطین در یکی از کشور های عربی تشکیل گردد.

علاوه برین تحقیق سایر آرزو ها و امال مردم فلسطین بدون شک با حرکت و فعالیت های کشور های عربی مربوط است تا بسوسایسل مختلف وارده آزادی مناطق اشغالی که قسمتی از آن در غرب رود اردن و باریکه غزه قرار دارد مربوط به فلسطین هاست، سعی نمایند و درین مورد هم نمیتوان خوشبین نبود چه کشور های عربی با علاقه مندی خاص درین مورد مسوولیت های خود را درک کرده و دنبال می‌نمایند.

ها هنوز هم موقف آنها نا بست مانده است و این امر نشان دهنده آنست که کشور های نه عضو جامعه اقتصادی اروپا روش بین‌البین را اتخاذ نموده اند یعنی نه خواسته‌اند که با دادن رای مخالف قهر و مخالفت عربها را بر انگیزند و نه آرزوی بر انگیزند طرفداران اسرا ئیل را نموده اند که این امر از نظر کیفیت خود شاید برای موسسه آزادی فلسطین کمتر تفاوت کند چه هدفی که بانیست بر آورده میشد تا همین گردید.

با در نظر داشت همه این جریانات اکنون آنچه در برابر فلسطین قرار دارد همانا استفاده اعظمی از این انگش فات است و البته گام نخستین که درین راه برداشته خواهد شد عبارت از تشکیل یک حکومت جلائی وطن فلسطین میباشد که همین اکنون

کنیم، در قدیم مرد ها به این عقیده بودند که زن ها موجودات ضعیف و قابل ترحم اند : از همین رو همه کار ها بدوش مردان بود و در برابر حقوق زن ها، نیز کم و محدودیت های شان بسیار ...

ولی امروز ثابت گردیده که زنان موجودات پر قدرت، توانا و قابل احترام اند :

سهم گرفتن زنان بحیث عناصر فعال در امور اجتماعی سبب شدتاً مردان حقوق زن را احترام بگذارند و امروز خوشبختانه فعالیت جهانی در این راه ادامه دارد ... او می‌افزاید :

- بیایید مثالی بیاوریم، در مکزیک کار شاقه بدوش زنان است در هند خواستگاری برای انتخاب شوهر از طرف فامیل دختر صورت می‌گیرد و امروز در همه جهان مرد وزن هم‌دوش، خدمت می‌کنند، چه این خدمت در امور خانه باشد، یا کار اداری، تا تحقیق علمی یا کار خانه و فابریکه و حتی عملیات کیهانی ...

نخست زبیده صفت متعلمه صنف ۱۲ نظر یاتش را چنین ابراز میدارد :

- وظایف و مسوولیت دختران در مقابل فامیل عبارت از سهم گیری در امور تدبیر منزل است.

که هیچ دختری بدون سر رشته از تدبیر منزل که در سر نوشت زندگانی آینده اش تاثیر مستقیم دارد سماعت مند و خو شبخت نمیشود روی اساس ایجاب مینماید که دوش دوش در سبای مکتب در امور تدبیر منزل نیز باوالدین خویش سهم فعال بگیرد تا از یکطرف تجربه خوبی از امور منزل بدست بیاورد و از جانبی بار سنگین سر رشته داری خانوادگی را از دوش مادرش سبک بسازد. من خود شخصاً از یتگونه روش و سلوک پیروی مینمایم به تعقیب رحیمه محسنی صحبت پیغله صفت را دنبال نموده میگویم :

- انسان نظر بشعور و درایتی که بحیث اشرف مخلوقات دارد در برابر هر حرکتش احساس مسوولیت دارد - اگر این مسوولیت را درک کرد و در پی انجامش همت گماشت گویا وظایفش را بخوبی انجام داده است زیرا انسان در خانواده و فامیل در مکتب و جامعه که هر کدام از خود مسوولیت جدا گانه ای دارد ایجاب مینماید که هر کدام آنها در موقعش بوجه شایسته ای پسر برساند.

پیغله فایقه یکی دیگر از شاگردان صنف دهم بتایید سخنان همصنفانش چنین علاوه میدارد :

وقتی ما توانستیم مسوولیت های خویش را در برابر خانواده و مکتب بنحوی شایسته‌ای انجام دهیم - همچنین ترتیب در جامعه نیسز شخصیت ما تبارز مینماید - بر خوردهای فامیلی

بانکنوت ۵۰۰ افغانستانی به چلندمی افتد

طوریکه به اطلاع عموم رسانیده شده است
چونکه بانکنوتهای طبع سابق در پهلوی بانکنوت
های طبع جدید دارای حکم واحد پولی و عین
قدرت و تبادل میباشند .
موضوع جهت آگاهی اطلاع گردید و فسونوی
بانکنوت مذکور جهت معلومات بیشتر در
جراید کشور نشر میشود .

بایه دوران گذاشتن این نوع بانکنوت نیز
از هموطنان محترم تقاضا میشود تا بمقصد
نوش نمودن یک نوع نوت به نوع دیگر آن به
بانکها شهری ختگه هاو نمایندگی هامراجعه
نمایند از هر دو نوع نوت های جدید و
سابق منحیت پول قانونی برای معاملات و داد
وسته استفاده نمایند دافغا نستان بانک نوت
های جدید را از طریق پرداخت های یومی
خویش نظر به احتیاج و ضرورت که به مقدار
پول در اقتصاد احساس میگردد بخش و توزیع
همیشه یند .

مورد توجه و مطالعه قرار داد:

نخست اینکه معلم عنصریست که در رشد
وتکامل شخصیت متعلما نقش رول بارز و عمده ای
دارد یعنی معلم آموز گاریست که عمل ویدر
ایجاد رشد شخصیت و تربیت شاگردان وی که
اداره زر دای مملکت بدست آنهاست تاثیر
مستقیم دارد زیرا سر چشمه معیار سنجش
ترقی و تحول یک مملکت بصورت اساسی از
معارف شروع و آموزش و پرورش آنها از همین
کانون فرهنگی آغاز میگردد و پندریج سیر
تکامل و ترقی خود را می پیماید و بر حلقه
میرسد که همین شاگردان امروز چرخ تاریخ
کشور را به پیش میرانند و در هر نوع فعالیت
های ارزشمند آن سهم فعال و برجسته ای ایفا
میکنند .

عامل دوم آنست که آموزش و پرورش معلم
خوب طوری باید صورت بگیرد که از هر
لحاظ برای شاگردان مفید و سودمند واقع شود
یعنی طرز تدریس و افاده آن قسمی صورت
بگیرد که شاگردان از آن بهره کافی بیاورند
ایجاد فضای صمیمیت و دمو کراتیک در صنف
در تقویت روحیه و خلق جرات و قوه ابتکار
شاگردان امر ضروری است اینچنین رویه
زمینه را برای رشد شخصیت شاگردو ارتقای
سطح فهم و ادراک آن مساعد میسازد و اعتماد
بنفس شاگردان تقویه میبخشد و آنان را متواضع
حلمیم و فروتن و ساعی بار مییاورد .

تسلط کامل یک معلم خوب بالای مضمون
تدریسی اش که البته از قوه افاده خوب نیز
باید برخوردار باشد طرز درست انتقال آنرا
بشاگردان سهل و ساده میسازد اینگونه عمل
از یکسو بشاگردان موقع میدهد تا بدون بیم
و هراس هر نوع مشکلات خود را با وی در میان
بگذارند و برای مرتفع ساختن و چاره جویی
آن از هدایت رهنمایی و مشوره معلم استفاده
اعظمی بنمایند از جانب دیگر این نوع روش
معلم خوب موجب میشود تا شاگردانش وی را
بصفت یک دوست صمیمی یک معلم دلسوز
و یک رفیق دمساز قبول نمایند و عند الموقع از
هر گونه مساعدت و معاوضت وی برخوردار و -
مسفید گردد اگرچه یک عده عواملی دیگری
نیز باید در وجود یک معلم خوب موجود باشد
مگر برای خود داری از طول کلام بهین قدر
گفته بسنده میکنم و رشته سخن را به معلمه
صاحبان دیگر یکه علاقمند ابراز باشند
و امیدوارم .

از اظهار نظریه معقول معلمه صاحب که
دارای تجارب آموزشی است سپاسگزاری
میکم در همین اثنا معلمه دیگری که فیصحه
هدایت نام دارد در مورد این سوال نظریه اش
را چنین ابراز میدارد :

او صاف یک معلم خوب بعقیده من اینست
که اعتماد بنفس داشته باشد از قوه افاده
خوب برخوردار باشد برخوردار بشاگردان
دوستانه باشد تا شاگردان سوالات و مشکلات
شان را با جرات با وی در میان گذاشته بتوانند
احساس خلعت بوطن در درگ و خویش زوق شده
باشد تا در روشنائی آن جوانان را با روحیه
و وطنپرستی تربیت نموده بتواند .

یک معلم خوب باید دامنه مطالعات خویش را در
مسایل ادبی ، اجتماعی و فلسفی گسترش دهد.
صفات فوق نمایندگی از یک معلم خوب کرده
میتواند .

متوجه میشوم که وقت زیاد معلمین و شاگردان
را گرفته ام و دامنه صحبت ما هم بشیلی طولانی
شده است .

از اینرو مزاحم نشده صحبت را ختم میکنم .
در حاشیه این گزارش :

گشت و گذار در محیط نشست و برخاست در
مجال و مجامع اشتراک در هماتپا و غروسیها
ایجاب مینماید تا منحیت یک دختر باوقار متین
با کثر کثر و تعلیم یافته شخصیت خویش را
تیارز بدیم و در روحیه دیگران رویه و کردار
نمایند تاثیر مثبت و نیکویی بجا بگذارند و آداب
و رفتار مامورد پسند و قبول همه واقع گردد و
هم عوش اینکه دنبال تقلید های بیجا خود
سریها وی بندو باریها دریم ، بهتر است
که گنجینه و اندوخته ذخایر معنوی و علمی خود
را بیش از پیش گسترش و وسعت بخشیم و
لحظه ای از کسب و فیض فضل و دانش غافل
نمانیم زیرا تا انسان بزبور علم و معرفت آراسته
نشود و صلاح علم و دانش در دست نداشته
باشد تا نظور یکه مقدور است مسوولیت های
خویش را بنحوی مطلوب و برآزنده ای بفرجام
رسانیده نمیتواند .

از وضع معنایی که در بحث ما اشتراک
دارند سچین معلوم میشود که یک عدهی شان
علاقه مندند تا نظرات شان را در باره بعضی
موضوعات ابراز دارند نخست سوالم را
متوجه زیب النسا بیگم که معلمه الجبر و مثلثات
است میسازم می پرسم که یک معلم خوب باید
از چه توصافی برخوردار باشد و از موقیعت
یک معلم خوب از چه قرار است ؟

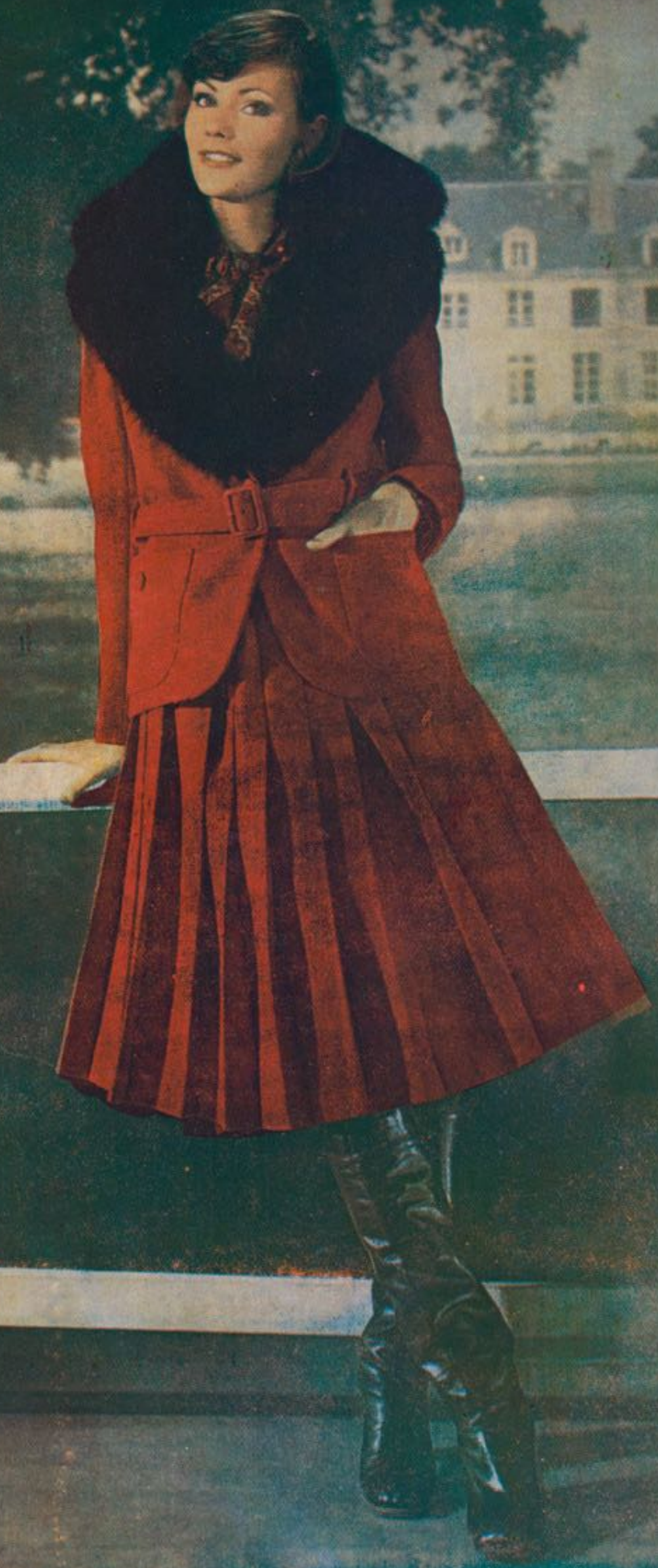
معلمه مذکور گویا در اتاق درس ایست
و مضامین را برای شاگردانش تدریس میکند
باوقار و متانت چنین جواب ارائه میدارد :

یک معلم خوب را میتوان از دو نگاه

انلیسین

ژوندون

مسؤل مدیر :
علی محمد «برالی»
مہتمم ع.م عثمان زاده
د.مسؤل مدیر دفتر تیلفو ن: ۲۶۸۴۹
د.مسؤل مدیر دکور تیلفو ن: ۲۱۹۶۰
سوچوورد ۲۶۸۵۱
دفتر ارتباطی تیلفو ن ۱۰
توزیع او شکایات مدیریت ارتباطی
تیلفو ن ۵۹
پنه: انصاری واپ
داشتراک بیه
به باندنیو هیوادو کنسی ۲۴ دالر
دولتی مطبعه

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**